

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

TĚLA A KRVE PÁNĚ – 2. ČERVNA 2024

Vezmu kalich spásy a budu vzývat jméno Hospodinovo.

EUCHARISTIE V KAPLI SVATÉHO KORPORÁLU V KATEDRÁLE V ORVIETU *Peregrinatio ad Miracula Fidei*, Orvieto, Itálie, 12. 6. 2014.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, svátost Těla a Krve Páně je vrcholem a zdrojem veškerého života Církve. Modleme se, aby z tohoto tajemství lásky pramenil dar jednoty a pokoje.

L: KÝRIE, KÝRIE, ELEISON.

- Prosme za Svatého otce Františka, aby jako svědek naděje ukazoval cestu tvé pravdy uprostřed pohnutých dějin současného světa.
- Prosme Pána, ať uvede na cestu pravdy všechny, kdo žijí ve lži, ať zastaví ruskou válku proti Ukrajině a v Palestině a Izraeli dá vzejít jitřence pokoje.
- Prosme za kněze, služebníky oltáře, aby se stále více stávali podobnými tajemství, které slaví ke slávě Boží a k spáse lidí.
- Prosme za děti, které dnes poprvé přistoupí k eucharistickému stolu, aby přinášely do rodin i do společenství Církve svých farností tvou radost.
- Modleme se, aby ti, kdo prchají před válkou nebo hladem a jsou nuceni podnikat cesty plné nebezpečí a násilí, našli v hostitelských zemích laskavé přijetí a nové životní příležitosti.
- Modleme se, aby poslanci zvolení do Evropského parlamentu respektovali přirozený řád vepsaný Bohem do stvoření a usilovali o opravdovou spravedlnost.
- Prosme za věrné zemřelé, ať mají účast na stole tvé hostiny v království Boha Otce.

K: Nebeský Otče, přijmi naši modlitbu, a dej, ať Eucharistie, záruka budoucí slávy, roznítí v našem srdci vroucí touhu po tobě. Skrze Krista našeho Pána

L: Amen.

PANIS ANGELICUS, ... PER TUAS SEMITAS DUC NOS QUO TENDIMUS AD LUCEM QUAM INHABITAS.
(Chlebe andělů, ... ved' nás cestou spásy z kraje pozemského, v světlo své a sídlo krásy).

Nahoře: poutníci před katedrálou v Orviету, Peregrinatio ad Limina Apostolorum, 7.6.2007.

Dole: v kapli Svatého Korporálu, Peregrinatio ad Miracula Fidei, Orvieto, Itálie, 12. 6. 2014.

„POHLEĎ NA TOTO SRDCE, KTERÉ LIDI TOLIK TOLIK MILOVALO, NEŠETŘILO NIČEHO, ALE ÚPLNĚ SE VYČERPALO A STRÁVILO, JEN ABY JIM UKÁZALO SVOU LÁSKU.“

Eucharistie ve svatyni Božského Srdce Páně v Paray le Monial. Dole: oltář sv. Markéty marie Alacoque.
Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem, Paray le Monial, Francie, 27. června 2008.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

10. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 9. ČERVNA 2024

U Hospodina je slitování, hojně u něho je vykoupení.

POUTNÍCI U OLTÁŘE SV. ANTONÍNA V BAZILICE V PADOVĚ.

Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Padova Itálie, 10. července 2019.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, vědomi si svých slabostí, obraťme se k Otci veškerého milosrdenství a s důvěrou prosme:

L: MILOSRDNÝ OTČE, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme za svatou Církev, aby jako mystické tělo byla místem, otevřeným pro všechny, kdo hledají tvář živého Boha.
- Prosme Pána, ať uvede na cestu pravdy všechny, kdo žijí ve lži, ať zastaví ruskou válku proti Ukrajině a v Palestině a Izraeli dá vzejít jitřence pokoje.
- Prosme za děti, které minulou neděli poprvé přistoupily k eucharistickému stolu, aby přinášely do rodin i do společenství Církve našich farností tvou radost.
- Modleme se, aby ti, kdo prchají před válkou nebo hladem a jsou nuceni podnikat cesty plné nebezpečí a násilí, našli v hostitelských zemích laskavé přijetí a nové životní příležitosti.
- Modleme se, aby poslanci zvolení do Evropského parlamentu respektovali přirozený řád vepsaný Bohem do stvoření a usilovali o opravdovou spravedlnost.
- Prosme za věrné zemřelé, ať mají účast na stole v tvém věčném království.

K: Otče, tvůj Syn řekl: „Nepřišel jsem povolát spravedlivé, ale hříšníky“; pomoz nám uznat svou nedostatečnost a slabost, abychom tak mohli dojít tvého dopuštění a milosrdenství. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI TĚLA A KRVE PÁNĚ

1. ČTENÍ – Ex 24,3-8

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Mojžíš přišel a sdělil lidu všechna Hospodinova slova a ustanovení. Lid odpověděl jedním hlasem: "Splníme všechno, co mluvil Hospodin!" Mojžíš pak všechna Hospodinova slova napsal; časně zrána pak vstal a postavil pod horou oltář a dvanáct pamětních kamenů podle dvanácti kmenů Izraele. Poslal jinochy z izraelských synů, aby obětovali celopaly a přinesli býčky jako pokojné oběti Hospodinu. Mojžíš vzal polovici krve, vlil ji do obětních misek a (zbylou) polovicí krve postříkal oltář. Pak vzal knihu smlouvy a četl ji nahlas lidu. A oni řekli: "Poslušně splníme všechno, co mluvil Hospodin." Potom vzal Mojžíš krev, pokropil lid a řekl: "Hle, to je krev smlouvy, kterou s vámi sjednal Hospodin podle všech těchto slov."

ŽALM 116 (115), 12-13. 15+16 BC. 17-18

Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi prokázal? Vezmu kalich spásy a budu vzývat jméno Hospodinovo. Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných. Jsem tvůj služebník, syn tvé služebnice, rozvázal jsi moje pouta. Přinesu ti oběť díků, Hospodine, a budu vzývat tvé jméno. Splním své sliby Hospodinu před veškerým jeho lidem.

2. ČTENÍ – ŽID 9,11-15

Čtení z listu Židům.

Bratři! Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot; prošel stánkem větším a dokonalejším, který není udělán lidskýma rukama, to je: nenáleží k tomuto stvořenému světu, a vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykoupění. Jestliže už samo pokropení krví kozlů, býků a popel z jalovice posvěcuje ty, kdo jsou nečistí, k čistotě těla, čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému. A proto on je prostředníkem nové úmluvy. Svou smrtí dal dostiučinění za hříchy spáchané v době, kdy ještě platila dřívější úmluva. Tím se povoláním dostává splnění slibu o věčném dědictví.

EVANGELIUM – MK 14, 12-16. 22-26

Slova svatého evangelia podle Marka.

První den o svátcích nekvašeného chleba, když se zabíjel velikonoční beránek, zeptali se učedníci Ježíše: "Kam chceš, abychom ti šli připravit velikonoční večeři?" Tu poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: "Jděte do města, a (tam) vás potká člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním, a kam vejde, řekněte hospodáři: 'Mistr vzkazuje: Kde je pro mě večeřadlo, v kterém bych mohl se svými učedníky jíst velikonočního beránka?' On vám ukáže velkou horní místnost opatřenou lehátky a připravenou. Tam nám přichystejte večeři!" Učedníci odešli, přišli do města a našli všechno tak, jak jim řekl, a připravili velikonočního beránka. Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával jim ho se slovy: "Vezměte. To je mé tělo." Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni. A řekl jim: "To je má krev, (krev) smlouvy, která se prolévá za všechny. Amen, pravím vám: Už nikdy nebudu pít z plodu révy až do toho dne, kdy z nového (plodu) budu pít v Božím království." Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu.

LITURGICKÉ TEXTY 10. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – GEN 3,9-15

Čtení z první knihy Mojžíšovy. Když Adam pojedl ze stromu, zavolal na něj Hospodin Bůh a řekl mu: "Kde jsi?" On odpověděl: "Slyšel jsem tvůj hlas v zahradě a bál jsem se, že jsem nahý, a proto jsem se skryl." (Bůh) řekl: "Kdopak ti pověděl, že jsi nahý? Jistě jsi jedl ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst!" Člověk odpověděl: "Žena, kterou jsi mi dal, ta mi dala z toho stromu, a tak jsem jedl." Hospodin Bůh se zeptal ženy: "Cos to udělala?" Žena odpověděla: "Had mě svedl, a tak jsem jedla." Tu řekl Hospodin Bůh hadovi: "Protože jsi to udělal, buď zlořečený mezi všemi krotkými i divokými zvířaty. Budeš se plazit po břichu a žrát prach po všechny dny svého života. Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Její potomstvo ti rozdrtí hlavu, zatímco ty budeš šlapat po jeho patě."

ŽALM 130,1-2.3-4.5-6a.6b-8 Z hlubin volám k tobě, Hospodine, Pane, vyslyš hlas můj! Tvůj sluch ať je nakloněn k mé snažné prosbě! Budeš-li uchovávat v paměti viny, Hospodine, Pane, kdo obstojí? Ale u tebe je odpuštění, abychom ti mohli v úctě sloužit. Doufám v Hospodina, duše má doufá v jeho slovo, má duše čeká na Pána více než strážce na svítání. Více než strážce na svítání, ať čeká Izrael na Hospodina, neboť u Hospodina je slitování, hojné u něho je vykoupení. On vykoupí Izraele ze všech jeho provinění.

2. ČTENÍ – 2 KOR 4,13 - 5,1

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'anům. Bratři! Protože máme téhož ducha víry, jak je řečeno v Písmu: 'Uvěřil jsem, a proto jsem mluvil', věříme i my, a proto také mluvíme. Vždyť víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás a společně s vámi nás postaví před něho. Všecko to se přece děje pro vás: čím více se totiž rozmnoží milost, tím větší počet (lidí) bude potom projevovat vděčnost k Boží oslavě. A proto neklesáme na mysli. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje, neboť nynější lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pominou, ale neviditelné budou trvat věčně. Víme totiž, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi.

EVANGELIUM – MK 3,20-33

Slova svatého evangelia podle Marka. Ježíš vešel do jednoho domu a znovu se shromáždil zástup (lidu), takže se nemohli ani najíst. Jakmile o tom uslyšeli jeho příbuzní, vypravili se, aby se ho zmocnili; říkalo se totiž, že se pomátl na rozum. Učitelé Zákona, kteří přišli z Jeruzaléma, tvrdili (o Ježíšovi): "Je posedlý Belzebubem. Vyhání zlé duchy s pomocí vládce zlých duchů." Zavolal si je a mluvil k nim v podobenstvích: "Jak může satan vyhánět satana? Je-li království v sobě rozdvojeno, takové království nemůže obstát. Je-li dům v sobě rozdvojen, takový dům nebude moci obstát. Jestliže satan vystoupil proti sobě a je rozdvojen, nemůže obstát, ale je s ním konec. Nikdo přece nemůže vniknout do domu siláka a uloupit jeho věci, jestliže toho siláka napřed nespoutá. Teprve potom mu dům může vyloupit. Amen, pravím vám: Všechno bude lidem odpuštěno, hříchy i rouhání, kterých se dopustili. Kdo by se však rouhal Duchu Svatému, nedojde odpuštění navěky, ale bude vinen věčným hříchem." To řekl proto, že tvrdili: "Je posedlý nečistým duchem." Přišla jeho matka a jeho příbuzní. Zůstali stát venku a dali si ho zavolat. Kolem sedělo plno lidí. Řekli mu: "Tvoje matka a tvoji příbuzní se venku po tobě ptají!" Odpověděl jim: "Kdo je má matka a moji příbuzní?" A rozhlédl se po těch, kteří seděli dokola kolem něho, a řekl: "To je má matka a to jsou moji příbuzní! Každý, kdo plní vůli Boží, to je můj bratr i sestra i matka."

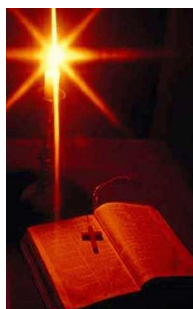
"Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu."

(Mk 16,15)

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

PONDĚLÍ 9. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 3. ČERVNA 2024

Ježíš začal mluvit (k velekněžím, učitelům Zákona a starším) v podobenstvích: "Jeden člověk vysázal vinici, obehnal ji plotem, vykopal lisovací nádrž a vystavěl strážní věž, pronajal (vinici) vinařům a vydal se na cesty. V určený čas poslal k vinařům služebníka, aby mu od vinařů vyzvedl (podíl) z výtěžku vinice. Ale oni ho popadli, zbili a poslali nazpět s prázdnou. Zase k nim poslal jiného služebníka; tomu rozbili hlavu a potupili ho. Dalšího poslal, a toho zabili. Stejně se vedlo mnoha jiným; jedny zbili, jiné zabili. Měl ještě jednoho: svého jediného syna. Toho k nim poslal naposled; myslel si: 'Na mého syna budou mít ohled.' Ale vinaři si mezi sebou řekli: 'To je dědic. Pojd'te, zabijme ho, a dědictví bude naše!' A popadli ho, zabili, a vyhodili ven z vinice. Co udělá pán té vinice? Přejde, vinaře zahubí a vinici svěří jiným. Copak jste nečetli toto místo v Písmu: 'Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kvádrem nárožním. Učinil to Pán a v našich očích je to podivuhodné?'" Hleděli se ho zmocnit, ale měli strach z lidu; poznali totiž, že tím podobenstvím mířil na ně. Nechali ho tedy a odešli. *(Mk 12,1-12)*

Poslal k vinařům služebníka, aby vyzvedl podíl z výtěžku.

Podobenství se může někomu zdát zastaralým. Připomíná feudálního pána, který vlastní půdu a pronajímá ji pracovníkům. Je tedy proti modernímu heslu, že půda patří tomu, kdo na ní pracuje. Je však zbytečné, abychom tu řešili sociální problémy. Podobenství je obraz a ten se bere z prostředí, ve kterém kdo žije, z mentality doby. Je však zajímavé, že si už sv. Jan Zlatoústý všiml, že by mu mohl někdo špatně rozumět. On se totiž už ve své době stavěl na stranu pracujících. Proto dává na srozuměnou, že Pán Bůh není bohatý nečinný pán, který svěruje práci jiným. On sám je naopak prvním pracovníkem. On stvořil svět, zachovává ho, řídí. Lidem svěruje privilegium, že mohou s ním spolupracovat, dokončit dílo Boží. Malíř, který svěřil učedníkovi obraz, aby jej dokončil, dává ovšem dobrý pozor, aby to dělal správně, v jeho liniích. Učedník také nemůže vydávat obraz za svůj.

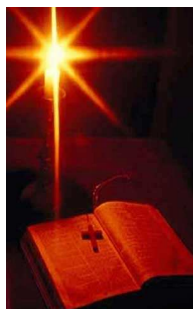
Zbili služebníka a poslali ho s prázdnou. Přivlastnit si to, co nám bylo svěřeno do ochrany, je stále lidské pokušení. Nepoctivost ve státních nebo velkých podnicích se vždy zakoření jako plevel. Dělají se proto časté kontroly. Jak kontroluje ve své dílně Bůh? Podobenství říká, že pán poslal služebníka. V našem případě je tímto služebníkem každý bližní, který od nás žádá pomoc. Snadno ho pošleme s prázdnou s odůvodněním, že naše je

naše a že z toho nemůžeme nic dávat. Neuvědomíme si, že ho poslal pán, tj. že tu platí: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali (Mt 25,40). Přivlastněné cizí jmění ovšem nepřináší požehnání. Ukradne-li se na jedné straně, shoří na druhé. Ten, kdo odpírá bližnímu pomoc, ztratí jeho přátelství a zůstane osamocen, víc pozbyl, než nabyl. Snadno pak i „služebníka zbije“. Kde nejsou přátelé, tam jsou boje a násilí.

Syna zabili a vyhodili ven z vinice. Když mluvil Kristus o zabití pánova syna, podobenství se stalo temnou předpovědí, která se měla brzy vyplnit. Ale když zůstaneme ještě u podobenství a jeho symbolického smyslu, dojdeme k morální aplikaci. V pravém slova smyslu existuje pro nás jenom to, co máme v mysli a v paměti. To, nač jsme zapomněli, jako by zemřelo. Člověk, který si stále přivlastňuje věci světa jenom pro sebe bez ohledu na jiné, musí ovšem zapomenout na Krista, ten nesmí mít místo v jeho myšlení, jeho hlas ve svědomí se musí přehlušit. Je to tedy jakoby pokus zabít ho a vyhodit ven z vinice. Ti, co rozbíjeli kostely a ničili svaté obrazy, si byli dobře vědomi, že svět nebude docela jejich, dokud tam zbude jakákoliv vzpomínka na Boha. V takových případech už zbývá jen jeden dotaz: „Co učiní pán vinice?“ Naštěstí on pak vždy jedná.

Podobenství o zlých vinařích nám ukazuje vzájemný vztah Boha a člověka. Bůh přichází s láskou a dobrotou a ze strany člověka se odpovídá zlobou a brutální nenávisť. Tento příběh však není jen o prorocích a Ježíši Kristu, ale o tom, co se dnes a denně děje kolem nás. Bůh nám dává život, přírodu - člověk chce život zabít už v těle matky nebo když ho přestane bavit; příroda a její bohatství se využívá a ničí, budoucnost nikoho nezajímá. Povzbudme se k tomu, abychom se snažili aspoň my respektovat Boží řád a chovali se k sobě i k druhým i k věcem kolem sebe podle Božího řádu a ustanovení. Každého bližního máme ctít proto, že je stvořen podle Božího obrazu, tedy ctíme-li člověka, ctíme jeho Stvořitele. Bohužel víme, že právě v této rovině vztahu k druhým se dopouštíme mnohých hříchů. 1) TUPENÍ - nadávání na bližního nebo odmítání pozdravu. 2) OPOVÁŽLIVÉ POSUZOVÁNÍ - bezdůvodné špatné mínění o bližním - nesudte ...; máme vidět druhého z jeho lepší stránky. 3) Pomluva a nactiutrhání - pomluva je šíření nepravd o druhém a nactiutrhání je bezdůvodné mluvení o chybách druhých. Důvodem těchto hříchů je často závist, žárlivost, nepřejícnost, zmenšení dobra druhého. Sem patří i donášení a poslouchání pomluv. Pamatujme také na to, že škoda způsobená pomluvou, nactiutrháním, urážkou se musí nahradit omluvou, odvoláním nebo prosbou o prominutí. Pokud to dokážeme pak najdeme pokoj ve svém srdci.

ÚTERÝ 9. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 4. ČERVNA 2024

(Nepřátelé) poslali k Ježíšovi několik farizeů a herodovců, aby ho chytily za slovo. Ti přišli a řekli mu: "Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a na nikoho nedbáš. Nehleďš na to, čím kdo je, ale učíš cestě k Bohu podle pravdy. Je dovoleno platit daň císaři, nebo ne? Máme ji platit, nebo nemáme?" On

však prohlédl jejich pokrytectví, a proto jim odpověděl: "Co mě pokoušíte? Podejte mi denár, ať se podívám!" Podali mu ho a on se jich zeptal: "Či je to obraz a nápis?" Odpověděli: "Císařův." Ježíš jim řekl: "Co je císařovo, dávejte císaři, a co je Boží, Bohu." A velmi nad ním užasli. (Mk 12,13-17)

Je dovoleno platit daně? Daňový systém je prastarý. Byl v různých formách. Ale princip je vždy stejný: jednatel žije v nějaké společnosti, používá její ochrany, má od ní nějaké výhody, je tedy povinen přispívat, aby se tato společnost udržela na důstojné úrovni. Když mluvíme o dani, myslíme především na příspěvek peněžní. Ale povinností, které z tohoto principu plynou, jsou daleko širší. Zahrnují celého člověka. Každý z nás přispívá k tvoření prostředí svým příkladem, svou řečí, svou náladou. Mluvením se například tvoří veřejné mínění, to pak ovlivňuje ostatní. Druhý vatikánský koncil upozorňuje zvláště žurnalisty, jak velkou mají odpovědnost za to, co se pak považuje za pravdivé. Jejich „daň“ je v tomto případě vysoká. V malých společnostech, v rodinách je důležitý daňový přínos ve formě trpělivosti a snášenlivosti. Veřejní úředníci platí dobrou daň, když zavčas a dobře vyřizují žádosti a povolení. Každý tedy dává svůj příspěvek na svém místě a svou formou.

Daň císaři. Císař byl hlavou společnosti, daně se tedy vybíraly jeho jménem. Ale v Palestině byla situace jiná. Císař byl symbolem cizí okupace, někoho, kdo se do přirozené společnosti násilně vetřel. Platit daň jemu považovalo mnoho Židů za výraz poroby. Riskantní bylo ovšem proti tomu mluvit. Veřejný dotaz Kristu ze strany farizeů byl záludný. Ale vidíme, jak Ježíš z léčky nenápadně unikl. Židé nesměli mít císařův obraz nebo sochu z náboženských důvodů. Ale na penězích v měšci ten obraz rádi snášeli. Ježíš jim tedy ukázal jejich nedůslednost. Katoličtí moralisté se však při té příležitosti ptají: Smí křesťan poslouchat tyрана, nelegitimní vládu, okupační úřady? Odpověď je teoreticky jasná, i když jednotlivé případy mohou být spletité. Smí se podřídit násilí v tom, co směřuje k dobru, k spořádanému soužití. Má se vzepřít, uniknout, vyhnout tam, kde by byla jeho spolupráce ke zlu. Za dobro se však nemusíme stydět ani vůči nepřátelům.

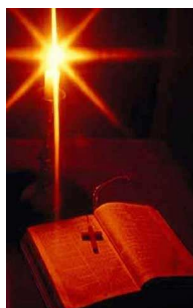
Co je Božího, dávejte Bohu. Všeobecně řečeno jsou Boží všechny věci, všechno tedy patří Bohu. Ale zvláštním způsobem je Boží to, co nosí Jeho obraz. Mezi těmi obrazy pak je nejdokonalejší ten, který vytvořil On sám. Je to člověk, stvořený k obrazu a podobnosti Božímu (Gn 1, 26-27). Ten se tedy nemůže propůjčit k ničemu jinému než k Boží službě.

Ale z druhé strany tím nevýslovně stoupá jeho důstojnost. „Veliký je člověk,“ píše sv. Basil. I kdyby byl posledním žebrákem, i kdyby byl nemocný a neschopný síly, stále zůstává Božím obrazem. S takovým pak vždycky musíme zacházet s úctou. Vychovatelům dětí pak píše sv. Jan Zlatoústý: Ti, co vytvoří pěknou sochu císařovu, jsou za to dobře zaplacení, jak velkou odměnu dá Bůh těm, kdo pomáhají zkrášlit a zušlechtit obraz Boží. Dnes se mluví o tzv. lidských právech. Je to dobrá iniciativa. Nezapomeneme však, že první právo člověka je být, čím je: Božím obrazem.

Ježíš dostává od svých nepřátel opět záludnou otázku, aby ho dostali

do úzkých a usvědčili ho buď před úřady nebo lidmi. Všimněme si, jak rafinovaně na to jdou. Nejprve Ježíšovi pochlebují jak je pravdomluvný a nestranný. Z ničeho nic však ho chtějí dostat do pasti v otázce placení daní. Kdyby totiž řekl: 'daně neplaťte'- obžalovali by ho záhy u římského úřadu, že nabádá lidi proti vrchnosti. Kdyby řekl: 'plaťte daně' pobouřili by lidi proti němu, že jde na ruku jejich okupantům a vykořisťovatelům, Římanům. Ježíšova jasná odpověď je však nenapadnutelná. Dávejte každému, co mu patří. Pamatujme si proto i my, že dobrým křesťanem je ten, kdo je také dobrým občanem.

STŘEDA 9. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 5. ČERVNA 2024

K Ježíšovi přišli saduceové, kteří tvrdí, že není vzkříšení, a otázali se ho: "Mistře, Mojžíš pro nás ustanovil: 'Zemře-li někomu bratr a zanechá po sobě manželku, ale žádné dítě, ať si tu manželku vezme jeho bratr a zplodí svému bratru potomka.' Bylo sedm bratrů. První se oženil, a zemřel bez potomka. Jeho manželku si vzal druhý, ale i on zemřel bez potomka. Stejně tak třetí. A nikdo z těch sedmi nezanechal potomka. Poslední ze všech zemřela i ta žena. Kterému z nich bude náležet při vzkříšení, až vstanou? Vždyť ji mělo za manželku všech sedm!" Ježíš jim řekl: "Jste na omylu, protože neznáte Písmo ani Boží moc. Až (lidé) vstanou z mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat, ale budou jako andělé v nebi. A co se týká mrtvých, že budou vzkříšeni, nečetli jste v Mojžíšově knize (na tom místě, kde je řeč o hořícím) keři, jak mu Bůh řekl: 'Já jsem Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův?' On není Bohem mrtvých, ale živých! Velmi se mýlíte!" (Mk12,18-27)

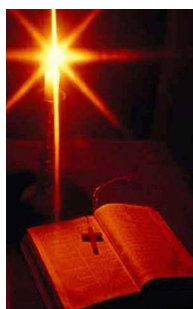

Až lidé vstanou z mrtvých, budou jako andělé v nebi. Těžko si dovedeme představit nebe a anděly. Malujeme je v lidské podobě jako děti nebo čisté jinochy a dívky. Evangelium nás ani nenutí k tomu, abychom si je představovali. Vyjadřuje jenom myšlenku, že manželství a plození dětí patří k životu zde na zemi, v čase, ale přetrvává v životě věčném, v Božím království. Tam se neumírá, nemusí nastupovat jedna generace po druhé. Děti v rodině jsou velkým Božím požehnáním, jsou pojátkem lásky mezi mužem a ženou, mají i přirozenou přitažlivost a líbivost. Ale přesto ohlašují tím, že existují a rostou, i jinou přírodní zkušenost. Jako by stále říkaly: „My rosteme, brzo zaujmeme vaše místo a vy budete muset zmizet z této země, která nemůže patřit přestárlým.“ Člověk, který je Božím obrazem a křtem se stal adoptivním synem nebeského Otce, tu podléhá přirozenému cyklu přírody, který znamená rozpad a dočasnost. Slib, že budeme jako andělé, je ohlášení, že nás Boží moc od toho zákona rozpadu v životě věčném osvobodí.

Nebudou se ženit ani vdávat. Manželství je svátost lásky. Je to nejužší spojení mezi lidmi, jaké příroda zná. Ale protože je to spojení vázané na tělesný styk, znamená současně i rozdělení a odloučení. Spojí-li se dvě osoby v manželství, vylučují tím rovný vztah s osobou třetí a všemi ostatními. Takový je totiž zákon hmoty, neprostupnosti a výlučnosti. Zákon ducha je opačný. Hollywoodský populární kazatel F. Kelly to svého času vysvětloval názorně, po americku. Ty mi dáš dolar a já ti dám dolar. Nikdo z nás nezbohatnul, ačkoliv jsme oba dostali dar. Ale je tu i jiná možnost. Já ti dám dobrou

myšlenku a ty mi dáš tvou dobrou ideu. Nyní já mám myšlenky dvě a ty máš dvě. Duchovním stykem se nechudne, neomezíme se. Jaké je křesťanské manželství? Je tělesné, ale musí být i duchovní. Tělesnost se umenšuje, duchovnost má růst. Doroste do plnosti na věčnosti, kde se každé manželství stane duchovním, ztratí svou uzavřenost a otevře se šíři lásky Boží.

Andělský život. Vzkříšení z mrtvých a věčnému životu sice věříme, ale umístujeme je někde do daleké budoucnosti po posledním soudu. A přece evangelium mluví o věčném životě v čase přítomném. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný“ (Jan 6,54). Je sice ještě skrytý, ale v náznacích se už projevuje. Světcí pak se vyznačují tím, že přizpůsobují své jednání požadavkům věčného života. Proto ke svatosti patří nejčastěji i život v celibátě, v panenství. Řeholní život, ve kterém se tento slib skládá, se proto na Východě jmenuje i v právních a liturgických knihách „život andělský“. Upozorňují však autoři, že se nesmí podobat tomu, čemu se pohrdavě říká staromládenectví, staropanenství, co s sebou nese smutek života, který se nepodařil. Dobrovolně se zřiká manželství naopak ten, kdo pochopil, jaká je radost v tom, že už zde na zemi můžeme žít rytmem života věčného.

ČTVRTEK 9. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 6. ČERVNA 2024

Jeden z učitelů Zákona přistoupil k Ježíšovi a zeptal se ho: "Které přikázání je první ze všech?" Ježíš odpověděl: "První je toto: 'Slyš, Izraeli! Hospodin, náš Bůh, je jediný Pán. Proto miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.' Druhé je toto: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' Žádné jiné přikázání není větší než tato." Učitel Zákona mu na to řekl: "Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že on je jediný a není jiného kromě něho a milovat ho celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary." Když Ježíš viděl, že (učitel Zákona) odpověděl rozumně, řekl mu: "Nejsi daleko od Božího království." A nikdo se už neodvážil dát mu nějakou otázku. (Mk 12,28b-36)

Láska k Bohu a bližnímu. Už jsme si navykli, že se láska k Bohu a láska k bližnímu nerozlučně spojují. Je to vlivem dvoutisícileté tradice křesťanské. Ale samy o sobě by se měly tyto dvě lásky vylučovat. Většina náboženství totiž umísťuje bohy někde daleko od lidských obydlí. Kdo chce mít s nimi kontakt, musí se proto vzdálit z prostředí, ve kterém žijí ostatní lidé. Jaký má tento postoj důvod? Je celkem prostý. Ve slově Bůh vidíme souhrn všeho dobrého a krásného, všechny ideály. Je v něm to, co nenacházíme v lidech, ačkoliv bychom je rádi takovými měli. Bohužel jsme si vědomi, že ideály povzbuzují, ale jsou v tomto světě neuskutečnitelné. Proto je těžko sloučit lásku k Bohu a k lidem.

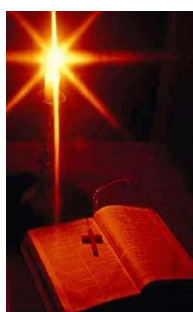
Křesťanství však je radostné poselství, že se Bůh stal člověkem a že uskuteční při svém druhém příchodu všechny ideály na zemi. V Kristu se spojil v jednu osobu Bůh a člověk, a proto hlásá křesťanství jednotu mezi láskou k Bohu a k bližnímu.

Jako sebe. Slyšíme často krásné fráze, ve kterých se potírá egoismus. Tak píše např. La Rochefoucauld, že se v lásce k sobě všechny ctnosti rozplynou jako ve vodě. Nebo se říká: „Zapomeň úplně na sebe a mysl jenom na druhé!“ Evangelium je realističtější. Nečteme tam, že máme milovat bližního „místo sebe“ ani ne „více než sebe“, ale prostě „jako sebe“. Láska k sobě je totiž přirozený pud sebezáchovy. Je tak silný a tak přirozený, že Aristoteles neváhal tvrdit: „Neexistuje žádná jiná láska než k sobě.“ Říkáme, že milujeme hudbu? Máme rádi sebe a hudbu jenom proto, že je nám příjemná. A tak je tomu u všeho ostatního. Ale i Aristoteles uznal, že se naše „já“ může rozšířit. Milujeme přítele, stává se naším „druhým já“, patří k nám, a proto mu přejeme všechno dobré jako sobě. Křesťanství přenáší toto rozšíření vlastního „já“ na všechny lidi, protože nás všechny spojuje v jedno mystické Kristovo tělo. Kdo si je toho vědom, stane se mu přirozeným, že má mít rád všechny jako sebe.

To má větší cenu než všechny oběti dohromady. La Rochefoucauld, kterého jsme právě citovali, také dodal, že láska není možná bez oběti a že právě oběť jí dodává opravdovou hodnotu. Odpírá to tomu, co říká evangelium? I tu musíme předejít nedorozumění. V souvislosti textu evangelia se mluví o jiné oběti, totiž o starozákonních obřadech, o vnějším vykonávání náboženských povinností. Kristus několikrát v evangeliu zdůraznil, že jejich motivem a obsahem musí být láska. Jinak by byly jakoby tělo bez duše. Ale neplatí to jenom o vnějších úkonech. I osobní oběti musí inspirovat láska. Syrský autor Teodoret Cyrský popsal ve své Náboženské historii neobyčejné skutky askeze, které praktikovali staří mniši v okolí Antiochie: stáli na sloupech, uzavírali se v jeskyních, postili se neuvěřitelným způsobem. Žádá takové věci Bůh opravdu? Na tu otázku autor odpovídá v poslední kapitole knihy. Má titul O božské lásce. Kdyby totiž láska neinspirovala tyto skutky, i velká askeze by ztratila smysl.

V čem spočívá křesťanská dokonalost? To je otázka, na kterou se ptal Pána Ježíše jeden z učitelů zákona. Odpověď dostal jasnou - dokonalost křesťanského života je v lásce. Znovu se nám předkládá dvojjediné přikázání - Bůh, bližní. Patří velmi úzce k sobě, stejně jako dvě strany mince. Jestliže jednu stranu znehodnotíme, pak mince ztrácí hodnotu. Stejně je tomu i s láskou: nemůžeme oddělit lásku k Bohu a k bližnímu. Nemáme milovat bližního místo sebe nebo více než sebe, ale jako sebe. A sebe milujeme dostatečně - dokonce Aristoteles říká, že jiná láska než k sobě neexistuje. My ji však přesto máme rozšířit a to kvůli Bohu, Kristu, protože každý člověk je obrazu Boží a křesťan je navíc součástí tajemného Kristova těla.

PÁTEK - 7. ČERVNA 2024 - NEJSVĚTĚJŠÍ SRDCE JEŽÍŠOVO

Ježíš se ujal slova a řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna,

jenom Otec, ani Otce nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit. Pojd'te ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží. (Mt 11,25-30)

Bylo a bude v církvi vždy mnoho různých způsobů zbožnosti, starých i nových. Pobožnosti vznikají a zanikají, podle okolností místa, doby, mentality. Málokterá se však setkala s tolika potížemi a polemikami, a přitom s velkým úspěchem a rozšířením, jako pobožnost k Srdci Ježíšovu. I její původ zavalil příčinu k určitým pochybnostem. Zdálo se, že není vhodné, aby církev věnovala tolik pozornosti soukromým zjevením zbožné řeholnice v 17. století, svaté Marie Markéty Alacoque. Sama pobožnost se pak zdála sentimentální citovostí. Obrázky a modlitby, které propagují, nejsou vždy vkusné. Teologové si pak nevěděli dobře rady s pojmem srdce, který se těžko zařazuje do našich kategorií psychologických.

Přihodilo se však to, co se často stává: spontánní úsudek lidu a život vítězí nad opatrností opatrných. Dnes se zbožnost k božskému Srdci rozšířila v celé církvi a dosáhla i nevyšších úředních schválení. «V tomto spásonosném znamení», píše Pius XI., «a v pobožnosti, která se k němu pojí, je obsaženo jádro vši úcty Boha a cesta k posvěcení; nejrychlejší cestou vede tato pobožnost k hlubšímu poznání Pána a strhuje srdce, aby ho vroucněji milovala a věrněji následovala». Skutečnost nutí k přemýšlení. I teologie se proto v poslední době zabývá pojmem srdce, pojmem, kterého se dost bála a s kterým si nevěděla rady. Experimentální filosofie totiž rozlišuje tři hlavní činnosti lidské duše: poznání, chtění, citění. Orgán poznání je rozum, chtění patří vůli a city jsme spojili se srdcem. Zvykli jsme si, že srdce je symbol lásky, vděčnosti, soucitu, přítulnosti. Možná, že souvisí z hlediska lékařské psychologie činnost těchto citů víc s mozkem nebo prodlouženou míchou. Lidová symbolika se však houževnatě drží srdce, a neotřese jí snadno ani fakt, že se srdce dá transplantovat. Protože dnešní člověk chtě nechtě přece jen myslí těmito pojmy, pak se mu zdá nevyhnutelný závěr: vyvyšovat srdce je totéž, co dát přednost citům nad rozumem a vůlí. To by ovšem bylo pochybné v životě i v náboženství. Jenom neradi připustíme, že slovo srdce potřebuje očištění od nánosů banality, které zakryly jeho původní hluboký význam. Ten totiž má v původní řeči národů, ten se projevuje i v bibli. Tu srdce myslí, uvažuje, plánuje, rozhoduje se. Je to střed lidské osobnosti. Proto má v srdci sídlo Boží bázeň i věrnost k Hospodinu. Vědecká analýza pojmů se zalekla této mnohoznačnosti významů. Řekneme-li, že srdce poznává, cítí, uvažuje, rozhoduje se, pak nám všechny duševní funkce splývají vjedno a padají rozlišení. Znamená to zmatek, neumělé smíšení pojmů, anebo se tu projevuje naopak snaha o sjednocení roztržitěné skutečnosti? Podle toho, jak na tuto otázku odpovíme, přiřkneme slovu srdce kladnou nebo zápornou hodnotu. Ve filosofických směrech našeho století se zřejmě projevuje zájem o celistvost. I psychologie si uvědomila, že není docela správné tvrzení, že rozum poznává, že lidská vůle chce. Daleko přesněji řekneme, že člověk poznává rozumem, že člověk se vůlí rozhoduje. «Já» poznávám, ale moje poznání se nedá tak docela ztotožnit s mým «já». Denně poznávám, chci, cítím, konám tisíce různých věcí, a přece «já» zůstávám. Moje pravá osobnost je kdesi hluboko pod tím vším, jako činnost pramene je kdesi hluboko v zemi. Nazveme-li tuto jednotu lidské osobnosti srdce, vrátíme se jen k jeho přirozenému

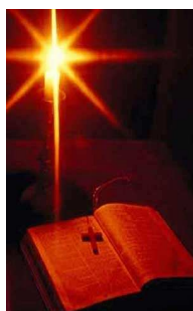
významu, jaký míval, jak se zdá, u všech národů. Zasloužil by si tedy výraz srdce své rehabilitace i ve filosofii. Pomalu se mu jí už dostává v teologii. I tady si totiž uvědomili potřebu celistvosti v našem poměru k Bohu. V době patristické se disputovalo, v které části naší osobnosti sídlí obraz Boží. V novější době si zase kladli otázku, které naší schopnosti se přímo dotýká milost Ducha svatého. Už sama otázka příliš zjednodušuje skutečnost. Předpokládá se, že máme pro různé vjemy a počitky různé orgány. Máme oči, abychom vnímali světlo, ušima slyšíme zvuky, rozumem poznáváme pravdu. Tak bychom měli mít také nějaký zvláštní orgán, který je pro vnímání světla nadpřirozeného, pro spojení s Bohem. Jak je toto uvažování nesprávné, vidíme nejlépe z analogie. Etika, mravouka v minulém století roztrídila pěkně systematicky všechny povinnosti člověka. Máme závazky k sobě, k světu, k bližnímu, k Bohu. O každém z nich se mluví v jiné kapitole knihy, velmi jasně a prakticky. A přece je tu omyl v základním postoji. Povinnosti k Bohu se uskutečňují v povinnostech k sobě, k světu, k bližnímu, ve všem jednání. Poměr k Bohu totiž není jeden z mnoha různých lidských vztahů, ale vztah základní, pronikající všechny ostatní. Tak také se nedá říci, že by člověk měl styk s milostí Ducha svatého tou nebo onou schopností. S Bohem se nespojujeme jen rozumem nebo vůlí, ale celou osobností, celým svým já. Nazveme-li znovu tuto celistvost našeho «já» srdcem, pak jsou docela správné výroky mystiků, jako na příklad, že «srdce je orgán Ducha svatého», že «Bůh sídlí v srdci člověka», že «stačí mít Boha v srdci», a podobně. Vracíme se tím k jednoduché a účinné mluvě Písma svatého. Uctíváme-li Srdce Ježíšovo, usilujeme o styk s celou jeho božskou a lidskou osobností. Modlíme se: «Učiň srdce naše podle Srdce svého!». Přejeme si, aby naše vnitřní proměna pronikla až do nejhlubších kořenů našeho já, aby to nebylo chvilkové a povrchní napodobení Krista v tom neb onom skutku. Krásně vyjádřil funkci srdce v duchovním životě Paul Claudel: «Inveni cor meum, praví prorok. Našel jsem srdce. Jaký to objev! Své srdce, nic méně než srdce, mízu mé osobnosti. ... Něco, co by se dalo přirovnat nejlépe k hořícímu keři, k tomu keři, který hoří a nestráví se... Mistr říká: Dej mi své srdce {Přísl 23, 26)! To znamená: Synu, dej to, co je tvůj střed, tvá příčina, princip řídící tvůj život, tvůj rytmus smyslový, citový, chápavý. Jdi až k prameni! Tluč se mnou!».

Co nás napadne, když se řekne slovo 'srdce'? Myslím, že každého něco jiného. Mladí a zamilovaní si představí červené srdíčko, kterým zdobí své dopisy. Kuchařky si představí pěkný kousek libové svaloviny, kterým lze spestrit jídelníček. Lékař či zdravotní sestra vzpomene na životně důležitý orgán, bez jehož fungování člověk umírá. Naše srdce se nám rádo připomene. Stačí fyzická zátěž, srdce začne bušit - tehdy se nám připomene jako výkonná pumpa, která rozhání krev po celém těle. Jindy zase pocítíme strach, trému, rozčilení a také se nám srdce uvede do pohybu. Jindy prožíváme krásné a klidné chvíle se svými přáteli a doslova nás to hřeje u srdce. Prostě řečeno, srdce je místo, kde se soustřeďují také naše pocity.

Stojíme na prahu třetího tisíciletí a lékařská věda a technika natolik pokročily, že člověk má větší poznání - hodně ví a zná. Myslíme si, že srdce je pumpa (čistě fyzický orgán). Nejdůležitější je ovšem mozek, sídlo rozumu. Vedle těchto orgánů máme ještě další více či méně důležité. Zvykli jsme si člověka dělit na části, orgány, tedy nějak zjednodušit. A to přece nejde. Člověk je psychofyzická jednota duše i těla, osoba, jeden celek, který žije

vlastnostmi a vztahy, které není možné oddělovat. Srdce je tedy pro nás střed, místo, z něhož všechno vychází, všechno, co člověk myslí, cítí a chce, řekněme, že je to sídlo našeho rozumu, vůle a citu. V Písmu svatém najdeme slovo srdce téměř 400x. Označuje vždy nejvnitřnější podstatu všeho, jen zřídka se jím označuje tělesný orgán. Pravá podstata člověka nespočívá v jeho zevnějšku, síle, kráse, ale v jeho nitru. Jaké je srdce, takový je celý člověk, píše kniha Přísloví. My dnes uvažujeme o Ježíšově Srdci. On byl Bůh a člověk v jedné osobě, stal se nám ve všem podobným kromě hříchu, také on měl srdce jako máme my. Jeho srdce také bušilo radostí, svíralo se smutkem, planulo soucitem. Jednu vlastnost však jeho Srdce na rozdíl od toho našeho nemělo - být pramenem zla. Kristus chtěl vždy jen dobro, záchranu všech. Ve všech textech Písma svatého jsme to jasně slyšeli. Obraz dobrého pastýře, který dává dobrou pastvu svým ovečkám, vede je po správných cestách, hledá zbloudilé, nezapomene ani na jednu zatoulanou z toho obrovského stáda. Tomu se říká skutečná láska. Přesto je Ježíšovo Srdce, jak vidím zraněné kopím našich hříchů, nezájmu a pohrdání mnohých lidí na tomto světě. My dnes chceme vykonat smírnou pobožnost nejen za ty, kdo pohrdají Kristem a jeho láskou, ale za náa za všechny, kteří ne vždy odpovídáme na Boží vůli 'ano', staň se. Chceme proto prosit - "Ježíši, učiň naše srdce podle Srdce svého, ať chceme vždycky jen dobro a ne zlo, konat tvou vůli, ne svou, žít láskou ke všem lidem ne jen k některým. Pomáhat, sloužit, zachraňovat, jedním slovem - milovat jako Ty. Amen.

SOBOTA 9. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 8. ČERVNA 2024

Když Ježíš učil (zástupy), řekl: "Varujte se učitelů Zákona! Chodí rádi v dlouhých řízách, mají rádi pozdravy na ulicích, první sedadla v synagogách a čestná místa na hostinách; vyjídají vdovám domy pod záminkou dlouhých modliteb. Ty stihne tím přísnější soud." Potom se posadil proti chrámové pokladnici a díval se, jak lidé dávají do pokladnice peníze. Mnoho boháčů dávalo mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a dala dvě drobné mince, asi tolik jako pár halířů. Zavolal své učedníky a řekl jim: "Amen, pravím vám: Tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku. Dala všechno, co měla, celé své živobytí." (Mk 12,38-44)

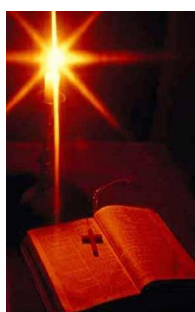

Díval se, jak lidé vhazují do pokladnice peníze. Nejen v kostelích, ale všude, kde se něco dobrého koná, jsou pokladnice na vybírání peněz. Jako by výmluvně kázaly: chceš něco dobrého vykonat? Pomoz nám! Chrámové sbírky mají zvláštní účinnost. Při liturgii si člověk uvědomí, že on sám dostal všechno od Boha, kázání ho povzbudí ke konání dobra. Je tedy disponován k tomu, aby na dobrý účel přispěl, zvláště proto, že to dělají všichni a je těžké se tomu gestu vyhnout. Z druhé strany se málokdo chce dát vyprovokovat k přílišné velkodušnosti. Proto se dává do sbírky ten nejmenší peníz, který se ještě jakžtakž sluší. Ty peníze jsou většinou odleskem celého našeho postoje k Bohu a k dobru. Nechceme se přenáhlit. Teoreticky

se tomu říká vlažnost v duchovních věcech. Svým způsobem uspokojí výčitky svědomí, ale nezbaví unuděnosti a malosti.

Chudá vdova vložila ze svého nedostatku, všichni ostatní z nadbytku. Je zajímavé slyšet motivy, které udávají chudí lidé, když dávají almužnu nebo příspěvek do pokladničky. Když se jich zeptáme, proč to dělají, sotva by uvedli důvod, že chtějí vykonat dobrý skutek. Obyčejně říkají: „Vždyť já také tolik potřebuji. Ať mně Pán Bůh požehná to málo, co jsem dal.“ Proto jsou almužny chudých požehnané. Od nich se tedy mají učit všichni, kteří něco dávají. Nemá tu mít místo povýšený pocit, že si ubírám velkodušně ze svého. Jedna stará ruská morální kniha dává tuto radu, jak se zachovat, když nás chudý o něco prosí: „Pokřižuj se, sáhni do měšce a řekni: „Poslyš, bratře, Pán Bůh mně požehnal. Přijmi z toho něco pro sebe a pomodli se za mne.“ Je zajímavé, že mají podobnou formuli i zbožní muslimové: „Alláh mi požehnal, rozdělte se se mnou o jeho požehnání.“ V této atmosféře se pak lidské pokladnice stávají částí nepřeborné pokladnice darů Božích.

Vložila tam dvě drobné mince. Někteří se pokoušejí vypočítat, kolik by to asi bylo v naší měně. Příliš drobné peníze tehdy neexistovaly. Nejmenší snad byla asi v ceně padesátihaléře. Ale to jsou jenom dohady, nejsou důležité. Ti naopak, co rádi dávají všem detailům v Písmě symbolický smysl, našli aplikaci uměle vytvořenou, ale přesto vhodnou pro život. Říká se, že čas jsou peníze. Kolik vydělá dobrý pracovník za hodinu, za dvě? A přece i ti, kdo si umějí denní práci dobře zorganizovat, mají mnoho tzv. ztracených okamžiků. Musí se čekat na autobus, na spojení při telefonním rozhovoru, na přijetí přede dveřmi šéfa atd. Jsou-li čas peníze, tyto okamžiky jsou drobné mince, které jsou ztracené, vypadly z peněženky denního programu. Ale mohou se vložit do pokladnice Boží, když jejich prázdnotu zaplníme krátkými modlitbami. Čím prostší a jednodušší jsou, tím lépe jdou ze srdce.

PONDĚLÍ 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 10. ČERVNA 2024

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: "Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu. Tak přece pronásledovali proroky, kteří byli před vámi." (Mt 5,1-12)

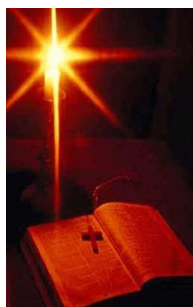
Konstituční proslov Božího království. Blahoslavenstvím uvádí sv. Matouš kazatelskou činnost Mesiášovu. I kniha Žalmů začíná stejným příslibem: „Blahoslavený člověk, který

se bojí Pána...“ (Zl 1,1). Bázeň Boží je totiž podle Písma začátek moudrosti (Př 1,7). Moudrost pak je umění žít. Proto se Izraelitům slibuje úspěch. Bůh je blaženost a věčné štěstí. Slibuje je těm, kdo zachovají jeho zákony a budou vzývat jeho jméno. Starý zákon neskrbí přísliby. Ke všem Božím přikázáním se hodí závěr, který recitujeme u čtvrtého v Desateru: „Abys dlouho žil a dobře ti bylo na zemi...“ Platilo-li to ve všech dobách, mělo se to zvláštním způsobem vyplnit v době mesiášské, při příchodu Vykupitele. Ale přesto všechno už Starý zákon oznamuje jakousi rezervu. Protože Židé, jako celek národa, smlouvu s Bohem opětovně nedodržovali, Bůh ohlašuje u pozdních proroků své stanovisko. Pošle svého Vykupitele, který přinese spásu, ale ne všem, ne těm zbohatlým, kteří ho opustili, ale těm zapomenutým, chudým, opuštěnému zbytku Izraele. Ježíš jim tedy ohlašuje splnění tohoto posledního příslibu: „Vy chudí, jste blahoslavení, k vám teď přichází Boží království.“

Zvrat hodnot - metanoia. Současně s ohlášením Božího království vybízí všechny jak Jan Křtitel, tak Kristus k tomu, aby se obrátili: „Čiňte pokání!“ (Mt 3,2). Řecké slovo metanoia má trochu jiný zvuk než české pokání. Slovo „obrácení“ spíš odpovídá termínu hebrejskému: vrátit se na cestě, změnit směr. Řecké metanoia znamená toto obrácení v myšlenkách: začít myslet jinak, opačně než předtím. Tak se také jeví osmero blahoslavenství. Považujeme za šťastné, kdo získali jmění, kdo žijí v klidu, kdo jsou tak spokojení, že se smějí atd. V horské řeči je tomu všemu naopak. Blahoslaví se ti, kdo všechno pozbyli, kdo jsou chudí, které nespravedlivě pronásledují, kteří pláčou. Často se to pokoušejí vysvětlit přirozenou moudrostí. Tolstoj např. psal poučné povídky o tom, jak jsou chudí lidé daleko šťastnější než ustaraní boháči. Nedá se snadno říci, nakolik jsou tato kázání přesvědčivá. Smysl evangelního poselství je hlubší. Království Boží je především vnitřní, a proto žádá změnu, opravdovou revoluci v myšlení, v cenění věcí, ve vidění světa jinak než brýlemi hříchu.

Blaženost Boží. Myšlení, má-li být souvislé, vychází z jistých základních principů. Má-li být naše hodnocení světa v souladu s Božím královstvím, musíme ovšem vyjít z Boha. Jeho říše je svět štěstí a blaženství, kde není nedostatek, ani pláč, ani strach z nepřátel. Kristovým vtělením však Bůh vstupuje do světa plného bídy, smutku a pronásledování. Ztrácí tím Bůh svou blaženost? Ve své lidské přirozenosti trpí všechnu bídu světa. Ale je nerozlučně spojen v jedné osobě se svým božstvím. Tedy i při té bídě, při všem pronásledování zůstává věčně blaženým Bohem a svou blaženost nese všude tam, kde není, ale kde po ní lační a touží. Je to velké tajemství, ale dosvědčují je všichni světcí, že nebyli nikdy tak šťastni jako v těch okamžicích, kdy podle úsudku světa všechno ztratili. Napsal to např. jeden kněz, který se vrátil z dlouhého a těžkého vězení pro víru: „Bylo to zlé, ale přece jenom to byla krásná léta. Nevím, jak to vysvětlit!“ Jde tu o blahoslavenství, které se nevysvětluje, ale které zakusí ti, kdo přijmou poselství evangelia.

ÚTERÝ 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 11. ČERVNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: "Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po

ni šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítlna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích." (Matouš 5,13-16)

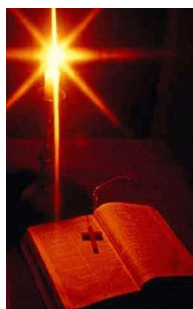
Světlo. Světlo se v jazycích národů přirozeně spojuje s dobrem, krásou a životem. Tma znamená nevědomost, hřích, neštěstí a smrt. Stvoření světa začíná Božím rozkazem: „Budiž světlo!“ (Gn 1,3). V jednom starém patristickém spisku, zachovaném jako dílo učedníka Kristova Barsabáše, autor dává židovskému rabínovi tuto otázku: Jak to, že Bůh stvořil světlo hned na počátku, zatímco zdroje světla, tj. slunce, měsíc, hvězdy až později? Když ten nezná odpověď, dostane se mu poučení: Pravé světlo světa je Kristus, prvorozený ze všeho stvoření (Kol 1,15), slunce, měsíc a hvězdy jsou jen odlesk jeho slávy a obraz jeho činnosti, proto se při druhém a posledním příchodu Kristově zase znovu zatmí, nebude jich už potřeba. Protože světlo znamená také poznání a křesťané dostávají osvětlení Duchem svatým, řečtí Otcové vysvětlovali Žalm 36,10: „V tvé záři vidíme světlo“ – ve světle Ducha svatého poznáváme pravé světlo, osvěcující tento svět, tj. Krista, Pravdu a Život. „Kdo zná Krista, zná všechno,“ píše Tomáš Kempenský, autor knížky *Následování Krista*.

Světlo světa. V Novém zákoně se tedy jeví Kristus jako světlo, osvěcující celý svět. Tmy povstávají proti němu, ale přinese světlo i do říše temnot, do údolí stínů a smrti. Je to světlo, které se prozatím skrývá, probleskuje jenom částečně. Ale na hoře Tábor viděli apoštolové Ježíše ve světle, tj. vítězství života, svět proniknutý světlem Božím. Nakonec dostali i oni poselství, aby nesli toto světlo do světa, pohrouženého ve tmy. Církev pak osvěcuje svět svými svátostmi, svým učením, příkladem věřících. Když po Seslání Ducha svatého začali apoštolové v Jeruzalémě kázat, bylo hlavním tématem jejich řečí svědectví, že Kristus vstal z mrtvých. Mohli ovšem slyšet dotaz: Jestliže opravdu vstal z hrobu, kde je nyní? Kde ho můžeme vidět?“ Odpověď nám písemně zanechal sv. Pavel: Kristus žije v nás! „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2,20). Sama existence křesťanů po dva tisíce let osvěcuje dějiny lidstva, ukazuje, jak všechno ostatní pominulo, jenom pravda Páně vítězí.

Sůl země. Sůl sice všichni používáme, ale nevážíme si jí dostatečně, jak to ukazuje známá pohádka Sůl nad zlato. V době, kdy nebyly ledničky, a zásobování bylo zdlouhavé, byla sůl jediným konzervačním prostředkem pokrmů. Lidská společnost tvoří hodnoty. Ale dovede je uchovat? To je funkce Kristových učedníků, jeho mystického těla, církve. Dítě, zrozené tělesně, se přináší ke křtu, aby se jeho život uchoval a stal věčným. Ostatní svátosti slouží k tomu, aby se uchoval duchovní život v neporušenosti, čistotě a síle mládí. Typickou vlastností liturgie je tzv. anamnéze, připomínka minulého, tj. života a smrti Kristovy. Touto svátostnou vzpomínkou se stává minulé přítomnou skutečností. Při mši to platí především o kříži a zmrtvýchvstání Ježíšově. Ale do toho tajemství je zahrnut i náš život, naše skutky a touha po dobrém. I ony se uchovají svatou „solí“ církve.

Nepostradatelnost soli známe dobře z pohádky sůl nad zlato. Její konzervační a ochucující účinky jsou nám známé. Sebelepší pokrm by byl jalovým, kdyby nebyl řádně osolen. I my, křesťané, máme být takovou solí pro naše okolí. Máme zkvalitňovat prostředí, kde se právě nacházíme - rodinu, pracoviště, školu; nehledět jen na svůj prospěch, ale i těm ostatním něco dát. To bylo životním krédem i sv. Antonína Paduánského - misionáře, věhlasného kazatele, jak se vypráví v jedné legendě. Přesto, že byl skvělým kazatelem, říkával, že "řeč je živá, mluví-li skutky". A tak jistě i on sám to dosvědčil ve svém krátkém životě (žil pouhých 36 let), stal se jedním z nejuctívanějších světců v Itálii a byl také v nejkratší době v dějinách církve svatořečen - pouhých jedenáct měsíců po své smrti byl postaven na oltář. Jeho úcta je velká i u nás. Lidé se modlí u jeho sochy, vzývají ho jako pomocníka v jakékoliv nouzi, je patronem žen, dětí, manželů i zamilovaných.

STŘEDA 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 12. ČERVNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: "Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane. Kdyby tedy někdo zrušil jedno z těchto přikázání - a třebaš i to nejmenší - a tak učil lidi, bude v nebeském království nejmenší. Kdo se však bude jimi řídit a jim učit, bude v nebeském království veliký." (Matouš 5,17-19)

Nepřišel jsem zákon zrušit. Křesťané v prvních dobách si spontánně kladli otázku: Platí pro nás ještě Starý zákon? Je užitečné jej číst ve shromáždění? Proti heretikům, kteří jej považovali za dílo Boha tvrdého, odlišného od Boha lásky, zjevujícího se v Novém zákoně, církve se starozákonních textů zastala a přijala je za své. Platí pro nás jako výmluvný obraz toho, co se stalo v příchodu Krista a po něm. V Adamovi jsme se všichni narodili k životu na zemi. Vyšli jsme z prázdnoty, z ničeho. V Kristu všichni vycházíme z prázdnoty hříchu k věčnému životu. Abrahám byl otcem vyvoleného národa, Izraele. Kristus je hlavou nového Božího lidu, církve. Abrahám obětuje svého syna, Bůh Otec vydal jednorozeného Syna za spásu světa. Mojžíš vyvedl lid z Egypta do zaslíbené země. Kristus nás vede z údolí stínů a smrti do věčných příbytků. David založil království Izraele, Kristus ohlašuje příchod království Božího atd. Není to pouhá hra představ, ale skutečnost Boží pedagogie, která začíná tělesným, které vede k hodnotám duchovním a všelidským. Takový je smysl každého uměleckého díla a v tom duchu se musíme naučit číst i Bibli, zrozenou z inspirace Ducha.

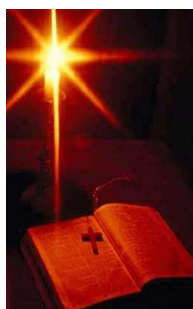
"Pedagog ke Kristu" (srv. Gal 3,24). Schematicky se shrnuje obsah Staré smlouvy do dvou slov: Zákon a Proroci. Všechny události židovské historie mají prorocký charakter,

ukazují na význam příští, očekávaný, novozákonní. Jiný byl postoj křesťanů, pokud jde o předpisy Mojžíšova zákona. Už ve Skutcích apoštolů čteme prohlášení sv. Petra, že tyto normy už křesťany nezavazují. Sloužily jako příprava na příchod Kristův. Zajímavá však byla debata, která přišla o něco později. Křesťané už nebyli jen obrácení Židé, ale jejich převážná část pocházela z prostředí pohanského. Ty pak Bůh nepřipravoval, aby došli ke Kristu? Alexandrijský inteligent Klement, autor mnoha spisů, zaujal pozici ve prospěch pohanů. Vyšel z řecké kultury a věděl, že i tam bylo mnoho krásného a pravdivého. Prohlásil tedy, že Platón byl pro Řeky tím, čím byl Mojžíš pro Židy, vychovatelem ke Kristu. Dnes jeho myšlenku rádi přebíráme v duchu misijním a ekumenickém. Snažíme se ocenit všechno dobré, kdekoliv se najde, protože všechno vede v rukou Boží prozřetelnosti ke Kristu.

Obraz křesťanského vývoje. To, co se děje ve vývoji světa, má ohlas i ve vývoji každého jednotlivce. I ten prochází různými stadii. Každý z nás začíná Starým zákonem a poněkud přechází v Nový. Kirkegaard rozlišil v náboženském vývoji člověka tři fáze: periodu estetickou, mravní a náboženskou v pravém slova smyslu. Na počátku nás do kostela přitahuje jakýsi „estetický“ cit. Vidíme tam něco jiného, odlišného od denního života, a to nás přitahuje. Časem však zjistíme, že zpěvy, čtení, liturgický život nejsou to hlavní, že je potřeba změnit sebe, zachovávat Boží přikázání, stát se mravně bezúhonným. Ale ani toto stadium nemůže být poslední, abychom nepadli do farizeismu. Ve třetím stadiu hledá člověk důvěrný styk s Bohem, modlitbu. To se pak, jak věří křesťané, uskuteční jenom skrze Krista a v Kristu. Tím předcházející stadia došla svého cíle, nezrušila se, ale „naplnila“, a člověk došel „do plnosti míry Kristovy“ (Ef 4,13).

Už první křesťané hledali odpovědi na otázky, do jaké míry platí mojžíšský zákon vyjádřený Desaterem po příchodu Krista na tuto zemi. Pán Ježíš v té věci dává jasné stanovisko - Desatero platí, ale je třeba je plnit ne otrocky, ale s láskou, dobrovolně. Ježíš tedy nehlasal svobodu od přikázání, volnost od povinností, ale věrnost i v těch nejmenších přikázáních. Všechna přikázání jsou nakonec vyjádřením lásky k Bohu, k bližnímu i k sobě samaému. Bez lásky se ovšem stávají literou, bezduchou, otrockou morálkou. Ježíš zdůrazňuje, že jen láska dává všem přikázáním smysl, stává se oním "jhem", břemenem, ale lehkým a sladkým. Stejně jako se o lásce nedá mluvit bez oběti, tak ani život podle Desatera nemůže být bez náročnosti. A víme, že tomu, kdo opravdu miluje, není nic těžkého. Láska je totiž smyslem a cílem celého Desatera - to je novum, které přinesl Kristus, - nebo ještě lépe vyjádřeno, - je to hledisko, které bylo přehlíženo.

ČTVRTEK 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 13. ČERVNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevezdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nezabiješ.' Kdo by zabil propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra

hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkovi, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím ti: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře.“ (Matouš 5,20-26)

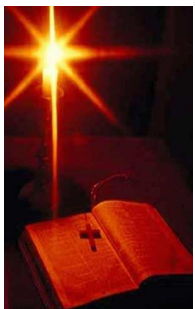

Kdo se hněvá na bratra. Písmo Starého zákona mluví často o tom, že se Bůh rozhněval na lid a že ho ve svém hněvu trestal (srv. Ex 32,10). U prvních Otců církve se o tom diskutovalo. Lactantius napsal zvláštní spisek *O Božím hněvu*. Dokazuje tam, že jsou to výrazy obrazné: lidé zhřešili, zavinili si tresty, proto říkají: „Bůh se hněvá.“ Bůh se ovšem hněvat nemůže. Hněv je vášeň. Ty pak nepatří do života Božího. O hněvu psali stoikové a považovali už samu vášeň za hřích. Člověk, který se rozčilil, snadno někoho zabije; zvíře nebo člověka, to už je náhodné podle toho, kdo se namanul. Křesťanská morálka ovšem rozlišuje líp. Vzplanutí hněvu se snadno přihodí cholerickým i sangvinickým povahám. Máme ovšem povinnost se ovládat a odpor k bližnímu přemoci. Kdo tuto povinnost zanedbává, dříve nebo později bližnímu uškodí. Ale i kdyby nedošlo k vnějšímu skutku, už to, že mu přejeme zlo, vyjadřuje přání, aby nebyl, je to tedy v základě postoj vražedný. Nejlépe se hněv přemáhá modlitbou, v dobru pro toho, ke komu cítíme odpor.

Kdo řekne bratru "Blázne". Těžko je překládat staré výrazy do moderních jazyků, protože neznáme už jejich citové odstíny. Kromě toho význam slov se mění podle souvislosti, tónu zvuku. Vždyť může znít pochvalně i výrok: Jsi ty blázen! Z druhé strany se bližního těžce dotknou i slova neutrální, jsou-li tak vypočítaná, aby ranila. Morálka mluví o „urážce“. Slova jsou vzácny dar Boží. Jsou jakoby mostem od duše k duši, nástrojem sblížení, porozumění, lásky. Hrubě jich zneužívá ten, kdo slovy druhého raní, zarmoutí, rozhněvá. Děje-li se to úmyslně, je to zloba. Ale často lidé chybují v řeči nedostatkem pozornosti, taktu. Slovo takt je latinského původu, znamená dotýkat se. Ošetřovatelé nemocných se musí učit, jak se nemocného dotýkat, jak ho přenést. Ve společnosti se mají všichni učit, jak se dotýkat bližního slovy, aby to nebolelo a aby se neotvíraly rány.

Jdi se napřed smířit s bratrem a pak přines obět' Bohu. Oběti se v dějinách náboženství chápaly jako skutek k usmíření bohů. Vidíme to i na mnoha příkladech Starého zákona. Nový zákon tu myšlenku prohlubuje. Opravdové usmíření je skutkem lásky. Láska k Bohu pak je pro křesťany neoddělitelná od lásky k bližnímu. Nemůžeme tedy usmířit Boha, nesmíříme-li se s bratrem. Křesťanská oběť je na prvním místě eucharistie. Přijímat tělo Kristovo musíme s čistým úmyslem. Eucharistie je svátost jednoty církve. Ten, kdo se nechce smířit s bližním, nechce vlastně dosáhnout toho cíle, ke kterému byla svátost ustanovena, maří tedy její účinky, a je-li plný zloby na druhého, přijímá svatokrádežně. Liturgická výzva před přijímáním je tedy vážné napomenutí: „Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.“

PÁTEK 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 14. ČERVNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezcizoložíš.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci. Svádí-li tě tvé pravé oko, vyloupni ho a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo bylo uvrženo do pekla. A svádí-li tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo přišlo do pekla. Také bylo řečeno: 'Kdo by se rozváděl se svou ženou, ať jí dá rozlukový list.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se rozvede se svou ženou - mimo případ smilstva - uvádí ji do cizoložství, a kdo se ožení s rozvedenou, dopouští se cizoložství." (Matouš 5,27-32)

Kdo pohlédne na ženu. Očima se dostáváme do styku se světem, který nás obklopuje. To, co nám nepadne do oka, často pro nás vůbec neexistuje. Zase však naopak to, co jsme uviděli, nás pobouří, vyvede nás z klidu. Buď nás to přitahuje, nebo to budí odpor. Starověcí stoikové z toho vyvodili psychologické důsledky v duchu materialismu. Na počátku je smyslový vjem: vidění, slyšení, dotyk. Ten se přenesse dovnitř a objeví se obraz ve fantazii, ve vnitřní obrazotvornosti. Tam probudí touhu zmocnit se toho, co máme v duchu před očima. Přivolíme a dojde k činu. Jde-li o něco zlého, hřešíme. I stoikové uváděli příklad s pohledem na ženu. Chceš-li se vyhnout tomu, abys se ženou zhřešil, raději se na ni nedívej! Pouhý pohled uvede do pohybu psychologický mechanismus, který už nezastavíš. Vysvětlovali takto křesťané text evangelia? Někdy, když mluvili o síle pokušení. Ale i tehdy jsou si vědomi, že není vnitřní proces mechanický, nezadržitelný. Máme svobodu jej vždy zastavit. Nehřeší tedy muž už v tom okamžiku, kdy na ženu pohlédl, ale až tehdy, kdy na ni pohlédne s úmyslem, aby hřešil.

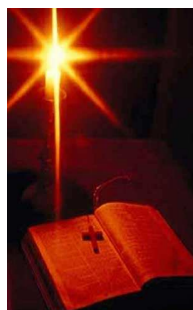
Pohoršuje-li tě oko. Nikomu nepřijde na mysl, že by měl brát tyto texty doslova. Komu vypíchnou oko, toho oslepí. Býval to barbarský trest válečným zajatcům, které odsoudili k točení kamenných mlýnů. Neviděli, tedy se nevzpouzeli. Ale člověk naštěstí má oční víčka a může v jistých okamžicích nevidět dobrovolně. Zrak je důležitý, abychom se orientovali na cestě. Stačí jej při jízdě autem upoutat na něco jiného a ta malá roztržitost nás může stát život. I duchovní život je cesta, někdy velmi intenzivní, vyžaduje napětí. Jen v této souvislosti chápeme jistou přísnost v životě světců. O sv. Aloisi se čte, že se nechtěl dívat ani na matku. Sv. Tomáš Akvinský se nikdy nedíval přímo na ženy, ačkoliv měl od Boha dar dokonalé čistoty. Odůvodňoval to tím, že Bůh dává své dary těm, kdo se snaží, aby jich dosáhli. Tyto příklady se uvádějí v souvislosti se sexuální čistotou. Ale princip je všeobecný. Oči a vůbec smyslů je radno užívat všude tam, kde slouží duševnímu a duchovnímu pokroku. Když však rozptylují a zneklidňují, jsou jako nevhodní návštěvníci při práci. Je lépe se jich zbavit.

Pohoršuje-li tě pravá ruka. Pravá ruka může sloužit za symbol práce. Kdo si ji poraní, je invalidou. Je proto velký Boží dar mít zdravé ruce a pracovat. Někteří lidé pracují rádi, s nadšením, ani se nezastaví. Vydělají peníze, postaví dům, dosáhnou blahobytu. Ale je to všechno? V jednom švédském časopise uveřejnili zajímavý článek „Rozhovor otce se

synem“. Otec je spořádaný, zámožný, vážený člověk. Syn nosí džíny, nečeše se, potlouká se po ulici. Otec je rozumný a ví, že to chlapec dělá vlivem okolí, společníků. Pokouší se tedy s ním zavést rozumnou řeč a vysvětlit mu, jak je to pěkné spořádaně pracovat. A jakou slyší odpověď? „Tvá řeč, otče, mně připadá, jako kdybys mi při jízdě autem stále vysvětloval, jak dobře auto jede, jak silný je motor, jak fungují světla atd., ale doposud jsi mi ani slovem nenaznačil, kam vlastně jedeme.“ I práce musí mít cíl. Lidi, kteří jsou beznadějně pohlceni v činnosti, jen aby zbohatli, „pohoršuje pravá ruka“. Ti právě potřebují, aby si ji načas „uťali“ a zamysleli se nad životem, např. v duchovních cvičeních a modlitbě všeobecně.

Ve Starém zákoně bylo možné vydat ženě rozlukový list a rozejít se s ní, pokud byl podstatný důvod. Praxe byla různá, jak píše rabínská tradice. Jedna škola považovala za jediný důvod k rozluce nevěru, tedy cizoložství, zatímco jiná se spokojila třeba jen s tím, že žena připálila oběd. V knize Sirachovcově se třeba dočteme, že muž může propustit ženu, když neposlouchá na slovo. Obecně řečeno žena byla pod vládou mužovou, ale nebyla otrokyní. Mezi členy rodiny měla po muži první místo, děti ji musely ctít a poslouchat stejně jako otce. Měla práva lidské osobnosti zaručená Desaterem. Nad majetkem, který přinesla do manželství měla vlastní pravomoc. Pán Ježíš však obnovil rovnoprávnost se vším všude, jak tomu bylo při stvoření. A nejenom to. Po svých učednících chce, aby jejich láska byla pravdivá, nepředstíraná. To ovšem vyžaduje velké úsilí, aby člověk čelil různým druhům pokušení. Nejde jistě jen o otázku lidské sexuality, ale třeba i o pokušení někoho třeba pomluvit, nějak se zviditelnit, někoho ponížit, apod. Mají-li se z nás skutečně stát dobří lidé, pak je nutné vyhlásit válku - boj proti pokušení. Jak píše jeden starý mnich: jestliže není strom zmítán větry, nezpevňují se jeho kořeny. Stejně tak, jestliže někdo nebojuje s pokušením, nestane se z něho opravdový muž. Neklesejme na mysl, když jsme pokoušeni, ale bojujeme, předložme svou záležitost Bohu a s ním spolupracujme.

SOBOTA 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 15. ČERVNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu své přísahy.' Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahajte: ani při nebi, protože je to Boží trůn, ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahej, protože ani jediný vlas nemůžeš udělat světlým nebo tmavým. Ale vaše řeč ať je: ano, ano - ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.

(Matouš 5,33-37)

Křivá přísaha. Dva prvky vedly lidi k tomu, aby zavedli přísahu. Jeden je negativní, druhý pozitivní. Negativní je smutná zkušenost, že se lidem nedá věřit, když vypovídají sami. Proto se u soudu žádají svědci. Podle židovského práva se museli najít alespoň dva. Soudy, které žádají výpověď s přísahou, jsou v jistém smyslu institucionalizovaná

nedůvěra k lidem. Ale je tu pozitivní stránka. Věří se člověku, když volá Boha za svědka. Vyznáváme tím Boží vševidoucnost. Ale ještě víc: věříme, že se Bůh nedá beztrestně urážet. Při křivé přísaze se dovoláváme jeho svědectví pro svou lež. Lidé se proto právem bojí křivé přísahy, mají strach z trestů a pohrom, které by je za to stihly. Přísaha sama tedy není zlo. Praktikovali ji Židé ve Starém zákoně (srv. Gn 50,5), sám Ježíš přísahal (Mt 26,63), v jistých případech ji vyžaduje i dnes církevní právo. Ale musí být výrazem toho prvku, který je pozitivní: víry v Boha všude přítomného a činného.

Vaše řeč bud' "Ano, ano - ne, ne." V našem styku se má projevit důvěra v člověka. To ovšem předpokládá, že jeho slovům věříme, že nám stačí. Není to naivita? Vždyť by nás ošidili na každém kroku! Jak bychom se mýlili, kdybychom považovali za pravdivé to, co se tiskne! To od nás evangelium jistě nežadá. Nestojí tam, že máme věřit každému tvrzení, ale že my sami máme dávat příklad upřímnosti v řeči. Upřímnost se přirovnává k průhlednosti. Nemá co skrývat. Sklo je však průhledné, jenom když je čisté. Také čistý člověk nemá co skrývat. Nemá postranní úmysly. Ale vyžaduje se také statečnost. Psychologická pozorování potvrzují, že většina dětských lží pochází ze strachu. Často dítě zamlčuje své skutky proto, že na ně velcí křičí. Návyk pak roste s věkem, zvláště když se někdo vícekrát trpce zklamal. Nakonec dokáže být opravdu upřímným jenom ten, kdo věří, že mu bez Boží vůle ani vlas z hlav nespadne (Lk 21,18) a že se tedy má bát jenom Boha, aby nemusel mít strach z lidí.

Předstírání a zastírání. Máme říci nemocnému, že má rakovinu, když i lékaři to před ním tají? Máme vyradit tajemství, které nám přítel svěřil, když se nás jiní na záležitost přímo ptají? Slova jsou k tomu, aby se posílila důvěra v lidském styku. Ale táž důvěra také žádá, aby se uchovalo tajemství, které není určené pro kohokoliv. Upřímnost a mlčenlivost tedy nejsou proti sobě. Morálka mluví především o povinnostech zachovat tajemství úřední a svěřené. Ale ten, kdo je taktní, se brzy naučí, že nemá vyzrazovat to, co by druhého mrzelo. Falešný druh upřímnosti je mluvit bez potřeby o cizích chybách, dávat netrpělivě najevo, kdykoliv se nám něco nelíbí, okamžitě vyjádřit o věcech a lidech mínění, i když nejsme dostatečně informováni. Také není proti upřímnosti zastírat bolest, usmívat se, abychom nekazili druhým náladu, nedat najevo, že se nás něco dotklo. Tím vším se důvěrný styk s lidmi neruší, ale naopak utvrzuje. Tento mravní cíl pak určí způsob a míru v řeči.

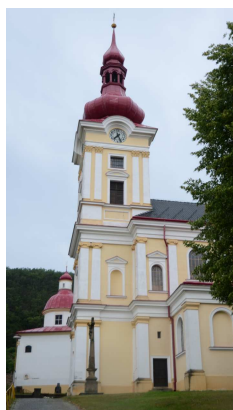

Být upřímný, pravdomluvný, má být charakteristickou známkou Kristových učedníků. Přísaha, neboli dovolávání se Boha za svědka o pravdivosti nějakého tvrzení se nám jeví jako zapovězená. Nelze ovšem z jednoho úryvku dělat závěr. Je třeba brát Písmo svaté v širším kontextu. Víme, že i Pán Ježíš vypovídal pod přísahou, když před veleradou tvrdil, že je Boží Syn. Rovněž i svatý Pavel se dovolává často Boha za svědka, že mluví pravdu. I dnes, když manželé uzavírají manželskou smlouvu, požaduje po nich Církev přísahu, kterou mají zřetelně dát najevo, že splňují všechny požadavky pro uzavření manželství. Nemluvě už třeba o soudu. Jistě se nemá přísahat v banálních záležitostech. Jedná se spíše o

výjimečné případy, kdy je nutné pravdivost jasně vyjádřit. Jinak je třeba říkat ano-ano, ne-ne. Nám se však obvykle stává, že říkáme Bohu 'ano' a zlému 'ne', i když ... Chceme proto dnes prosit, abychom se zbavili kompromisů, ale dokázali co nejčastěji odpovídat 'ano' Bohu k jeho požadavkům, a 'ne' ke všemu, co nás vede mimo správnou cestu.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:
josef.benicek@seznam.cz**

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM!

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>

NEŘESTI A CTNOSTI

Láska

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 15. května 2024)

Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. (Láska) všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží. (1 Kor 13,4-7)

Drazí bratři a sestry,
dobrý den!

Dnes budeme hovořit o třetí teologální ctnosti, o lásce. Připomeňme si, že další dvě byly víra a naděje: dnes budeme mluvit o třetí, o lásce. Je to vyvrcholení celé cesty, kterou jsme sledovali katechezemi o ctnostech. Přemýšlení o lásce bezprostředně otevírá srdce a mysl: mám na mysli inspirovaná slova svatého

Pavla v Prvním listu Korint'ánům. V závěru tohoto nádherného chvalozpěvu svatý Pavel cituje triádu teologálních ctností a zvolá: "Nyní tedy zbývají tyto tři: víra, naděje a láska. Ale největší ze všech je láska" (1 Kor 13,13).

Tato slova Pavel adresuje společenství, které mělo k dokonalosti bratrské lásky daleko: korintští křesťané byli spíše rozhádaní, panovaly mezi nimi vnitřní rozpory, byli tam ti, kteří se tvářili, že mají vždycky pravdu, a nenaslouchali druhým, považovali je za méněcenné. Pavel jim připomíná, že poznání nadýmá, zatímco láska buduje (srov. 1 Kor 8,1). Apoštol pak zaznamenává pohoršení, které se dotýká i okamžiku největší jednoty křesťanského společenství, totiž "večeře Páně", slavení eucharistie: i tam dochází k rozdělení a najdou se tací, kteří toho zneužívají, aby jedli a pili na úkor těch, kteří nic nemají (srov. 1 Kor 11,18-22). Tváří v tvář tomu Pavel vynáší tvrdý soud: "Když se tedy shromažďujete, to vaše už není společenství večeře Páně" (v. 20): máte jiný rituál, který je pohanský. Není to večeře Páně.

Kdo ví, možná si nikdo z korintské obce nemyslel, že zhřešil, a tato ostrá apoštolova slova jim zněla poněkud nepochopitelně. Pravděpodobně byli všichni přesvědčeni, že jsou dobří lidé, a kdyby se jich někdo zeptal na lásku, odpověděli by, že láska je pro ně jistě velmi důležitou hodnotou, stejně jako přátelství a rodina. I v dnešní době mají lásku všichni na jazyku; je na rtech tolika "influencerů" a v refrénech tolika písní. Hodně mluvíme o lásce, ale co je to láska?

"Ale ta druhá láska?", jako by se ptal Pavel svých křesťanů v Korintu. Ne ta láska, která stoupá vzhůru, ale ta, která sestupuje; ne ta, která bere, ale ta, která dává; ne ta, která se ukazuje, ale ta, která je skrytá. Pavel se obává, že v Korintě - stejně jako dnes mezi námi - panuje zmatek a že po teologální ctnosti lásky, po té, která k nám přichází jedině od Boha, vlastně není ani stopy. A i když všichni tvrdí, že jsou dobří lidé, že milují své rodiny a přátele, ve skutečnosti toho o Boží lásce vědí velmi málo.

Křesťané ve starověku měli několik řeckých slov, kterými definovali lásku. Nakonec se ustálilo slovo "agapé", které běžně překládáme jako "láska". Pravdou je, že křesťané jsou schopni všech lásek světa: i oni se zamilovávají, více či méně, jak se to stává každému. I oni prožívají dobrotu, která je spojena s přátelstvím. I oni prožívají lásku k vlasti a univerzální lásku k celému lidstvu. Existuje však větší láska, láska, která pochází od Boha a směřuje k Bohu, která nás uschopňuje milovat Boha, stát se jeho přáteli, a uschopňuje nás milovat bližního tak, jak ho miluje Bůh, s touhou sdílet přátelství s Bohem. Tato láska nás díky Kristu žene tam, kam bychom lidsky nešli: je to láska k chudým, k tomu, co je nemilované, k těm, kdo nás nemilují a nejsou nám vděční. Je to láska k tomu, co by nikdo nemiloval; dokonce i k nepříteli. I k nepříteli. Je to "teologální" ctnost, to znamená pochází od Boha, je to dílo Ducha svatého v nás.

Ježíš říká v horském kázání: "Milujete-li ty, kdo milují vás, jaká vděčnost vám náleží? I hříšníci milují ty, kdo je milují. A jestliže prokazujete dobro těm, kdo prokazují dobro vám, jaká vděčnost vám náleží? I hříšníci činí totéž" (Lk 6,32-33). A uzavírá: "Ale milujte své nepřátele - jsme zvyklí spíše pomlouvat nepřátele - milujte své nepřátele, konejte dobro a půjčujte a nečekejte cokoli nazpět, štědře, a vaše odměna bude veliká a budete dětmi Nejvyššího, neboť on je milostivý k nevděčným a zlým" (v. 35). Zapamatujme si toto: "Ale milujte své nepřátele, konejte dobro a půjčujte a nečekejte cokoli nazpět". Nezapomínejme na toto.

V těchto slovech se láska zjevuje jako teologální ctnost a přijímá jméno dobročinnosti. Láska je dobročinnost. Okamžitě si uvědomíme, že je to láska obtížná, ba nemožná k praktikování, pokud člověk nežije v Bohu. Naše lidská přirozenost nás nutí spontánně milovat to, co je dobré a krásné. Ve jménu ideálu nebo velkého citu můžeme být dokonce velkorysí a konat hrdinské skutky. Boží láska však tato kritéria přesahuje. Křesťanská láska přijímá to, co je nemilé, nabízí odpuštění. Jak těžké je odpouštět. Kolik lásky je třeba, aby člověk odpustil! Křesťanská láska žehná těm, kdo zlořečí, ale my jsme zvyklí, když čelíme urážce nebo nadávce, odpovědět další urážkou, další nadávkou. Je to láska tak troufalá, že se zdá téměř nemožná, a přesto je to to jediné, co po nás zůstane. Láska je "úzká brána", kterou musíme projít, abychom vstoupili do Božího království. Na sklonku života totiž nebudeme souzeni podle obecné lásky, ale právě podle lásky jako dobročinnosti, podle toho, jakou jsme měli lásku v praxi. A Ježíš nám říká toto, tak krásně: "Amen, pravím vám, cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejmenších bratří, pro mne jste udělali" (Mt 25,40). To je ta krásná věc, ta velká věc lásky. Kupředu a odvahu!

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>

1. SVĚTOVÝ DEN DĚTÍ

ŘÍM, 25.-26. KVĚTNA 2024

POSELSTVÍ PAPEŽE FRANTIŠKA

Milé děti!

Váš první Světový den, který se bude konat 25. a 26. května tohoto roku v Římě, se rychle blíží. Proto mě napadlo poslat vám poselství. Jsem rád, že si je budete moci přečíst, a děkuji všem, kteří jsou zodpovědní za to, že vám je předají.

Jste vzácné

Chci promluvit ke každému z vás, drahé děti, protože, jak nás učí Bible a jak to často ukazoval Ježíš, "jste v Božích očích vzácné". Zároveň se obracím s tímto poselstvím na vás všechny, protože všechny děti, kdekoli na světě, jsou znamením touhy každého člověka růst a vzkvétat. Připomínáte nám, že všichni jsme děti, bratři a sestry. Nebyli bychom naživu, kdyby nás druzí nepřivedli na tento svět, ani bychom nemohli růst, kdybychom neměli druhé, které bychom mohli milovat a od nichž bychom mohli lásku přijímat

Jste zdrojem radosti

Vy všichni, děvčata a chlapci, jste zdrojem radosti pro své rodiče a své rodiny, ale také pro naši lidskou rodinu a pro církve, v níž je každý z nás jako článek velkého řetězu, který se táhne od minulosti do budoucnosti a pokrývá celou zemi. Proto vás vybízím, abyste věnovali pozornost příběhům dospělých: vašich maminek a tatínků, vašich dědečků a prababiček. A abychom nezapomínali na všechny ty další děti a mladé lidi, kteří zápasí s nemocemi a těžkostmi, v nemocnici nebo doma, a na ty, kteří jsou i nyní krutě okradeni o dětství. Myslím na děti, které jsou oběťmi války a násilí, na ty, které zažívají hlad a žízeň, na ty, které žijí na ulici, na ty, které jsou nuceny být vojáky nebo utíkat jako uprchlíci, na ty, které jsou odloučeny od svých rodičů, na ty, kterým je znemožněno chodit do školy, a na ty, které se stanou obětí zločineckých gangů, drog nebo jiných forem otroctví a zneužívání. Naslouchejme jejich hlasům. Musíme tyto hlasy slyšet, protože uprostřed svého utrpení nám připomínají skutečnou přítomnost svýma usazenýma očima a houževnatou touhou po dobru, jež přetrvává v srdcích těch, kdo skutečně viděli hrůzu zla.

Sjednoci spolu a s Ježíšem

Drazí mladí přátelé, k tomu, abychom my i náš svět rostli a vzkvétali, nestačí být sjednoceni jeden s druhým; potřebujeme být především sjednoceni s Ježíšem. Od něj dostáváme velkou odvahu. On je nám vždy nablízku, jeho Duch nás předchází a doprovází nás na všech cestách světa. Ježíš nám řekl: "Hle, všechno tvořím nové!" A to je téma, které jsem vybral pro váš první světový den. Tato slova nás vybízejí, abychom se stali chytrými jako děti, které chápou nové skutečnosti podněcované Duchem, a to jak v nás, tak kolem nás. S Ježíšem můžeme snít o obnově naší lidské rodiny a pracovat pro bratrštější společnost, která pečuje o náš společný domov. Začíná to maličkostmi, jako je pozdravit druhé, požádat o dovolu, poprosit o odpuštění a poděkovat. Náš svět se změní, pokud všichni začneme s těmito maličkostmi, aniž bychom se styděli dělat malé krůčky, jeden po

druhém. To, že jsme malí, nám připomíná, že jsme také křehcí a potřebujeme jeden druhého jako údy jednoho těla.

Dělit se s radostí

To ale není všechno. Faktem je, že nemůžeme být šťastní jen sami, protože naše radost roste do té míry, do jaké se o ni dělíme. Radost se rodí z vděčnosti za dary, které jsme obdrželi a o které se následně dělíme, a roste ve vztazích s druhými. Když si požehnání, která jsme obdrželi, necháváme pro sebe nebo házíme flintu do žita, abychom získali ten či onen dar, zapomínáme, že největším darem, který máme, jsme my sami, jeden druhému: my všichni společně jsme "Božím darem". Ostatní dary jsou hezké, ale jen tehdy, když nám pomáhají být spolu. Pokud je k tomuto účelu nevyužijeme, vždycky skončíme nešťastní; nikdy nám nebudou stačit. Naopak, když jsme všichni spolu, je všechno jinak! Vzpomeňte si na své přátele a na to, jak je skvělé trávit s nimi čas: doma, ve škole, na faře i na hřišti, všude. Hrát si, zpívat, objevovat nové věci, bavit se, být všichni spolu a nikoho nevykloučovat. Přátelství je nádherné a roste jen tímto způsobem: sdílením a odpouštěním, trpělivostí, odvahou, tvořivostí a představitivostí, beze strachu a bez předsudků.

Modlit se!

Nyní se s vámi podělím o zvláštní tajemství. Pokud chceme být opravdu šťastní, musíme se modlit, hodně se modlit, modlit se každý den, protože modlitba nás spojuje přímo s Bohem. Modlitba naplňuje naše srdce světlem a teplem, pomáhá nám dělat vše s důvěrou a klidem. Ježíš se neustále modlil k Otci. Víte, jak ho Ježíš nazýval? Ve svém jazyce mu říkal jednoduše "Abba", což znamená "táto", "tatínku". Dělejme totéž! Budeme vždy cítit, že Ježíš je nám nablízku. On sám nám to slíbil, když řekl: "Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich".

Otčenáš

Milé děti, možná víte, že v květnu se mnozí z nás sejdou v Římě, aby byli spolu s dětmi z celého světa. Abychom se na to dobře připravili, chtěl bych vás všechny poprosit, abyste se modlili stejnou modlitbu, kterou nás naučil Ježíš - Otče náš. Odříkávejte ji každé ráno a každý večer také ve svých rodinách, společně se svými rodiči, bratry, sestrami a prarodiči. Ale nejen odříkáváním slov! Přemýšlejte o těchto slovech, která nás naučil Ježíš. On nás volá a chce, abychom se v tento Světový den dětí aktivně připojili k němu a stali se budovateli nového, lidštějšího, spravedlivějšího a mírumilovnějšího světa. Ježíš, který se obětoval na kříži, aby nás všechny shromáždil v lásce, který přemohl smrt a smířil nás s Otcem, chce skrze nás pokračovat ve svém díle v církvi. Přemýšlejte o tom, zvláště ti z vás, kteří se připravujete na první svaté přijímání. Bůh nás miluje od věčnosti. Dívá se na nás očima milujícího otce a laskavé matky. Nikdy na nás nezapomíná a každý den nás doprovází a obnovuje svým Duchem. Spolu s Nejsvětější Pannou Marií a svatým Josefem se modleme těmito slovy:

Přijď, Duchu svatý, ukaž nám svou krásu, odrážející se ve tvářích dětí na celém světě.

Přijď, Ježíši, ty, který všechno tvoříš nové, který jsi cestou, jež nás vede k Otci.

Přijď a zůstaň s námi navždy. Amen.

Jaký zázrak by si papež přál? Je mír vždy možný? Co mohou děti udělat, aby svět byl lepším? Proč někteří lidé nemají ani domov, ani práci? Jak se cítil papež, když jeho tým vyhrál mistrovství světa? Na tyto a další otázky odpověděl Svatý Otec František během setkání s dětmi v rámci prvního Světového dne dětí na olympijském stadionu v Římě za účasti padesáti

tisíc přítomných ze 101 zemí světa. Setkání na Olympijském stadionu se neslo ve znamení různých svědectví, hudby a sportu. Jedno dítě z každého kontinentu vyprávělo o svém životě a o tom, co ho trápí. Třináctiletý Victor z Betléma vidí už osm měsíců oblohu posetou raketami a ptá se: „Jakou vinu máme my děti, které jsme se narodily v Betlémě, Jeruzalémě nebo Gaze? Eugenie z ukrajinského Charkova chce mír a nechce, aby děti slyšely padat bomby a viděly smrt. Mila z Nového Zélandu se obává o budoucnost planety kvůli nárůstu povodní, stejně jako Mateo z Buenos Aires se trápí kvůli dětem, které jsou nemocné a nemají jídlo.

Jeroným z Kolumbie se papeže zeptal, jestli je mír vždy možný. Papež František vyzval děti, aby si podaly ruce a učinily tak gesto míru s těmi, co jsou kolem a dodal:

„Všichni spolu! Toto je gesto míru! Mír je vždy možný!“

Lia Marise z Burundi se papeže zeptala, co mohou děti udělat pro to, aby byl svět lepším. Papež odpověděl:

„Mluvte mezi sebou slušně, hrajte si spolu, pomáhejte druhým. Tím, že budete dělat tyto věci, bude svět lepším“.

„Jak můžeme mít rádi všechny, každého?“ zeptal se Riccardo.

„Milovat všechny. Není snadné. Musíme začít od maličkostí: milovat ty, kteří jsou nám nejbližší, bližní. A pak pokračovat dál. Ale pokud nemám rád svého spolužáka, pokud nemám rád chlapce nebo děvče vedle mě, nemůže to takhle pokračovat.“

Zazněla i otázka chlapce z Nikaraguy: „Proč někteří lidé nemají ani domov, ani práci?“

„To je ovoce zloby, to je ovoce sobectví. A je to ovoce války,“ odpověděl papež František a smutně konstatoval: „Spousta lidí, mnoho zemí utrácí peníze na nákup zbraní, aby ničily, a jsou lidé, kteří nemají co jíst, jsou to malí chlapci a dívky. Jsou děti, které nemají co jíst, jsou lidé, kteří nemají práci, a to je vina lidí“.

Nakonec vyzval děti: „Prosím vás o laskavost, každý den, když se budete modlit, modlete se za děti, které trpí touto nespravedlností“.

Podobné téma trápilo i malého Federica z Itálie. „Toto se děje kvůli sobectví, kvůli nespravedlnosti. Všichni se snažme být spravedlivější a pracovat na tom, aby ve světě nebylo tolik nespravedlnosti. Všichni jsme si rovni, ale ne vždy tomu tak je“.

Zajímavou otázku položilo dítě z Indonésie: „Jaký zázrak by si papež vybral, kdyby mohl nějaký udělat?“

„Je to jednoduché: aby všechny děti měly to, co potřebují k životu, k jídlu, ke hře, k návštěvě školy. To je zázrak, který bych chtěl udělat. Aby všechny děti byly šťastné. Modleme se k Pánu, aby tento zázrak udělal“.

Iolanda se zeptala, jestli je v pořádku, pokud staří lidé zůstanou sami.

„Mnoho starých lidí, kteří obětovali svůj život, založili si rodinu, vychovali své děti, vychovali svá vnoučata a nyní se ocitli sami, opuštění v domově důchodců. To není správné, a proto musíme prarodiče navštěvovat“.

Malicovi ze Seychel na otázku, jak se cítil, když Argentina vyhrála mistrovství světa ve fotbale, papež odpověděl:

„Mám radost, když Argentina vyhraje mistrovství světa, „ale jednou ho vyhráli rukou a to není dobré,“ když připomíná Maradonův gól proti Anglii v roce 1986.

Lucy z Austrálie se zeptala, jestli papež rád tráví čas s dětmi:

„Jsem šťastný, protože jste radostné, protože máte radost z naděje do budoucnosti.“

Otázka Ido Ryu zněla: „Jak lze otevírat dveře do srdcí dospělých?“

„Musíte bušit na dveře dospělých: táto, mámo, proč jsou tu děti, které nemají co jíst? Tatínku, maminko, proč jsou tu lidé, kteří spí na ulici? Tatínku, maminko, proč jsou tu lidé, kteří nemají práci? Musíte klást tyto otázky, a dokonce se musíte ptát Boha! Bože, proč se to děje? Ať nám Pán pomůže. Vy, děti, můžete těmito otázkami a tímto oprávněným neklidem rozpoutat skutečnou revoluci.“

SRDCE JEŽÍŠOVO

Tomáš kardinál Špidlík, S.J., čestný občan Pustiměře

Ještě před nedávném se okázale slavival svátek Božského srdce. V kostelech bylo hned na první pohled poznat, kdy je první pátek v měsíci. Bývalo zasvěcení rodin, smírné pobožnosti. To všecko dnes upadá a ozývají se naopak námitky proti této pobožnosti, že je sentimentální, že neodpovídá mentalitě dnešních lidí, že vede k nesprávné představě o Kristu. Co o tom všem máme soudit? Je potřeba zdůraznit na prvním místě, že konkrétní forma a způsob pobožnosti vždycky odpovídá člověku a jeho mentalitě. Ten, ke komu se v modlitbě obrácíme, je vždycky Bůh Otec; modlíme se k němu skrze Ježíše Krista, v Duchu svatém, ve společenství svatých, tj. ve společenství celé církve. Z této skutečnosti nemůže nic zmenšit žádná pobožnost, jinak by nebyla křesťanská. Konkrétní formou pobožnosti se však vyjadřuje naše vlastní specifická potřeba, přání, touha, názor a postoj ke světu a k Bohu. Najdeme-li v lesích kapličku sv. Huberta, asi se nezmýlíme, když řekneme, že ji postavil hajný nebo někdo, kdo sem chodil lovit. Když vidíme, že je v kostele socha sv. Dominika, Hyacinta, sv. Kateřiny Sienské, právem si myslíme, že jej asi stavěli dominikáni. Je samozřejmé, že se tu uctívá především Bůh v nejsvětější Trojici, všichni svatí, ale osobní postoj modlících si z té mnohosti vybral jako charakteristické to, co mu bylo nejbližší. Tento zvláštní specifický postoj se zračí i v představách Krista samého. Těm, kteří umisťovali v kupolích katedrál velkou mozaiku Pantokratora, Vládce nebe i země, byla především blízká myšlenka na Krista, který zvítězil nad císaři a králi země. Bylo to v první době, když církev vyšla z katakomb a dočkala se veřejného uznání. Když pak později tento velebný obraz ustoupil a nahradil jej Ukřižovaný, bylo to znamení, že křesťané prožívali znovu živě pravdu, že Kristus v tomto světě stále ještě trpí. Proti těmto gotickým křížům, sochám bičování, korunování trním, se jeví Michelangelův Poslední soud v Sixtinské kapli hrozným zesvětštěním. Alespoň tak se někomu zdá. Jiný postoj k obrazu nám řekne opak. Ale Kristus vládnoucí na trůně i Kristus trpící vyjadřují jen částečně jeho osobu. Pročpak neznázornit Vykupitele v podobě dokonalého člověka, se všemi přednostmi lidského těla, svalů, pohybů? Takový je člověk renesančních mistrů. Je

to plný člověk, nezničitelný, proto je tak krásné jeho tělo i po smrti, ležící v klíně Matky - máme před očima právě Michelangelovu Pietu - , je to člověk, který je soudce živých i mrtvých - Kristus v Sixtinské kapli - tedy Bohočlověk. Chápeme-li renezančního Krista tímto způsobem, pak jistě neznamenají tyto obrazy úpadek, ale naopak jistý pokrok, posílení vědomí, že Bůh vzal na sebe cele a dokonale všechno, co je lidské. To však neznamená, že všichni renezanční malíři uspěli. Nehledě k tomu, že božství zobrazili někdy jen slabými náznaky, i sama plnost lidství je tajemstvím. Kdo pochopí člověka? Jisté je, že člověk není jenom viditelné tělo. Neposuzujeme bližní jenom podle vnějšího vzhledu. Tak napomínají od pradávna všichni rozvážní. Podle čeho jej tedy máme hodnotit? Intelektualisté hodnotí lidi podle rozumu, podle nadání, učenosti. Bráníme se tomu všichni, člověk není jenom to, co myslí. Odvoláváme se na mravní jednání, na skutky. Často slyšíme, že v těch je pravá hodnota člověka. A přesto i tato mravnost může být jen něčím zevnějším. Mravními měřítky měřili farizeové. Ježíš dal před nimi přednost publikánovi a veřejné hříšnici. Často se tou myšlenkou zabývá Dostojevský a ukazuje, jak se pravá hodnota člověka nedá měřit ani morálními činy a že někdy zřejmí hříšníci jsou už Bohu blíží než všichni ostatní. Co je tedy člověk? Jeho jádro je skryté a tajemné a jazyky skoro všech národů je označují slovem srdce. Jsme takoví, jací jsme v srdci. I bible stále užívá těchto výrazů. Lidé pozorují zevnějšek, Bůh však vidí srdce člověka (I Sam 16,7), čte tam jako v otevřené knize. Protože pak srdce je naše skryté » já «, to, co jsme my opravdu, milost Boží, Duch svátý sídlí v srdci, tam se člověk a Bůh dotýkají. Mluvit o srdci Ježíšově tedy znamená mluvit o Samém jádru jeho lidství, spojeného s božstvím v jedno »já« , v jednotě osoby Bohočlověka. Není náhodné, že úctu k Božskému srdci ironizují racionalisté, že jejím i zásadními odpůrci byli jansenisté. Ani intelektualismus, ani tvrdý moralismus nemají zájem proniknout hlouběji než sahá logika a všeobecné normy mravnosti. Moderní teologie i filosofie však je, jak říkají, antropologická. Má zájem o tajemství člověka, pokouší se je odhalovat v životní souvislosti, v hloubce psychologické i náboženské. Přirozeným symbolem této snahy je tedy srdce. Tím se ovšem nevyhneme zásadní otázce: Jak k srdci proniknout? Jak je poznat a odhalit jeho tajemství? Teoretická a schématická odpověď není těžká. Zakládá se na všeobecném psychologickém principu: jen podobné poznává podobné. Barvy poznáváme očima, zvuky ušima, všeobecně řečeno, všechno, co je hmotné, tělesné, se poznává hmotnými smysly. Inteligenci, nadání člověka, odhadujeme rozumem. Mravní jednání soudíme podle mravního postoje vlastního. A srdce? Odpověď může být jen jedna: srdce se poznává srdcem. Tato schematicky prostá a logická odpověď má ovšem dalekosáhlé následky pro náboženský život. Jeho cíl je poznání Boha v Kristu. O jaké poznání však jde? Neznáme jeho tělesnou podobu. Ale i kdybychom ho viděli na vlastní oči a slyšeli na vlastní uši jeho kázání, odešli bychom bez zájmu, jako tolik jeho současníků, kdybychom se nesnažili proniknout hlouběji. Co znamená hlouběji, už víme. V náboženském smyslu se nedá říci, že zná Krista každý, kdo důkladně prostudoval jeho nauku, jeho slova, principy. Ten, kdo je zachovává, se k němu ovšem přiblížil daleko těsněji. Ale právě on, který chce slova Kristova učinit skálou, na které postaví hrad svého života, je si den ze dne více vědom, jak je těžké slovům rozumět, nerozumíme-li osobě, která je promlouvá, nedovede-li se vžít do jejího postoje, do jeho citů. Toto vžívání se nedá vypsát v knihách, nemůže se vyjádřit v zákonech a nařízeních, k tomu se dojde jenom jakýmsi zvláštním psychologickým a náboženským procesem připodobnění. Jedna z nejcharakterističtějších invokací úcty k Božskému srdci zní: »Ježíši tichý, srdce pokorného, učíš naše srdce podle srdce svého«.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

3. ČERVEN - SV. KAREL LWANGA A DRUHOVÉ

V roce 1879 přišli do východoafrické země Uganda první francouzští misionáři, ač při pobřeží severní Afriky se křesťanství uchytilo již v době apoštolské. Velkou ránu křesťanství zasadili v VII. století mohamedánští Arabové, kteří znemožnili šíření evangelia po africkém kontinentu. Misionářům se otevřel přístup do afrického vnitrozemí až s kolonizací. První bílí otcové z východoafrického přístavu Dar-es-Salaam museli vykonat 800 km pochod a

přeplavat Viktoriino jezero, než se dostali do černošského království Buganda, kde jim král Mutesa I. dovolil usadit se v blízkosti jeho sídla, které stálo na místě nynějšího ugandského hlavního města Kampala. V následujícím roce přijali Na Bílou sobotu křest první čtyři katechumeni a o vigilií seslání Ducha svatého další čtyři. Nato začal růst počet křesťanů rychleji, a to se nelíbilo černošským čarodějům a náčelníkům, kteří se snažili ovlivnit krále, aby společně s nimi zaujal ke křesťanům nepřátelský postoj. Úspěch začali mít až v říjnu 1884, kdy se stal novým králem Muanga. I když zpočátku choval ke křesťanům přátelství, pod vlivem intrikánského důvěrníka čarodějů Katikira, který byl zároveň předním dvořanem, mladý král zcela svůj postoj změnil. Přispívala k tomu i jeho nemravnost a homosexuální zájmy, jež byly v rozporu s křesťanským učením.

Ke konci roku 1885 Muanga přísně zakázal svým poddaným přijímat křesťanství. Katolickému misionáři o. Lourdelovi sice vážné nepřátelství neprojevil hned, protože se prý od něj nechal i léčit, a pronásledování začal příkazem k vraždě protestantského angl. misionáře biskupa Jamese Hannigtona. K otci Lourdelovi se však zpráva o tom dostala a král pojal podezření z prozrazení Josefem Mukasou, který byl předním sluhou a měl na starosti pážata. Došel k názoru, že Mukasa je na straně bílých mužů, a když on vyznal svou víru, král nařídil jeho popravu. Byla vykonána 15. 11., ihned po utnutí hlavy bylo jeho tělo spáleno. Na spáleništi se přišel pomodlit krom dalších křesťanů i Lwanga. Ostatním věřícím pážatům řekl, že brzy může dojít i na ně, a proto se společně domluvili o potřebě sv. křtu. S velkým rizikem se vydali k otci Lourdelovi žádat o křest. Prý se po setmění podhrabali pod palisádovou ohradu, protože král zakázal jít do blízkosti bílých mužů. Navštívili misionáře a přijali vytoužený křest. Lwanga při něm přijal i nové jméno Karel. Někde se uvádí, že byl i biřmován a bylo mu svěřeno posilování bratrů, o které

převzal péči po smrti Josefa Mukasy a pomáhal jim v přípravě na křest. Chlapci se před úsvitem stejnou cestou vrátili zpět.

Král si stěžoval Katikirovi, že když byla pážata při nástupu vyzvána, aby vystoupili z řady ti, kteří se nemodlí, vystoupili pouze tři a že je Mukasa asi očaroval. Rádce králi doporučoval usmrcení všech, kteří se modlí, ale král předpokládal, že se jedná o tisíce lidí, jejichž usmrcení by bylo nemožné. Zlý rádce znova doporučil postupné zabíjení. Král s tím otálel.

Při králově rozmluvě s Lwangou mu páže řeklo: "Není pravda jak pane říkáš, že bílí otcové chtějí pohltit tvé království, chtějí nás jen učit, jak máme zachránit svou duši a dostat se do nebe. Učí nás poslouchat svého panovníka, dbát zákonů země. Neuposlechnout tě máme jen tehdy, kdyby to mělo urazit Boha. Já bych byl ochoten dát za tebe svůj život." Král ujištění přijal. Po čase se nemohl smířit s tím, že jeho malí chlapci mu odmítají poslušnost, když se jedná o jeho hříšné choutky. Začal mít strach o své bužky a rozhodl, že jedině odstranění křesťanství ho osvobodí. Pak se objevilo několik požárů. Jeden v palisádě u střelného prachu, další od blesku. Katikira vše sváděl na křesťany. I převržení královského člunu a zmizení posádky mu přišlo vhod a obviňoval katolíky z čarodějství. Král začal proti křesťanům běsnit. Začalo týrání a věznění. Karel Lwanga pokřtil pět katechumenů ve vězení.

V květnu 1886 pokračovaly popravy křesťanů z královského dvora. Dne 25. 5. byl sťat 16letý páže Dionýsius Ssebuggwawo. 26. 5. byl rozsekán na kusy 40letý Poncián Ngondwe a sťat byl 30letý Ondřej Kagwa. 27. 5. zabili 24leté páže Gonzaga Gonzu a zaživa rozsekali 20leté páže Atanáše Bazzekuketta. Dále 30. 5. po mučení a zutínání končetin dokonale zmrzačený 50letý náčelník Matěj Kalemba na kampalském vrchu. 31. 5. prý dali zuřivému psu k roztrhání Noe Mawaggali, jehož tělo rozedrali oštěpy.. - Tito jsou v martyrologiu ve dny svého úmrtí, ač dříve byli uváděni s Karlem Lwangou, s nímž byli svatořečeni a měli původně i svátek. Patří k nim i Jan Muzei, sťatý a vhozený do močálu 27. 1. následujícího roku.

Důvodem odkládaného umučení pážat bylo i to, že mnohá byla vlastními syny náčelníků. Když jim Muanga začal vyčítat, že mu poslali špatné chlapce, jeden za všechny prý navrhl jejich zabití a přislíbil jiné. Tím byl asi jejich osud zpečetěn. Bylo nařízeno shromáždění pážat a povolání popravčí pomocníci. Za nepřítomnosti správce domu Honoráta, jenž umíral zmrzačený ve vězení, šel Karel Lwanga v čele pážat. Popravčí měli oficiální paruky, provazy, sítě, oštěpy a nože. Chlapci však nezakolísali a Lwanga pozdravil krále za všechna pážata. Byla zjištěna přítomnost všech a nařízeno zavření bran. Pak bylo nařízeno oddělení těch, kdo žijí podle náboženství misionářů.

Karel prohlásil: "Co muž uznává za pravdu, to nezapírá!"

Bruno Seronuma byl 25letý voják stojící vzadu a králova výzva se ho přímo netýkala. Po smrti Mukasa byl pokřtěn Karlem Lwangou a v dané chvíli vystoupil a přešel jako věrný katolík mezi pážata. Po poslední králově otázce se pohané divili odvaze chlapců, kteří si mohli zachránit život a pro svou víru tak neučinili. Král pak nařídil upálení všech Kristu oddaných chlapců. Katovi pomocníci je začali bít a svazovat. Hlavní kat chtěl zachránit malého Mbaya Tuzinde, a proto po něm znovu chtěl příslib zanechání modlení, ale chlapec ho odbyl zdůrazněním, že je křesťan. Z nádvoří, kde byli všichni svázáni, byli hnáni k místu popravy v Namugongu, vzdáleném 16 mil. Šli na smrt radostně a s láskou. V ten den byl vyveden na smrt i Jakub Buzabaliao, který chtěl krále obrátit na víru, a král

si přál, aby jeho usmrcením začaly popravy. V Namugongu strašidelní muži, poté co zatančili tanec smrti, odvedli odsouzence na místo, kde byli svlečeni, zavinuti do rákosových rubášů a položeni na hranici. Nejmladší z nich byl 13letý Kizito. Některým 14letým byla pro různé přímluvy udělena milost. Pak bylo 12 chlapců zapáleno. Karel Lwanga byl upálen ve stejnou dobu odděleně. Sám si prý připravoval úmrtní lože, na něž ulehl a které mu zapálili u nohou, aby umíral pomalu a ve větších bolestech. Zůstal ležet klidně, dlouho ani nevykřikl, až jen zvolal: "Ó můj Bože!" - znělo to však radostně a s velkou láskou. V ten den byl také svátek Nanebevstoupení Páně, na jehož oslavu se velmi těšil. Krev ugandských mučedníků přispěla k rozkvětu křesťanství snad nejvíc ze všech afrických zemí. Na vrcholu, kde došlo k upálení mučedníků, byla vybudována svatyně a posvěcení jejího oltáře se v roce 1969 zúčastnil i papež Pavel VI. Všichni uvedení mučedníci byli r. 1920 prohlášeni za blahoslavené a r. 1964 za svaté.

4. ČERVEN - SV. FRANTIŠEK (ASKANIUS) CARACCIOLO

Narodil se 13.10 1563 ve Villa Santa Maria v abruzzském území severovýchodního kraje bývalého Neapolského království v Itálii. Při křtu dostal jméno Askanius. Vynikal zbožností a když v mládí vážně onemocněl, zavázal se slibem, že pokud se uzdraví, zasvětil svůj život službě Bohu a bližním. Po uzdravení vystudoval v Neapoli teologii, stal se knězem a vstoupil do družiny, jejíž členové se zaměřovali na rozjímavou modlitbu a péči o spásu duší zejména trestanců, k níž patřila příprava odsouzcenců na kající smrt. V té době se Askaniu Caracciolovi dostal omylem do rukou dopis od Jana Augustina Adorna z Janova posílaný jeho příbuznému kanovníku Caracciolovi. V něm byla prosba o radu a pomoc ohledně založení nového řádu. Obsah vyvolal Askaniův zájem, viděl, že by mohlo jít i o podporu činnosti jejich družiny a spojil se s oběma muži.

Společně se pak sešli v Kamaldulenském klášteře u Neapole, kde se postem a modlitbami připravovali na zvolený úkol. Sepsali tam také pravidla, která poslali do Říma papeži Sixtu V. Ten 1. 7. 1588 potvrdil jejich řeholi "Menších řeholních duchovních." V následujícím roce 9. 4. tito tři zakladatelé vykonali slavné řeholní sliby. Vedle tří obvyklých slibů učinili čtvrtý slib, že nebudou toužit po duchovních hodnostech. Askanius při slibech převzal jméno Františka Serafinského. Prvním představeným se stal Adorno. Po dvou letech zemřel a jeho nástupcem byl zvolen František Caracciolo. Tou dobou se řád šířil po Itálii. František vynikal v příkladné zbožnosti, čistotě, pokoře, sebezapírání, trpělivosti a vytrvalosti. Za účelem šíření řádu třikrát navštívil Španělsko. Chodil pěšky jako chudý poutník, byl živ z almužen a překonával různé obtíže. Získal si přízeň Filipa II. i Filipa III., s jejichž pomocí založil ve Španělsku více klášterů svého řádu. Se samozřejmostí odmítl hodnost nabízenou mu papežem Pavlem V. Při návštěvě Říma ošetřoval také

jednoho malomocného a obrátil jednu ženu, která marně usilovala o porušení jeho čistoty. Byl velkým ctitelem eucharistie a dá se říci, že ustavičným adorantem. Pokud se neklaněl Kristu v eucharistii před svatostánkem, pak se mu klaněl v živém svatostánku ve svém srdci, kam ho denně přijímal. Při adoraci často proléval slzy útechy a radosti. Duchovní bratry pověřil střídat se v ustavičném klanění svátostnému Ježíši. Snad nemění lásku choval k nebeské Matce, Panně Marii. Při mši svaté a adoraci byl naplňován Boží láskou a pak ji rozdával svým bližním. Získal si dokonce přezdívku "Posel Boží lásky". Na ochranu před hříchem konal asketické skutky a byl pak od Boha obdařen darem proroctví a hlubokou znalostí lidských srdcí. Při jedné cestě do Španělska zachránil prý za velké bouře loď, na níž se modlil. Ve 44 letech se vydal na pouť do Loreta, kde poznal, že se blíží konec jeho života. Při zpáteční cestě onemocněl a v Agnoně se zastavil v klášteře Oratoriánů. Tam přijal svátosti k cestě na věčnost a v předvečer svátku Božího Těla zemřel.

5. ČERVEN – SV. BONIFÁC

Velký misionář 8. století, který šířil křesťanství ve střední Evropě, a který se do dějin zapsal jako „apoštol Němců“. Zachovalo se nám péčí jeho životopisců nemálo zpráv o jeho životě. Narodil se v anglosaské rodině ve Wessexu kolem roku 675 a byl pokřtěn jménem Winfrid. Velmi mlád, přitahován mnišským ideálem, vstoupil do kláštera. Vzhledem ke značným intelektuálním schopnostem měl nakročeno ke klidné a oslnivé kariéře vzdělance, stal se učitelem latinské gramatiky, sepsal několik pojednání a skládal také latinské básně. Asi ve třiceti letech byl vysvěcen na kněze a cítil se povolán k apoštolátu mezi pohany na kontinentu. Jeho vlast, Velká Británie, kterou evangelizovali sto let předtím benediktini pod vedením sv. Augustina, vykazovala víru tak pevnou a lásku tak vroucí, že posílala misionáře do střední Evropy, aby tam hlásali evangelium. Roku 716 se Winfrid s několika druhy vydal do Fríska (dnešní Holandsko), ale narazil tam na odpor místního vládce, takže pokus o evangelizaci byl zmařen. Neztratil však odhodlání, vrátil se domů a za dva roky se vydal do Říma, aby se setkal s papežem Řehořem II. a přijal od něho pokyny. Podle vyprávění jednoho z životopisců jej papež „přijal s úsměvem a pohledem plným něhy“ a následující dny spolu vedli „důležité rozhovory“ (Willibald, Život sv. Bonifáce, vyd. Levison, str. 13-14), načež mu papež dal nové jméno Bonifác a vybavil jej oficiálním pověřením hlásat evangelium mezi národy Německa. Povzbuzen a potěšen papežovou podporou se Bonifác pustil do hlásání evangelia v tomto regionu, bojoval proti pohanským kultům a posiloval základy lidské a křesťanské morálky. S velkým smyslem pro povinnost v jednom svém dopise píše: „Stůjme pevně v boji v den Páně, neboť na nás přišly dny úzkosti a soužení? Nebudme němými psy, nebudme tichými pozorovateli, nebudme nájemníky, kteří prchají před

vlkem, ale bud'me starostlivými pastýři, kteří bdí nad stádem Kristovým a oznamují všechny Boží úradky velkým i malým, bohatým i chudým, každému stavu a každému věku, pokud Bůh dá k tomu možnost, vhod i nevhod.“ (Epistulae, 3,352.354: MGH). Bonifác svou neúnavnou činností, svými organizačními schopnostmi a svým houževnatým a vlídným charakterem dosáhl velkých úspěchů. Tehdejší papež prohlásil, že mu chce udělit biskupskou hodnost, aby tak mohl s větší rozhodností napravovat a přivádět bloudící na cestu pravdy, pocítit větší autoritu apoštolské důstojnosti a mohl tak být ode všech více přijímán ve svém úřadě kazatele, když by vyšlo najevo, že právě z tohoto důvodu byl obdařen apoštolskou hodností? (Otloho, Život sv. Bonifáce, vyd. Levinson, kn. I., str.127). Papež osobně vysvětil Bonifáce na „regionálního biskupa“ - to znamená pro celé Německo a ten pak pokračoval ve svém apoštolském úsilí na územích, která mu byla svěřena, a jeho působení zasahovalo také církve v Galii. S velkou rozvahou pečoval o církevní kázeň, svolal několik synod, aby poskytl záruky autoritě posvátných kánonů a posílil nezbytné společenství s římským papežem, což mu především leželo na srdci. Také nástupci papeže Řehoře II. si Bonifáce velmi považovali. Řehoř III. jej jmenoval arcibiskupem všech germánských kmenů, poslal mu pallium a udělil mu právo zřídit na tomto území církevní hierarchii (srov. Epis. 28: S.Bonifactii Epistulae, vyd. Tangl, Berolini 1916); papež Zachariáš jej potvrdil v úřadě a chválil jeho nasazení (srov. Epist. 51,57,58,60,68,77,80,86,87,89: op. cit.); Papež Štěpán III. od něho bezprostředně po svém zvolení obdržel dopis, ve kterém mu vyjadřoval svou synovskou poslušnost (srov. Epist. 108: op.cit.). Kromě této evangelizační práce a organizování církve zakládáním diecézí a pořádáním synod neopomněl tento velký biskup zakládat také různé, mužské i ženské kláštery jako majáky, které na daném území vyzařují víru, jakož i křesťanskou a lidskou kulturu. Z benediktinských komunit ve své vlasti povolal mnichy a mnišky, kteří poskytli drahocennou a významnou pomoc při hlásání evangelia a šíření lidského vědění a umění mezi národy. Bonifác měl právem za to, že práce pro evangelium musí být také přínosem k opravdové lidské kultuře. Zejména klášter ve Fuldě, založený kolem roku 743, byl srdcem a centrem, které vyzařovalo duchovnost a náboženskou kulturu. Modlitbou, prací a pokáním usilovali tamější mniši o svatost, vzdělávali se studiem posvátných i světských nauk a připravovali se na hlásání evangelia, aby se stali misionáři. Zásluhou Bonifáce, jeho mnichů a mnišek, měly na tomto díle evangelizace významný podíl také ženy a rozkvetla tak ona lidská kultura, která je neoddělitelná od víry a která vyjevuje její krásu. Samotný Bonifác nám zanechal významná intelektuální díla. Především svou bohatou korespondenci, která obsahuje jak pastorační, tak oficiální a soukromé listy, které zachycují různé společenské události a zejména jeho bohatý lidský temperament a jeho hlubokou víru. Napsal také pojednání *Ars grammatica*, ve kterém vysvětluje deklinace, slovesa, syntax latinského jazyka, ale které mu sloužilo také jako nástroj šíření víry a kultury. Jsou mu připisována také *Ars metrica*, tj. úvod do umění poezie, různé básně a nakonec i sbírka 15 kázání. Přestože byl již pokročilého věku - přibližně 80 let - začal s přípravou nové evangelizační misie. Spolu s 50 mnichy se vrátil do Fríska, kde své dílo započal. V předtuše své blížící se smrti napsal s narážkou na životní cestu svému učedníkovi a nástupci na Mohučském stolci biskupovi Lullovi: „Rád bych přivedl ke zdaru cíl této cesty a nemohu se v žádném případě tohoto přání vzdát. Den mého konce je blízko a čas mé smrti se nachýlil. Svě tělesné ostatky odložím a vystoupím k věčné odměně. Avšak Ty, můj drahý synu, nadále bez okolků povolávej lid od jalovosti omylu, dokonči již započatou stavbu baziliky ve Fuldě a ulož tam mé tělo, zestárlé dlouhými roky života“

(Willibald, Vita S. Bonifatii, vyd. Cit., str. 46). 5. června 754, když se chystal přistoupit ke slavení mše v Dokkum (v dnešním severním Holandsku), byl napaden bandou pohanů. Předstoupil před ně s klidnou tváří, zakázal svým lidem, aby bojovali, a řekl: „Děti, přestaňte bojovat, zanechte války, protože svědectví Písma nás varuje, abychom neodpláceli za zlo zlem, nýbrž dobrem. Nadešel vytoužený den, čas našeho konce. Mějme odvahu v Pánu!“ (ibid. str. 49-50). To byla jeho poslední slova před tím, než padl pod úderu agresorů. Ostatky biskupa mučedníka byly přeneseny do kláštera ve Fuldě, kde se jim dostalo důstojného pohřbu. Již jeden z prvních jeho životopisců o něm soudí: „Svatý biskup Bonifác může být označen za otce všech obyvatel Německa, protože je nejprve zrodil v Kristu slovem svého svatého kázání, utvrdil je svým příkladem a nakonec za ně dal svůj život z lásky, nad niž nelze dát více? (Otloho, Vita S. Bonifatii. vyd. cit., lib. I., str. 158). Jaké poselství si dnes po tolika staletích můžeme vzít z nauky a podivuhodného působení tohoto velkého misionáře a mučedníka? První zřejmostí, která se nabízí tomu, kdo se s Bonifácem seznámí, je ústřední místo Božího Slova, žitého a interpretovaného ve víře církve; Slova, kterým žil, které hlásal a dosvědčil až k nejvyššímu darování sebe sama v mučednictví. Byl tak uchvácen Božím Slovem, že slyšel naléhavost a povinnost nést jej druhým i za cenu osobního rizika. Na tomto Slovu se zakládala víra, k jejímuž šíření se slavnostně zavázal ve chvíli svého biskupského svěcení: „Vyznávám cele čistotu svaté katolické víry a s pomocí Boží chci setrvat v jednotě této víry, v níž bezpochyby spočívá veškerá spása křesťanů“ (Epist., 12, in Bonifatii Epistolae, vyd. cit., str. 29). Druhou, velmi důležitou zřejmostí, která vysvětluje z Bonifácova života, je jeho věrné společenství s Apoštolským stolcem, jež bylo pevným a ústředním opěrným bodem jeho misijní práce. Toto společenství neustále zachovával jako pravidlo své misijní činnosti a zanechal jej takřka jako svou závěť. V dopise papežovi Zachariášovi napsal: „Nikdy nepřestanu vyzývat k poslušnosti a podřízení Apoštolskému stolci ty, kteří chtějí vytrvat v katolické víře a v jednotě s římskou církví, a všechny ty, které mi Bůh v tomto mém misijním poslání dá jako posluchače a učedníky“ (Epist. 50: in ibid. str. 81). Plodem tohoto nasazení byl pevný duch soudržnosti s Petrovým nástupcem, který Bonifác předal církvím na svém misijním území a zároveň tak spojil s Římem také Anglii, Německo a Francii, čímž rozhodující měrou přispěl k zasazení křesťanských kořenů Evropy, které v následujících staletích přinesly mnoho ovoce. Jako třetí Bonifácova charakteristika se naší pozornosti nabízí jeho přínos k setkání římsko-křesťanské a germánské kultury. Byl si totiž vědom, že humanizovat a evangelizovat kulturu, je integrální součástí jeho biskupského poslání. Předáním starobylého odkazu křesťanských hodnot, zasadil do germánských národů nový, lidštější životní styl, díky němuž byla lépe respektována nezcizitelná práva lidské osoby. Jako pravý syn svatého Benedikta dovedl sjednotit modlitbu a práci (intelektuální i manuální), pero i pluh. Bonifácovo odvážné svědectví je pro nás všechny výzvou k přijetí Božího Slova do vlastního života jako bytostného opěrného bodu a k vroucí lásce k církvi, abychom se cítili spolu zodpovědní za její budoucnost a usilovali o její jednotu s Petrovým nástupcem. Zároveň nám připomíná, že křesťanství přispívá k šíření kultury a prosazuje pokrok člověka. Je nyní na nás, abychom byli na výši tak drahocenného odkazu a nechali jej, aby přinesl plody budoucím generacím. Tento jeho vroucí zápal pro evangelium na mne vždy zapůsobí. Ve čtyřiceti letech opustil krásný a plodný řeholní život mnicha a profesora, aby hlásal evangelium obyčejným lidem, barbarům a v osmdesáti letech znovu odchází do míst, kde předvídá své mučednictví. Porovnáme-li tuto jeho vroucí víru a tento jeho zápal pro evangelium s naší nezřídkla vlažnou a byrokratickou vírou, vidíme, co je

třeba dělat a jak máme svou víru obnovit, abychom naší době darovali drahocennou perlu evangelia. (Benedikt XVI.)

6. ČERVEN - SV. NORBERT

Narodil se v německém městě Xanten u hranic s Holandskem. Patřil do šlechtického rodu pánů z Gennepu. Rodiče Herbert a Hedvika ho určili pro duchovní dráhu, protože rodové dědictví bylo předurčeno jeho staršímu bratru. Otec je uváděn jako správce xantenského hradu, kraje a majetku kolínského arcibiskupství. Hovoří se o jeho činnosti ve službách arcibiskupa. Norbert ve velmi mladém věku obdržel kanovnické místo v kapitule svatého Viktora v Xantenu, spojené s větším důchodem, tehdy církevním právem nazývaným beneficium. Také se brzy zařadil mezi vzdělance své doby. Měl nadání, vynikal v ústním projevu a to prý uplatnil zejména v diplomacii. Cesta kněžství ho nelákala. Jako kanovník přijal podjáhenské svěcení, ale žil světským životem bohatých. Z arcibiskupské kurie odešel ke dvoru císaře Jindřicha V., který ocenil jeho obratné vystupování a jmenoval ho svým sekretářem a asi i kaplanem. Po 9 let se pohyboval všude s císařem. V roce 1111 se vydali do Říma. Císař se rozhodl vynutit si na papeži potvrzení investitury, týkající se dosazování biskupů. Papež Paschal II. byl zajat, povolil a Jindřicha dle jeho přání i korunoval. Norbertovi se císařovo jednání přičilo a papeže hned prosil za odpuštění. Papež v dalším roce sám odsoudil svůj čin jako čin ze slabosti. Norbert u císaře zůstal asi do svých 30 let, i když vztahy mezi nimi ochladly, protože Norberta trápilo svědomí. Proto také v roce 1113 odmítl i císařovu nabídku na biskupství v Cambrai. Po odchodu od císaře, který byl pro své jednání uvržen do klatby, se Norbert začal měnit. V roce 1115 cestoval na koni do vestfálského Wredenu a přitom ho zastihla bouře. Omráčen bleskem spadl z koně. Když se probral, vnímal to jako Boží výzvu k dokonalému obrácení. Výzvu přijal, zřekl se pohodlí i světských zájmů a odešel do benediktinského kláštera sv. Michaela v Siegburgu. Tam se rozhodl k životu v pokání a v kněžské službě. Po potřebné přípravě přijal v prosinci kněžské svěcení a na další přípravu se vrátil do kláštera. Na Hromnice r. 1116 slavil v Kolíně nad Rýnem primici. Při ní řekl: "Jaká zaslepenost bažít po slávě, která pomine, hledat bohatství, které ochuzuje duši, a milovat svět, ve kterém není radovánky bez trní a v němž duše nenalezne pokoj." Vyzval také světské duchovní k obrácení a byl nazván pokrytcem. Hovořil ke spolukanovníkům, které vyzýval k apoštolátu. Ti jím však pohrdli natolik, že najali klerika, který mu plivl do tváře. Norbert žil dál tři roky v odloučení, s hlubokou úctou k eucharistii a získával formaci pro

nastávající apoštolát. Vzdal se kanovnictví a rozdal majetek. U papeže Gelasia II., který byl ve vyhnanství ve Francii, si vyprosil souhlas a požehnání k činnosti apoštolského misionáře. Jeho ročním působištěm byla Francie, Belgie a Porýní. Snažil se vést posluchače ke smíření s Bohem i se všemi lidmi. Učil o potřebě svátostí, o křesťanské lásce a o naději ve věčnou spásu. Připojovali se k němu někteří žáci a vznikala stále větší potřeba nějakého sídla. Po smrti Gelasia II. nastoupil Kalixt II. a při jeho návštěvě Remeše ho Norbert požádal o znovu potvrzení své činnosti. Papež z podnětu laonského biskupa mu doporučil působit v jeho diecézi na severu Francie. Norbert chtěl tedy reformovat laonské opatství, jenže se mu to nepodařilo. Na jaře r. 1120 se proto usadil se svými následovníky v údolí Premontre a založil tam novou komunitu. Dal tak vznik novému řádu řeholních kanovníků, kteří se dle místa vzniku začali nazývat premonstráti. Řeholní stanovy převzali od sv. Augustina, který se podle legendy Norbertovi zjevil. Hlavní zaměření řádu se týkalo co nejdokonalejší pastýřské služby ve farnostech s důrazem na důstojné slavení bohoslužeb a liturgickou výchovu věřících. Premonstrátským oděvem se stala bílá tunika se škapulířem a cingulem. Hod Boží vánoční r. 1121, kdy složil Norbert slavné řeholní sliby, bývá uváděn jako datum vzniku řádu. Snad i proto nejstarší vyobrazení sv. Norberta jej ukazuje s Matkou Boží, držící malého Ježíše. Od tématu se neodchylují ani obrazy, na nichž je skrze Matku Boží předávána Dítěti Ježíši slibová listina. Mariánskou cestu k Ježíši a mimořádnou úctu k eucharistii nacházíme v životě významných světců jako zřetelný základ svatosti, ke které bychom je měli následovat. Pro nový chrám, který v Premontre vybudovali, se Norbert vypravil získat ostatky svatých mučedníků do Kolína. Tam po noční modlitbě oznámil, kde je pohřbena jedna z družek sv. Voršily a sv. Gereon, spolubojovník sv. Mořice. Neočekávaně nalezené ostatky byly slavnostně přeneseny do Premontre. Podle nejstaršího životopisu přišla jedna žena za Norbertem pro radu kvůli neplodnosti se svým mužem, od něhož by se raději odloučila, než aby byla bez potomstva. Norbert ji zbavil nesprávné touhy, povzbudil ji Božím slovem a předpověděl jí brzké narození syna a pak i dalších dětí, což se vyplnilo. S tímto příběhem souvisí účinné vzývání sv. Norberta s prosbou o jeho přimluvu za matky očekávající narození dítěte. Rovněž sestry premonstrátky z Doksan zahrnují nastávající matky do svých současných přímlových modliteb. V roce 1124 cambraiský biskup povolal Norberta do Antverp v Belgii, aby pomohl potírat bludné učení Tanchelma, který vystupoval jako horlivý reformátor. Při kritice nepořádného života duchovních popíral církevní hierarchii a svátosti, zejména eucharistii. Vznikly kvůli tomu bolestivé rozbroje. Norbert dokázal přesvědčit o pravém učení církve a nastolit mír. Péče o komunitu, kterou Norbert založil, nebyla cílem jeho života i když se do Premontre z apoštolských cest vracel. V roce 1126 při návštěvě Říma dosáhl potvrzení premonstrátského řádu. V témže roce byl jmenován arcibiskupem v Magdeburgu na území dnešního Německa a službu na naléhání nadřízených přijal v červenci, po biskupském svěcení. Do své nové katedrály, v níž byl slavnostně vítán, vstoupil bos a v mnišském oděvu. Uchoval si pokoru a asketický způsob života, proto nevedl dvůr jak bývalo zvykem u biskupských hodnostářů. Obnovu duchovního života začal od kněží a obnovováním klášterů. Pro plné vytížení v novém postavení předal vedení kláštera v Premontre Hugovi de Fosses. Norbert také vymáhal šlechtou uchvácené církevní majetky. Neoprávněné držitelé se spojili s odbojnými kněžími a štváli proti Norbertovi lid, kterému namlouvali, že Norbert chce z chrámových oltářů odcizit ostatky svatých pro svůj řád. Napaden byl přímo v katedrále a služebník, který se ho snažil chránit, byl těžce raněn. Na Norbertovu ochranu zasahoval i císařský správce

města a pravověrní kněží ukázali vzbouřencům domněle odcizené ostatky. Hlavy vzbouřenců zchladila prý klatba, pro kterou pak prosili o odpuštění. K prosazování reformy měl Norbert také pozvány své duchovní řádové syny. Jako horlivý arcibiskup podporoval šíření evangelia ve východních krajích, kde ještě křesťanství nebylo zakořeněné. Jím šířené hnutí a celoživotní apoštolské působení je označováno jako eucharistické. V letech 1130-32 se zasazoval o uznání papeže Inocence II. proti nezákonnému Anaklétovi, zejména na dvoře císaře Lotara II., kterého provázal do Říma, a tam se zasloužil o vyřešení některých choulostivých záležitostí. Tvrdý život a nadměrné úsilí vyčerpaly 50letého arcibiskupa a na Zelený čtvrtek r. 1134 odsloužil s velkou vroucností poslední mši svatou. Dolehlo na něj pak vážné onemocnění, kterému 6. června podlehl. Zájem o jeho tělo pak měla katedrální kapitula i premonstráti a císař rozhodl v jejich prospěch. Pohřbili ho v kostele Panny Marie. Svatořečil jej Řehoř XIII. v roce 1582. V té době se po severní Evropě šířil protestantismus a premonstrátský kostel obsadili protestanti. Katolické kláštery proto usilovaly o světcovy ostatky. Po složitých vyjednáváních se začátkem roku 1627 podařilo opatu Questenbergovi získat vzácné relikvie i pro Strahovský klášter v Praze.

Norbert, žil v době velkých otřesů v církvi i ve světě. V první polovině 12. století církev usiluje o vnitřní obrodu a o důsledný návrat k duchu evangelia prováděním hluboké reformy, kterou vyhlásil papež Řehoř VII. Do tohoto obnovného proudu se kromě jiných zapojuje i tehdejší magdeburský arcibiskup Norbert, když v roce 1120 spolu s několika druhy zakládá ve Francii v údolí Prémontré klášter a řeholními sliby čistoty, chudoby a poslušnosti se zcela zasvěcuje službě Bohu a obnově duchovního života u sebe i u Božího lidu. Tak vznikl řád premonstrátů, jehož bílé odění bratři zakládali všude v Evropě další kláštery, až roku 1143 péčí olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka přišli na pražský Strahov — on se též přičinil o založení prvního kláštera řeholních sester premonstrátek v Doksanech (zrušen za Josefa II. r. 1782) —, r. 1149 do Želiva a později i na jiná místa u nás; jmenujeme alespoň Teplou — r. 1193, založil ji šlechtic Hroznata, který později jako vdovec sám do tohoto kláštera vstoupil a je premonstráty uctíván jako blahoslavený, mučedník — Novou Říši (1211), Louku u Znojma (1190), kde uzrálo kněžské povolání svatého Klementa Marii Hofbauera, Hradisko (1150) a Svatý Kopeček u Olomouce (1676). Co bylo podstatou Norbertových obrodných snah? Vyšel z duchovní zkušenosti sv. Augustina, který za základ své spirituality považoval vědomí zvláštní Boží přítomnosti v srdcích věncích křesťanů. Proto Norbert přejímá hlavní zásadu Augustinovy řehole, která zní: «Žijte všichni společně v jedné mysli a v jednom srdci a uctívejte v sobě navzájem Boha, jehož chrámy jste se stali.» Premonstrátská duchovnost zdůrazňuje tedy společenství modlitby, která má vyústit v osobní meditaci, aby tak došlo k úplnému sjednocení s naším Pánem Ježíšem Kristem, a tím k stálému posvěcování života. — Můžeme se tedy v rámci vlastní duchovní obnovy ptát sami sebe: jaká je moje modlitba? Přispívá k důvěrnému vztahu ke Kristu? Usiluji o společnou modlitbu ve své rodině, prožívám rád společenství modlitby při bohoslužbě? Prohlubuji svůj křesťanský život denní meditací? Další myšlenkou norbertovské spirituality je úcta k Ježíši v Eucharistii, neboť ta v sobě obsahuje celé duchovní dobro církve a je stálým zdrojem síly, naděje a radosti každého společenství, které se kolem ní shromažďuje a vytváří. Takže celá liturgie Norbertova založení je prolnta touto úctou ke svátosti Boží lásky a Kristovy přítomnosti. Vztah ke svátostnému Kristu posvěcuje život a práci i u nás, dnešních křesťanů. A zase může každý z nás přemýšlet, jak opravdový a hluboký je náš vztah ke Kristu v eucharistii,

jak se připravujeme k přijetí tohoto daru a jaké účinky v nás zanechává. — Přitom snadno zjistíme, jak jsme nedokonalí a jak často zapomínáme na Kristovu božskou lásku, která ho přivedla až na kříž. Uvědomujeme si vlastní nedostatečnost a hříšnost, stejně jako si ji uvědomil i Norbert. Ve svém mládí totiž žil spíš povrchním životem tehdejších šlechtických synů, ale po svém obrácení — to mu bylo kolem 35 let — se věnoval přísné kajícínosti: konal stálé pokání, často se postil, žil i jako arcibiskup jednoduchým způsobem života, ve svém vystupování byl prostý a upřímný. Co říká jeho příklad stálého pokání nám dnes? Uvědomujeme si, že i my v sobě musíme často překonávat náklonnost ke zlému, a že stálá bdělost a duch kajícínosti nám účinně pomáhají v úsilí o vnitřní vyrovnanost? Za svou duchovní průvodkyni si Norbert zvolil Pannu Marii, o níž věřil, že mu v mládí vyprosila obrácení a že mu vyprošuje stálé požehnání pro jeho obrodné dílo. Maria i dnes chce provázet každého z nás, vždyť i církve a její jednotlivé větve vzhlíží k Marii, která zrodila Krista, aby tak prostřednictvím církve se mohl Ježíš zrodit a růst i v srdcích nás věřících. Závěrem můžeme říci, že celé Norbertovo dílo mělo apoštolský charakter, obracelo se především k prospěchu bližních. Přispívaly k tomu řádové školy, knihovny, duchovní obnovy, exercicie. I na nás církve spoléhá, že každý podle svých možností a podle stupně svého duchovního povolání přispějeme k šíření Kristovy pravdy, spravedlnosti a především lásky

7. ČERVEN – NEJSVĚTĚJŠÍ SRDCE JEŽÍŠOVO

Dnešní slavnost je svátkem Lásky i výzvou k otevření vlastního srdce k přijetí milosti,

aby toužilo připodobnit se Ježíšovu Srdci. Bůh nás miloval věčnou láskou (srov. Jer 31,3) a otevřel nám v Srdci svého Syna pramen milosti a slitování. - K tomu nesmíme zůstat lhostejní. Ježíš si v roce 1674 stěžoval řeholní sestře Markétě Marii Alacoque: "Je velmi mnoho těch, kteří mně odplácí nevděkem a pohanou. Ať je proto ustanovena zvláštní slavnost k uctění mého Srdce." Markéta viděla Božské Srdce v oslňujícím lesku ovinuté trním a přizdobené křížem. Ježíš jí ukázal na toto své Srdce, aby k němu hořela láskou a rozšiřovala k němu úctu v jeho církvi. Součástí úcty má být i přijímání eucharistického Kristova Těla a adorace o prvních pátcích. Již za 9 po sobě jdoucích 1. pátků (včetně svátosti smíření) nabízí milost pokání při umírání, že lidé nezemřou bez přijetí svatých svátostí. Pro ctitele tohoto Srdce dal r. 1685 Markétě 12 příslibů, která jsou podmíněna nejen uvedenou úctou, ale i úsilím žít podle

evangeliá, zejména osmi blahoslavenství.

1. Ctitelům svého Srdce dám všechny milosti potřebné jejich stavu.
2. Rodinám, v nichž bude mé Srdce uctíváno, dám ducha jednoty, aby žily v pokoji a míru.
3. Trpícím bude mé Srdce útěhou.
4. Stanu se jim bezpečným útočištěm v životě a zejména v hodině smrti.
5. Všem poskytnu skrze tuto pobožnost pomoc a požehnání při každé činnosti konané s láskou.
6. Hříšníci najdou v mém Srdci nevyčerpatelný pramen milosrdenství.
7. Duše vlažné se stanou horlivými.
8. Horliví dosáhnou brzy dokonalosti.
9. Požehnám také domy, kde bude vystaven a uctíván obraz mého Nejsvětějšího Srdce.
10. Těm, kteří ve vroucí zbožnosti pracují na spáse duší, dám milost, že budou obracet i nejzatvrzelejší hříšníky.
11. Šířitelé úcty k mému Nejsvětějšímu Srdci zůstanou v něm zapsáni.
12. Těm, kteří po devět měsíců každý první pátek přistoupí ke sv. přijímání, dám milost vytrvání a šťastnou smrt po přijetí svatých svátostí.

Markéta Marie Alacoque se podle Ježíšova přání zasazovala o rozšíření úcty k jeho Nejsvětějšímu Srdci. Také Jan Eudes, který již r. 1643 založil kongregaci Ježíše a Marie, doporučoval úctu Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Sestavil liturgické mešní texty a officium, které mu 20. 10. 1672 schválili francouzští biskupové, aby se s nimi mohl v jeho kongregaci slavit svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Litanie, recitované o svátku, naznačovaly plnost osobnosti Syna Božího. Pobožnost, kterou si přál Ježíš, uznal až roku 1765 papež Klement XIII. a na celou církev ji rozšířil r. 1856 papež Pius IX. Z dalších papežů Lev XIII. vydal 25. 5. 1899 encykliku *Annum sacrum*, v níž souhrnně vysvětlil teologické základy úcty k Božskému Srdci. Koncem téhož roku slavnostně zasvětil celé lidstvo Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Papež Pius XI. s vydáním encykliky *Quas primas* 11. 12. 1925 zavedl každoroční obnovu zasvěcení se Božskému Srdci o slavnosti Krista Krále, aby propojil jeho lásku s tajemstvím jeho vlády. Papež Pius XII. shrnul celou nauku o Srdci Kristově do 127 článků encykliky *Haurietis aquas*, vydané 15. 5. 1956. První pronásledování kvůli úctě Nejsvětějšího Srdce začali jansenisté a Markéta o něm napsala: "Satan rozvířil tuto bouři, neboť zuří nad tím, že touto pobožností bylo vytrženo z jeho moci již mnoho duší, o kterých se domníval, že je má už jisté." Císař Josef II. (1765 - 1790) nařizoval obrazy Srdce Páně přemalovat s odůvodněním, že uráží oči vzdělaných lidí. Ježíš, jak uvádí evangelium, řekl: "Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo" (Mt 11,25-26).

8. ČERVEN – NEPOSKVRNĚNÉ SRDCE PANNY MARIE

Za prvního šířitele úcty k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie bývá udáván sv. Jan Eudes. Šířil ji i ve svých spisech a proto už r. 1688 byla tato úcta označována za církevně schválenou. První papežské povolení liturgického slavení dal Pius VII. (1800-1823). V

roce 1836 bylo v Paříži založeno ke cti Nejčistšího Srdce Panny Marie bratrstvo, které šířilo úctu k Mariinu Srdci a rozšířilo se po celé Evropě. V karmelitánském řádu byla mariánská úcta od jeho počátku, Maria byla jeho patronkou a při zjevení v r.1251 předala sv. Šimonu Stockovi škapulíř jako známku spásy a závazku - oděv jako symbol lidského nitra, šaceného Boží milostí. Přesto se zde ještě dlouho o úctě k Mariinu Neposkvrněnému Srdci nehovořilo, ale v roce 1950 papež Pius XII. řekl k celému světu, že škapulíř je znamením zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Označil to za nevyhnutelné, protože Srdce Panny Marie uchráněné dědičné viny nás chce přivádět k Srdci Ježíšovu a k jeho milosrdenství. V roce 1855 byl zaveden svátek Přečistého Srdce Panny Marie. Nedlouho předtím, 8. 12. 1854, bylo papežem Piem IX. vyhlášeno dogma o početí Panny Marie bez poskvrny prvotního hříchu. Teprve po něm se

začal šířit výraz "Neposkvrněné Srdce Panny Marie". Panna Maria o zavedení pobožnosti k svému Neposkvrněnému Srdci požádala ve Fatimě při zjevení 13. 6. 1917 slovy: "Bůh chce zavést ve světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci." Roku 1930 Panna Maria při zjevení sv. Kateřině Labouré (pam. 31. 12.) žádala o ražení, dnes po celém světě rozšířené, medailky "Neposkvrněného početí" (označované za zázračnou), na zadní straně se dvěma Srdci, Ježíšovým a Mariiným, takto spojenými do jedné úcty. Neposkvrněnému Srdci Panny Marie papež Pius XII. zasvětil celý svět 31. 10. 1942, od roku 1944 ustanovil jeho svátek na 22. 8. za závazný pro celou Církev. Po II. vatikánském koncilu byl s upravováním církevního kalendáře na tento den zaveden svátek P. Marie Královny a svátek jejího Neposkvrněného Srdce přesunut hned za slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, po 2. neděli po Sslání Ducha Svatého. Slavnostní zasvěcení Ruska a celého světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie vykonal 24. 3. 1984 papež Jan Pavel II.

Obracíme se proto k Mariinu Srdci, které si Bůh vyhlédl, aby skrze ně zprostředkoval světu spásu. Těm, kteří si kladou otázku, proč má v církvi stále více vzrůstat úcta k Panně Marii, když na počátku tomu tak nebylo, odpovídá sv. Ludvík M. Grignion: "Skrze Marii spása světa začala a skrze Marii nutně bude dovršena. Marii téměř vůbec nebylo vidět při prvním příchodu Ježíše Krista, aby lidé, ještě málo poučení a osvětlení o osobě jejího Syna se nevzdalovali od něho, lnouce příliš silně k ní, což by se bývalo patrně přihodilo, kdyby bývala byla známa, pro udivující dary, které jí dal Nejvyšší. (Grignion poukazuje dál na slova sv. Diviše Areopagity, že by ji býval považoval za bohyni, kdyby ho víra, v níž byl pevně utvrzen, nepoučila, že jí není.) Při druhém příchodu Ježíše Krista, bude ale Maria poznávána a zjevena působením Ducha Svatého, aby se skrze ni šířilo poznání Ježíše Krista, láska k němu a služba jemu. Důvodů, které vedly Ducha Sv. k tomu, aby skrýval svoji Nevěstu za jejího života a zjevoval ji jen velmi málo od kázání evangelia, už není. (O

pravé pobožnosti k P. Marii) Panna Maria, jako Prostřednice všech milostí (pam. 8. 5.) vše koná v úzkém spojení s Duchem Svatým, s ním se sjednocuje a jako jeho nástroj, podle přání svého Syna, s mateřskou láskou napomáhá svým dětem adoptovaným na Golgotě pod křížem. Srdce symbolizuje v Písmu svatém celý vnitřní život člověka. Je proto místem pro Boží působení. Také Mariino Srdce je vstupní branou do jejího nitra, a tedy i do vztahu s Bohem a s lidmi. Její ověčené srdce je podle sv. Augustina "schránkou všech tajemství", zvláště vtělení Božího Syna. Podle přesvědčení svatých Otců, "Maria jej počala dříve v srdci než v těle". Bůh se často obrací k srdci, když chce hluboce působit na celou osobu. Tato úvaha směřuje k ujištění o Mariině sjednocení s Ježíšem, které bylo dovršeno po jejím nanebevzetí. Její Srdce prahne po tom, aby k Ježíši mohla přivádět duše, za které On po probodení svého Srdce prolil i poslední zbytky krve. Souhlas Mariina Srdce s Božím záměrem představoval podobnou odevzdanost k přijetí Otcovy vůle jako u jejího Syna - vše pro naši spásu. Uctívat ji představuje též snahu "stávat se druhou Marií" pro dílo Ježíše a sjednocení se s ním. K tomu také směřují různé modlitby zasvěcení se Marii,* je-li bráno vážně. Panna Maria se v roce 1917 obracela k dětem ve Fatimě (ale i na své ostatní děti, které na různých místech jsou ochotny ji slyšet) slovy: "Modlete se, velmi se modlete za hříšníky. Mnoho duší jde do pekla, protože se za ně nikdo neobětuje a nemodlí." Otec Gabriel Amorth toto volání Mariina Srdce o pomoc přirovnal k ozvěně slov Pia XII.: "Je to nikdy ne dost promeditované tajemství, že totiž spása mnohých závisí na modlitbách a dobrovolných umrtveních konaných za tímto cílem členy tajemného těla Ježíše Krista a na spolupráci pastýřů a věřících, zvláště otců a matek rodin s božským Spasitelem" (Mystici corporis, 42). Z těchto slov pak vyvodil tajemství, které v nich máme slyšet: Spolupráce se Spasitelem! A dodal: "Toto tajemství nám ukazuje, jak úcta k Neposkvrněnému Mariinu Srdci zdůrazňuje spasitelnou lásku a zve nás k účasti na ní, zve nás ke spolupráci s Ježíšem na věčné spásy bližních." Projevy spasitelné lásky pomáhají i

nám, abychom bezpečněji došli spásy a jsou také milým dárkem podobným líbezně kytici Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.

9. ČERVEN - SV. EFRÉM SYRSKÝ

Podle všeobecně dnes rozšířeného mínění je prý křesťanství evropským náboženstvím, které později rozšířilo kulturu tohoto kontinentu do jiných zemí. Skutečnost je však mnohem složitější, poněvadž kořen křesťanského náboženství je v Jeruzalémě, ve Starém zákoně a v semitském světě. Křesťanství neustále čerpá z tohoto kořene Starého zákona. Jeho rozšíření směřovalo v prvních stoletích jak na západ, do řecko-latinského světa, kde pak inspirovalo evropskou kulturu, tak na východ, až do Persie a do Indie, kde v semitských jazycích přispělo k vytvoření

specifické kultury s jejími vlastními výrazy a identitou. Abychom spatřili tuto kulturní mnohotvárnost počínající jediné křesťanské víry, mluvil jsem minulou středu o představiteli tohoto odlišného křesťanství, perském mudrci Afraatovi, který je u nás takřka neznámý. V téže linii bych dnes rád mluvil o svatém Efrémovi Syrském, který se narodil v křesťanské rodině roku 306 v Nisibi. Je nejvýznamnějším představitelem křesťanství syrského jazyka a povedlo se mu jedinečným způsobem spojit povolání teologa a básníka. Vyrostl a formoval se u Jakuba, biskupa Nisibi (303-338), a spolu s ním v tomto svém městě založil teologickou školu. Byl vysvěcen na jáhna a intenzivně žil životem místní křesťanské komunity až do roku 363, kdy Nisibis padl do rukou Peršanů. Efrém pak emigroval do Edessy, kde pokračoval ve své činnosti kazatele. Zemřel v tomto městě roku 373 jako oběť nákazy při ošetřování nemocných morem. Neví se s určitostí, zda byl mnichem, ale v každém případě je jisté, že zůstal po celý život jáhnem, přijal celibát a chudobu. Takto se ve specifice svého kulturního výrazu jeví společná a základní křesťanská identita: víra, naděje ? naděje, která umožňuje žít v tomto světě v chudobě a cudnosti a přitom skládá všechno své očekávání v Pána - a nakonec láska, až k sebedarování v péči o nemocné morem. Svatý Efrém nám zanechal velké teologické dědictví: jeho rozsáhlé dílo lze rozdělit do čtyř kategorií: spisy psané jako řádná próza (polemické traktáty anebo biblické komentáře); díla poetické prózy; homilie ve verších a nakonec hymny, které představují určitě tu nejrozsáhlejší část Efrémova díla. Je to autor bohatý a zajímavý z mnoha hledisek, ale zejména z hlediska teologického. Specifikem jeho díla je to, že se v něm snoubí teologie a poezie. Chceme-li se přiblížit k jeho nauce, musíme hned od začátku na mít na zřeteli právě to, že se přistupuje k teologii poetickou formou. Poezie mu prostřednictvím paradoxů a obrazů dovoluje prohloubit teologickou reflexi. Jeho teologie se zároveň stává liturgií a hudbou. Byl totiž i velkým skladatelem a hudebníkem. Teologie, reflexe o víře, poezie, zpěv, chvály Boží jdou vedle sebe. Právě v liturgické povaze teologie svatého Efréma vychází jasně najevo božská pravda. Ve svém bádání o Bohu, ve své teologické práci postupuje cestou paradoxu a symbolu. Široce upřednostňuje protikladné obrazy, které mu slouží ke zdůraznění tajemství Boha. Nemohu z něj nyní prezentovat mnoho také proto, že poezie je stěží přeložitelná, ale pro určitou představu jeho teologie bych rád citoval alespoň část z jeho hymnů. Nejprve vám s ohledem na blížící se Advent nabídnu některé nádherné obrazy, vzaté z jeho hymnu O Narození Krista. Efrém před Nejsvětější Pannou inspirovaně vyjadřuje svůj obdiv: „*Pán k ní přišel, aby se stal sluhou. Slovo k ní přišlo, aby v jejím lůně mlčelo. Blesk vstoupil do ní, aby nevyvolal hřmění. Pastýř k ní přišel, a hle, narodil se Beránek, jenž tlumeně pláče. Mariino lůno totiž obrátilo role: Ten, který stvořil všechny věci, vstoupil do něj chudý. Nejvyšší přišel k ní (Marii), ale vešel s pokorou. Záře vešla do ní, ale v šatech skromných. Ten, který štědře rozdává, poznal hlad. Ten, který napájí, zakusil žízeň. Nahý a svlečený z ní vyšel ten, který odívá všechny věci krásou.*“ (Hymnus De Nativitate 11,6-8).

Pro vyjádření Kristova tajemství využívá Efrém obrovskou různost témat, výrazů a obrazů. V jednom ze svých hymnů působivě spojuje postavy Adama (v ráji) a Krista (v Eucharistii): „*Zavřena mečem cherubína, zavřena byla cesta ke stromu života. Pán toho stromu však národům dal se obětí eucharistie za pokrm. Stromy Edenu za pokrm byly dány prvnímu Adamovi. Pro nás, zahradník Zahrady osobně stal se jídlem našich duší. Spolu s Adamem, který jej opustil, všichni jsme z ráje odešli. Nyní, kdy meč je odňat kopím, dole na kříži, můžeme se vrátit.*“ (Hymnus 49,9-11). Když Efrém mluví o Eucharistii používá dvou obrazů: doutnající nebo žhavé uhlí a perlu. Žhavý uhlík je vzat z proroka Izaiáše

(srov. 6,6). Je to obraz serafína, který bere žhavý uhlík, aby jej přiložil na rty proroka a očistil je; křesťan se pak dotýká Uhlíku, kterým je Kristus sám, a požívá ho: „*V tvém chlebu skrývá se Duch, který nemůže být pozřen; v tvém vínu je oheň, který nelze pít. Duch v tvém chlebu, oheň v tvém vínu, hle, div našimi ústy přijatý. Serafín nemohl do svých prstů vzít uhlík, který se dotknul jen úst Izaiášových; Ani prsty jej nevzaly, ani ústa nespolkla, ale obojí nechal nás učinit Pán. Oheň sestoupil s hněvem, aby zničil hříšníky, avšak oheň milosti sestoupil na chléb a tam zůstává. Namísto ohně, který člověka ničí, požili jsme oheň v chlebu a byli oživeni.*“ (Hymnus *De fide* 10,8-10).

A ještě poslední příklad hymnu svatého Efréma, kde mluví o perle jakožto symbolu bohatství a krásy víry: „*Položte, bratři, perlu na mou dlaň, abych ji mohl prozkoumat. Jal jsem se ji pozorovat z jedné i druhé strany, avšak z obou měla vzhled jediný. Takové je hledání Syna, nezbadatelného, neboť je světlo samo. V jeho záři, uviděl jsem Jas, který nestane se matným; svou ryzostí, coby velký symbol těla našeho Pána je čistým. V jeho nedílnosti, viděl jsem pravdu, jež nerozdělitelná je.*“ (Hymnus *O Perle* 1,2-3).

Postava Efréma, přestože je tak vzdálená a patří do jiné kultury, je nám blízká, a dosud je plně aktuální v životě mnoha různých křesťanských církvích. Objevujeme v něm především teologa, který, vycházející z Písma svatého, poeticky reflektuje o tajemství vykoupění člověka, uskutečněného Kristem, vtěleným Božím Slovem. Jeho teologická reflexe je vyjádřena v obrazech a symbolech vzatých z přírody, z každodenního života a z Bible. Poezii a hymnům pro liturgii dává Efrém didaktickou a katechetickou povahu; jde o hymny teologické a zároveň vhodné k liturgické recitaci nebo zpěvu. Efrém si těmito zpěvy pomáhá k tomu, aby během liturgických slavností šířil učení Církve. Ve své době se ukázaly jako vysoce účinný katechetický nástroj křesťanského společenství. Právě zpěvem, slavením a chválou Boží nahlížíme nejen krásu, ale také pravdu víry a setkáváme s pravdou v Osobě Krista. Důležitá je reflexe Efréma na téma Boha Stvořitele: ve stvoření není nic izolovaného, a svět je vedle Písma Boží Biblí. Člověk, který používá svou svobodu špatně, převrací řád kosmu. Důležitá je pro Efréma také role ženy. Způsob, jakým o ní mluví, je vždy oduševňován citlivostí a úctou: Ježíšův příbytek v Mariině lůně značně povznesl důstojnost ženy. Jako není Vykoupení bez Ježíše, tak - podle Efréma - není ani Vtělení bez Marie. Božské a lidské dimenze tajemství našeho vykoupění se tedy nacházejí již v Efrémových textech. Poeticky a zásadně biblickými obrazy tak předjímá teologické pozadí a do určité míry i samotný jazyk velkých kristologických definic koncilů V. století. Efrém, kterého křesťanská tradice poctila titulem „harfa Boží“, zůstal po celý život jáhnem své Církve. Byla to rozhodná a příznačná volba: byl jáhnem, tedy služebníkem, jak v liturgické službě, tak také - a ještě radikálněji, v lásce ke Kristu, kterého nesrovnatelným způsobem opěvoval, jakož nakonec i v lásce k bratřím, které uváděl s nevšedním mistrovstvím do poznání božského Zjevení. (Benedikt XVI.)

10. ČERVEN - SV. BOHUMIL

Narodil se roku 1116 na hraběcí tvrzi Kozmin v Polsku. Otec Bohuchval Poraj si přál, aby jména dětí naznačovala, jaké by měly být. Rodiče zasvětili Bohumila Pánu a vyprošovali mu milost, aby mu byl svým životem milý. Na studie jej poslali do Hnězdna,

kde ho vyučoval Oto, pozdější biskup bamberský. Bohumil byl nadaný, studoval i v Paříži a zvolil si kněžské povolání. Často si prý připomínal příkaz uváděný v Bibli na čtyřech místech: "Buďte svatí (či dokonalí) jako je ... nebeský Otec" (viz 1Pt 1,16; Mt 5,48; Lv 19,2 a 20,26).

Tento příkaz bereme málo vážně, snad že se nám zdá nedostupný, ale je to Otcův požadavek pro konečné společenství s ním. Vůbec málo myslíme na to, jak moc jsme Otcem milováni, a přitom nám to Ježíš ukazoval na nejednom příkladu. A také odpověděl na otázku o možnosti spasení, že "U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno" (Mt 19,26).

Důležité je chtít žít s Bohem a pro Boha v lásce, naučit se mu odevzdávat, a přitom se učit žít jeho láskou. Tohoto umění, kterému učí Duch svatý, se nesnažil dosáhnout jen sv. Bohumil, ale velmi mnoho svatých. Jde o to, co od nás Bůh chce, protože nás dokonale miluje a dokonale milovat je možné jen ve spojení s ním, protože nikdo z nás není dokonalý. Bohumil se stal knězem a cítil velkou odpovědnost za svěřené duše. Svůj život naplňoval smiřováním a modlitbou za ně. Byl zvolen biskupem a jmenován i arcibiskupem v Hnězdně. V biskupském úřadě usiloval o věrné plnění pastýřského úkolu, který po pěti letech zatoužil změnit v úkol modlíciho se obětníka. Požádal tedy v roce 1172 papeže Alexandra III. o uvolnění z úřadu, aby mohl žít jako kamaldulský poustevník. Chtěl se tak dál podílet na záchraně duší, chtěl se více modlit za ty, kteří se nemodlí, a klanět se Bohu za ty, kteří se mu neklanějí. Po 10 letech zemřel v ústraní jako řeholník ECMC.

11. ČERVEN - SV. BARNABÁŠ

Pocházel ze židovské levitské rodiny na ostrově Kypru, a protože úzce spolupracoval s apoštoly a jeho činnost byla v prvotní církvi velmi významná, je mu přiznáván titul apoštola. Původně se jmenoval Josef a jméno Barnabáš, znamenající "Syn útěchy", mu dali apoštolové pro jeho povahu a vliv na okolí. Do Jeruzaléma přišel zřejmě za vzděláním. Dle některých byl mezi 72 učedníky, o nichž hovoří evangelium, ale není to nikde doloženo a považováno je to víc jen za domněnku. Vedle schopnosti utěšovat měl prý i jasnovidecké charisma. Častěji o něm čteme ve Skutcích apoštolských, které ho představují již ve 4. kapitole. Píše se tam také, že "měl pole, prodal je, peníze přinesl a položil před apoštoly" (Sk 4,37). Můžeme říci, že se pak zařadil mezi největší misionáře a Skutky ap. o něm dále říkají: "Byl to muž dobrý, plný Ducha svatého a víry; a tak bylo

mnoho lidí přivedeno k Pánu" (Sk 11,24). Prvním jeho působištěm je jmenována Antiochie, kde víru začali šířit věřící utečenci z Jeruzaléma, a jeruzalémští zástupci církve do onoho syrského velkoměsta s důvěrou vyslali Barnabáše. Ten se stavil v Tarsu pro obráceného Saula, za něhož se dříve u apoštolů přimlouval a vzal ho s sebou. V Antiochii po celý rok hlásali radostnou zvěst a vyučovali velké množství lidí, jak je psáno ve Skutcích. Z Jeruzaléma přišli do Antiochie proroci s Agabusem, který pod vlivem Ducha sv. předpověděl, že ve světě nastane hlad. Antiochijští věřící kvůli tomu poslali k rukám církevních představených v Jeruzalémě sbírku po svých dvou misionářích. Ti se po splnění svěřeného úkolu vrátili s Janem zvaným Marek zpět. Asi pak v Antiochii nepobyli dlouho, protože ve 13. kap. Skutků se uvádí, že Duchem svatým byli posláni za dalším misionářským dílem do Seleukie a odtud na Kypr. Boží slovo zvěstovali v Salaminách, pak

prošli ostrovem do Pafu, kde měli konflikt s kouzelníkem. Pavel po vítězství nad ním převzal iniciativu a i v Písmu se od té doby dostává Pavlovo jméno před Barnabáše. Snad v této souvislosti je zdůrazňována Barnabášova ctnost pokory. Změna přednosti vadila jen Markovi, který se z Pamfýlie vrátil, zatím co druzí dva spolu pokračovali přes Taurské pohoří do Pisidie a Ikonie. Šlo o obtížné hlásání evangelia s úspěchy, protiřečením a pronásledováním. V Iyakonském městě Lystře zažili i kuriózní případ, když po uzdravení ochrnutého, obyvatelé začali Barnabáše jako staršího a majestátního považovat za boha Dia a hlavního přednášejícího Pavla za posla bohů, Herma. Oba se tomu museli hodně bránit, vždyť kněz Diova chrámu dal přivést k bráně ověčené býky a chtěl je s lidem apoštolům obětovat. Ti dva roztrhli svůj oděv a volali: "Vždyť i my jsme smrtelní lidé jako vy. Zvěstujeme vám, abyste se od těchto smrtelných věcí obrátili k živému Bohu ..." (Sk 14,15). Do toho přišli židé, kteří apoštoly začali pronásledovat v předchozích městech, a přiměli místní obyvatele ke společnému kamenování Pavla. Po příchodu do Derbe se pak z první misijní cesty vrátili přes Lystru, Ikonium a Pisidskou Antiochii. Všude povzbuzovali učedníky a říkali jim: "Musíme projít mnohým utrpením, než vejdemo do Božího království" (Sk 14,22). Při ustanovování starších šlo prý prakticky o svěcení kněží, případně biskupů, kteří po odchodu apoštolů vedli křesťanské obce. Do Antiochie se vrátili asi r. 48. Tam narušovali klid lidé obrácení ze židovství, kteří chtěli, aby se věřící podrobovali i obřízce. Barnabáš s Pavlem se sice proti tomu postavili, ale to nestačilo. Byli s nimi vysláni poslové k apoštolům do Jeruzaléma. V Jeruzalémě se po jejich příchodu sešel apoštolský sněm, který definitivně rozhodl, že obrácené z pohanství netřeba nutit k zachovávání mojžíšského zákona s obřízkou. Rozhodnutí sněmu bylo pak v Antiochii přijato a obec dál vzkvétala. Pavel se rozhodl vykonat druhou apoštolskou cestu po církvích Malé Asie. Pozval na ni zase Barnabáše, ale ten nechtěl jít bez bratrance Marka,

se kterým Pavel nesouhlasil. Nedohodli se a Barnabáš odešel s Markem na Kypr, zatímco s Pavlem v r. 50 šel Silas. Nedorozumění apoštolů nebylo trvalé, ale poučuje nás, jak osobní důvody mohou narušovat i vztah charakterních lidí s nejvyššími ideály. V listech z vězení se o Barnabášovi zmiňuje Pavel kladně, (srov. Kol 4,10n; Flm 24) jako o svém pomocníkovi (2Tim 4,11). Ze zmínky v 1. listě Korint'ánům: "To snad jen já a Barnabáš jsme povinni vydělávat si na živobytí?" (1Kor 9,6) vyplývá, že před r. 57 zase spolu pracovali a Barnabáš byl korintským obcím znám. O Barnabášových osudech mnohé údaje chybí. Historikové však pokládají za jisté, že kromě na Kypru hlásal evangelium i v Řecku. Některé pozdější životopisy uvádějí jako jeho působiště i Itálii, o čemž historikové silně pochybují. Je pravděpodobné, že Barnabáš zemřel mučednickou smrtí, podle staré tradice kamenováním a upálením v Salamině u Famagusty na Kypru, kde se nachází i jeho hrob. Jeho ostatky byly vícekrát děleny. Mají je prý některá města v Itálii, dále Kolín a Andesch v Německu, Praha, Toulouse a Namur.

12. ČERVEN – BL. ANTONÍNA MARIE KRATOCHVÍLOVÁ

Narodila se 21. 8. 1881 v Mostárenské ulici v Ostravě - Vítkovicích. Otec Jan byl slévačem v železárnách a malá Marie, pokřtěná druhým jménem Anna, jej brzy ztratila. Ovdovělá matka Jana ji, pro velkou chudobu, dala do sirotčince školských sester v Bielsku-Biala. Zde v poklidném prostředí vyrůstala s radostným srdcem, v lásce ke Kristu i k zodpovědnému jednání s patřičnou obezřetností. Po základním vzdělání pomáhala v mateřské školce vedené sestrami. Ve 20 letech se stala kandidátkou kongregace Chudých školských sester naší Paní (Pauperum Sororum Scholarum Nostrae Dominae), kterou byla vychovávána a začala studovat v učitelském ústavu kongregace v Bílé Vodě. V r. 1906 odmaturovala v Těšíně (Cieszyn) a začala učit na polské základní škole v Karviné. Po třech letech odešla do mateřince kongregace ve Wroclavi. Ve 28 letech zde začala noviciát a přijala jméno Marie Antonína. Řeholní sliby skládala 27. 9. 1909 a od následujícího roku působila po 7 let opět jako učitelka v Karviné. V roce 1917 přešla na dobu 9 let učit na školy kongregace ve Lvově. Dalších 7 let působila jako představená a správce internátu v Tlumači a pak 7 let, do r. 1939, byla ředitelkou a mistrovou kandidátek ve Lvově. Vynikala mimořádnými organizačními, vychovatelskými a učitelstvími schopnostmi. Na začátku září 1939, napadením Polska nacisty, začala II. světová válka a Marie Antonína musela se spolusestrami opustit Lvov a učitelkou činnost. Stala se představenou komunity sester v Mikuličíně. Odtud byly sestry, údajně dočasně, vyhnány v únoru 1940. Se šesti sestrami byla Marie Antonína Kratochvílová 9. 7. 1942 zatčena gestapem a uvězněna ve Stanislavově. Údajně za spolupráci s ilegálními skupinami. Souviselo to s odesláním

balíků, obsahujících potraviny a oblečení pro Poláky deportované na Sibiř, na kterém se Marie Antonína organizačně podílela. Ve vězení byla tři měsíce vyslýchána a krutě bita. Utrpení snášela s tichostí a spojovala se v něm s trpícím Kristem. Odpouštěla a povzbuzovala ostatní vězeňkyně ke křesťanskému přijetí situace. Měla být popravena zastřelením, a tak ji prosily všechny o požehnání a modlitbu. Vzhledem k tomu, že začala umírat postižena nejen ranami, které skrývala, ale zejména tyfem, byla 26. září z vězení propuštěna. Na nohou se již nemohla udržet a žádná lékařská péče ji nemohla už zachránit. Šestého dne v nemocnici ve Stanislavově skonala. Blahořečená byla 13. 6. 1999 papežem Janem Pavlem II, mezi 108 polskými mučedníky z II. světové války, při jeho návštěvě v Polsku.

13. ČERVEN - SV. ANTONÍN Z PADOVY

„Pán jej obdařil schopností chápat Svatá písmena, aby ke všemu lidu promlouval o Ježíši slovy, jež jsou nad med sladší. /Tomáš z Celana/

Svatý Antonín Paduánský se narodil v roce 1195 v portugalském Lisabonu. Jedna barokní tradice uvádí jako den jeho narození 15. srpen. Byl synem šlechtických rodičů Martina de Buglioniho a Marie Taveiry. Jeho rodný dům se nacházel jen pár metrů od lisabonské katedrály (obr.), v níž byl pokřtěn a dostal jméno Fernando. První léta formace strávil pod

moudrým vedením dómských kanovníků. Mezi spolužáky byli i chlapci, kteří se už tehdy rozhodli pro kněžství. Právě tady se s největší pravděpodobností zrodila v srdci mladičkého Fernanda touha zvolit si kněžskou službu. Byla to však morální prostřednost, povrchnost a zvrácenost společnosti, jež ho přivedly ke vstupu do augustiniánského klášteřa v São Vicente za hradbami Lisabonu, aby tak mohl žít evangelijní ideál bez kompromisů. Tady přebýval dvě léta. Jenže, obtěžován neustálými návštěvami dvou přátel, s nimiž neměl nic společného, požádal o přeložení do jiného augustiniánského klášteřa. Tak se uskutečnila jeho první velká cesta dlouhá 250 kilometrů, jež dělí Lisabon od Coimbr, tehdejší portugalské metropole. Fernandovi bylo 17 let. Přišel do prostředí, kde posléze žil osm let (1212-1220) ve velké komunitě čítající kolem sedmdesáti členů. Pro lidskou a intelektuální formaci světce to byla léta nesmírně důležitá. Mohl se spolehnout na slovutné učitele i na bohatou a soudobou knihovnu.

Fernando se zcela oddal studiu humanitních a teologických věd, i proto aby se vyhnul napětí, jež čas od času komunitou procházelo. Roky strávené v Santa Cruz v Coimbre zanechaly hlubokou stopu v psychické fyziognomii budoucího apoštola.

Už povahou se jeví jako muž v ústraní, hrdý na své tajemství, jakoby uzavřený do svých pracovních povinností, které mu skoro nedopřály oddechu. Zcela svobodně se vzdal společenských ambicí, byl vzdálen tomu, aby stavěl na odiv sebe či své vlohy,

nedůvěřoval polemikám a vůbec se nezajímal o vnějškovost jakéhokoli druhu, pokud jej k tomu nevedla povinnost evangelijního svědectví. Z Coimbry vychází jako zralý muž. Jeho teologická kultura, živená Písmem svatým a tradicí Otců, dospěla do definitivního stádia. V Santa Cruz byl Fernando vysvěcen na kněze, někdy kolem roku 1220. Také v jeho případě byla prominuta církevní směrnice, která stanovila nejnižší věk k přijetí kněžství na třicet let. Koncem léta 1220 Fernando žádal, aby směl opustit řád kanovníků sv. Augustina a přijmout františkánský ideál. Není jisté, zda osobně poznal první františkány, kteří na území působili. Jisté je, že o nich slyšel vyprávět a že ho uchvátil jejich ideál. Fernanda strhl jejich příklad života, který se mu jevil jako nejvěrnější uskutečňování evangelijních zásad. Zvláště pak, když byly převezeny do Portugalska ostatky pěti františkánů, kteří zahynuli mučednickou smrtí v Maroku – z Infante Pedro do Ceuty a odtud do Algesiras, Sevilly a nakonec do Coimbry (kde jsou uctívány dodnes). Vypráví se i o zázracích, které ještě prohloubily úctu k nim. Byli rovněž sepsány jejich činy. To vše přispělo k tomu, že františkánské hnutí bylo středem pozornosti všech portugalských věřících. Fernandova žádost o vstup k těmto následovníkům svatého Františka z Assisi uzrála ve vizi mocného misijního povolání, a zvláště pak k prolití krve.

V září roku 1220 Fernando odkládá bělostný augustiniánský hábit a obléká drsnou tuniku z hrubé látky a provaz kolem boků. Při této příležitosti rovněž opouští své křestní jméno a přijímá jméno Antonín, podle egyptského mnicha, po němž byla pojmenována pustevna Santo Antao dos Olivais, kde žili františkáni. Po krátkém studiu františkánské řehole se Antonín vypravuje do Maroka. Cesta – jak po zemi, tak po moři – kudy se tam vydal zůstává neznámá. S největší pravděpodobností – podle františkánského zvyku – jej provázel spolubratr, ovšem i jeho jméno nám zůstává skryté. Poté, co dorazil na území Miramolinu do Marakéše či na další místa, přijal ho do svého domu nějaký křesťan, který zde sídlil z obchodních či jiných důvodů. Protože se chtěl světec obrátit na muslimy, musel se dokonale naučit jejich arabskému jazyku, což nebylo pro Lisaboňana té doby, pocházejícího z dvojjazyčné zóny, nikterak snadné. V opačném případě se mohl spolehnout na svého společníka: pokud ne oba, pak aspoň jeden z nich musel být v arabštině odborníkem. Antonín však své kazatelské plány nemohl uskutečnit, protože jej přepadla blíže nespecifikovaná tropická nemoc. Aby alespoň částečně vyzdravěl, rozhodl se vrátit do vlasti, aniž by jej opustil ideál mučednictví. Byl tedy přinucen Maroko opustit a po moři se vrátit domů. Ovšem z důvodu silných protivětrů byla loď odváta až k vzdálené Sicílii. Antonín, o němž tradice vyprávějí, že se vylodil v Milazzu (Messině), byl cizím neznámým mnichem, mladým a bez vládních pověření, navíc tělesně sužován nemocí. Sicilská rekonvalescence trvala asi dva měsíce. Poté, co se od sicilských spolubratrů dověděl o generální kapitule, opustil Sicílii a vypravil se vzhůru do Assisi, kde kapitula zasedala od 30. května do 8. června 1221. Antonín z Lisabonu – nikomu neznám, protože vstoupil do řádu teprve před několika měsíci, strávil devítidenní zasedání v odloučení a samotě, ve sledování a úvahách. Byl jedním z mnoha. Ničím se nelišil. Při odchodu si jej žádný z „ministrů“ nevzal sebou. Jakmile skoro všichni odešli, povšiml si ho bratr Gracián, provinční mistr z Romagne. Jakmile se dověděl, že mladý fráter je knězem, požádal ho, aby šel s ním. Spolu s Graciánem z Bagnacavallo a dalšími spolubratry, Antonín dorazil v červnu 1221 do Montepaola. Dny trávil na modlitbách, meditacích a pokorné službě bratřím. Během této služby mohl světec vyžrát ve svém františkánském povolání, prohloubit náhle ukončenou misionářskou zkušenost, posílit

asketické úsilí a žít kontemplací. Důvěryhodné prameny říkají, že svatý Antonín setrval v Montepaolu až do letnic (22. května) či maximálně do září téhož roku.

Zpočátku, vzhledem k převažujícímu posvátnému ohledu jaký se bral na kněze, chovali se spolubratři k Antonínovi uctivě. Když viděl, jak si jeden ze společníků vytvořil ze skály pustevnu, naléhavě jej žádal, aby mu ji přenechal. A dobrý spolubratr se podřídil zanícené touze mladého Portugalce. A tak každého rána, po společných modlitbách, Antonín spěchal do své cely (dodnes pietně uchovávané), aby žil v samotě s Bohem, v přísném pokání a niterné modlitbě, ve vytrvalé četbě Písma svatého a meditacích. O kanonických hodinkách a po čas jídla se připojoval k bratřím. Ve své vroucí oddanosti pokání zkrušil natolik své zdraví posty, bděními a bičováním, že mnohdy po zaznění zvonu, který svolával ke shromážděním, klopýtal a téměř padal, nebýt jeho starostlivých spolubratří, kteří ho podpírali. Antonín si povšiml, že jeho ideální spolubratři spojovali modlitbu se vzájemnou službou. Ale čím mohl přispět on sám? Promluvil o tom s kvardiánem. Došli k závěru, že by mohl umývat skromné kuchyňské nádobí a zametat dům.

V září 1222 přijímali ve Forli kněžské svěcení dominikánští a františkánští řeholníci. Bylo zvykem, že předtím, než se hlouček těch, kdo měli být svěceni, odebral do městské katedrály, aby z rukou biskupa Alberta přijali posvátná svěcení, zaznělo ke kandidátům kázání. Nikdo však tímto úkolem nebyl dopředu pověřen a proto žádný z přítomných dominikánských ani minoritských kněží nebyl připraven. Když nadešel čas, aby někdo promluvil, všichni odmítli při takové příležitosti improvizovat. Pouze představený z Montepaola znal Antonínovy vlohy. Poté, co by osloven, i on se chtěl vymluvit. Ale sklonil se před naléháním představeného a s klidem se ujal slova. S rozvíjejícím se dialogem ve zvučné latině, se výrazy stávaly vroucnějšími a přesvědčivými, originálními i působivými. I proti vůli, odhalil hlubokou biblickou kulturu a strhující spiritualitu. Posluchače ovládlo dojetí, nadšení a především úžas. Nicméně liturgie pokračovala dále svatými svěceními. Oči všech však byly od toho okamžiku upřeny na portugalského mnicha, zapomenutého eremitu, jenž se tak neslýchaným způsobem stal středem pozornosti své komunity. Znovu se vrátil do Montepaola, ale jen aby se rozloučil se svou jeskyní, aby objal bratry, svěřil se jejich přízni a modlitbám.

Rozhodli, že se soustředí na kazatelskou činnost, aby tak mohl plně uplatnit své znalosti a nadání. Jeho věroučná příprava byla tak hluboká, že i sv. František mu začal důvěrně říkat „můj biskup“. V Rimini však Antonínova kázání neměla úspěch, neboť zde mezi obyvateli silně převažovali bludaři a ti ho přirozeně nechodili poslouchat. Sv. Antonín se tedy odebral na mořské pobřeží a začal kázat rybám. Hned se jich u něho nahromadilo velké množství. To byl jeho první, nikoli však poslední zázrak. Brzy následovaly další, které vzbudily ještě větší rozruch, takže ve sv. Antonínovi postupně převážil divotvůrce. proto ho začali posílat na místa, která byla nejvíce zamořena bludaři. Ve Veroně kázal proti tyranskému vládci tohoto města, Ezzelinovi da Romano a přimlouval se za uvězněné Guelfy. Po nějaké době si zvolil za své stálé sídlo malý klášter, zvaný Arcella, ležící asi kilometr od hradeb města Padovy. Jednoho večera se nemohl vrátit do své cely a zůstal ve městě jako host v domě hraběte Zina Camposampiera. Hostitel byl svědkem jiného známého zázraku. Viděl totiž sv. Antonína, jak drží něžně v náručí Jezulátko. Jeho tužbou bylo konat pokání na místech, kde se umrtvoval sv. František, např. ve Verně anebo v okolí Assisi. Pro takový způsob života však neměl dostatečně pevné zdraví. Bránila mu v tom zejména vodnatelnost. V postní době roku 1231 těžce roznemohl v poustevně u Camposampiero. Naložili ho na vůz, aby ho odvezli do Padovy. Když dojeli do jeho

kláštera Arcella, sv. Antonín již dále nechtěl a zůstal tu ve své cele. Zrak měl stále upřený k nebi, a když se ho spolubratři ptali, zda něco vidí, odpověděl: „Ano, vidím svého Pána Ježíše Krista.“ Zdálo se, že usíná. Svatý Antonín zemřel 13. června 1231. Bylo mu teprve 36 let. Je až neuvěřitelné, co toho nastudoval, že tolik kázat a tolik vykonal. Za svatého jej prohlásil už Řehoř IX. necelý rok po smrti. Pius XII. mu přidal titul církevní učitel.

Sochy a sošky sv. Antonína s Ježíškem vidíme často. Do Padovy, kde je pochován, ode dávna chodí mnoho poutníků. Je tam v bazilice i tzv. slovanská kaple. I sám sv. František z Assisi si ho cenil jako svého dobrého učedníka, „ovečku Boží“. Dovolil mu dokonce to, čemu on sám nepřál a co některým i zakazoval, tj. studovat.

Pročpak byl takové mysli? Dnes přece církevní představení horlivě vyzývají své bohoslovce, aby studovali. Víme dobře, že františkánské hnutí vzniklo jako duchovnost prostých lidí. Bratři měli zůstat na úrovni chudých lidí a jejich kněží se snažili nelišit se tuze od nich ani duševní úrovní. Museli ovšem znát poselství evangelia, ale měli se vyvarovat učených universitních diskusí. Antonín byl jeden z prvních, kterému se vyšší studie dovolily. Absolvoval je dobře, církve mu dala dokonce titul *doctor ecclesiae*, učitel církve. Jak vysvětlíme tuto povolnost k němu ze strany sv. Františka? Celkem snadno. Neztratil totiž tu prostotu, kterou evangelium vyžaduje: „Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského“ (Mt 18,2). Cestu „duchovního dětství“ v nové době propagovala sv. Terezička od Jezulátka. Ale její základy jsou už v době Otců církve. Byla to odpověď na jednu z prvních herezí, kterou označujeme slovem gnosticismus. Řecké slovo *gnosis* znamená poznání. V pohanském starověku, zvláště v Egyptě, bylo mnoho gnostiků, kteří hledali v náboženství nějaké tajemné hlubší poznání, kterým by se odlišovali od obecného lidu.

Tato mentalita pronikla i do křesťanství. I křesťanští gnostici se chlubili tím, že oni chápou skrytou pravdu Písma, zatím co obyčejní věřící se musí spokojit jenom zachováváním přikázání. Nejdůležitějším spisem z patristické doby proti tomuto bludu je traktát *Proti herezím*, napsaný sv. Irenejem z Lyonu. Jeho argument se dá shrnout velmi stručně takto. I Ježíš přišel, aby nám přinesl pravé poznání Boha. Předal je i svým učedníkům a pověřil je, aby je nesli do celého světa. Ale upozornil je vážně, že jeho slovům ani oni sami neporozumějí, dokud nedostanou Ducha svatého: „Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy“ (Jn 16,12-13). S tím textem křesťanští gnostici plně souhlasili. Tvrdili, že Ducha svatého mají a dokazovali to právě tím, že mají mnoho vědomostí a že tím převyšují obecný lid. Sv. Irenej jejich tvrzení vyvrací docela prostě. Máte pravdu, říká jim, že opravdové hlubší poznání Kristova evangelia dává Duch svatý. Ale ten je neviditelný, protože je Bůh. Boha pak poznáme ze znamení, kterými on sám nám dává. Jaká jsou znamení Ducha svatého? V církvi je jich mnoho. Shrnuje je stručně sv. Pavel v pověstné 13. kapitole 1. listu ke Korintským: „Kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všecko poznání, ano kdybych měl tak velkou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem“ (13,2). „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, sem jenom dunící kov a zvučící zvon“ (13,1). Sv. Pavel tu nepodceňuje duchovní poznání, ale jasně ukazuje, že jeho podmínkou je pravá láska. Není tedy gnostik. Sv. Irenej z toho udělá tento závěr. Tak zvaní povýšení

křesťané se chlubí svými znalostmi, ale ty jsou falešné, protože jsou bez nutného základu. Daleko lepší poznání evangelia mají prostí neučené věřící, kteří žijí a pracují v lásce a dokonce i děti jsou Kristu blíží, než bláhoví spekulanti o víře.

Touhy po hlubším poznání Kristovy pravdy, se ovšem nezřikáme. Usilovali o to především ti, kdo si zvolili za cíl života kontemplativní život. Ale přijali plně i oni podmínky stanovené Irenejem. Vyjadřovali je dvěma řeckými slovy: *theoria* a *praxis*. Slovu teorie se tu rozumí duchovně, jako pravé poznání Boha. Duchovně se chápe i slovo praxe, jako činnost v dobrých skutcích a v lásce. Ale zamýšlejí se na jejich vzájemném poměru. Co je dřív? V technickém světě se klade na první místo teorie. Inženýr, který staví dům nebo most nebo cokoli jiného, musí nejdříve vypracovat přesný plán a pak jej věrně uskutečňovat. Nikoho nepustí do práce bez takového plánu. Je proto zajímavé, že v duchovním životě tento poměr obrátili. Křesťanská víra se musí nejdříve žít a pak ji teprve dovedeme lépe pochopit. Vychází se tedy z praxe k teorii.

Technicky vycištěným lidem, a takoví jsme dnes skoro všichni, se to zdá divné. Musíme si proto stále uvědomovat, že víra není technika. Proto nás napomíná myslitel B. Vyšeslavcev: „Pro moderní intelektualismus je prorocký výrok Leonarda da Vinci: Veliká láska je dcerou velkého poznání. My křesťané tvrdíme opak: Velké poznání je dcerou velké lásky.“ Velké věci poznáváme, jenom když se snažíme dorůst do jejich výšky. Boha můžeme poznat, jenom když jsme mu podobní, protože Bůh je láska (1 Jn 4,8.16). Pěkně je to také vyjádřeno v byzantské liturgii. Tam se recituje *Věřím v Boha* před začátkem eucharistické modlitby proměňování. Diákon vyzývá lid slovy: „Milujme druh druhá, abychom mohli jednomyslně vyznávat: Věřím v jednoho Boha Otce...“ Z toho uzavírá sv. Efrém, že pravda a láska jsou dvě křídla duše, aby se mohla vznést do výše.

Ale vraťme se nyní k tomu, čím jsme svou úvahu začali: soškou sv. Antonína s Ježíškem v náruči. Sv. František mu dovolil studovat a být učeným, protože v něm viděl někoho, kdo má přitom srdce prostého dítěte. Nebude se pro svou učenost nad nikoho vyvyšovat a jemu samému to nepoplete hlavu.

Dost zajímavé je to, že se dnes stal sv. Antonín i patronem ztracených věcí. Nevím, jak k tomu došel. Ale řekl bych, že jednu věc naší generaci musí pomoci znovu najít: ztracenou jednotu mezi lačností poznávat stále nové věci a prostou láskou ke všem lidem a úctou k dětem. Ať se tedy jeho soška, kterou tak často vidíme, stává dnešním lidem výmluvnou.

(Tomáš kardinál Špidlík S.J., čestného občana Pustiměře)

Drazí bratři a sestry, před dvěma týdny jsem představil postavu svatého Františka z Assisi. Dnes dopoledne chci pohovořit o dalším světci, který patří k první generaci Bratří menších: o Antonínovi z Padovy nebo - jak je taktéž nazýván - z Lisabonu, s odkazem na jeho rodné město. Jde o jednoho z nejpoblárnějších světců v celé katolické církvi, ctěného nejen v Padově, kde byla postavena nádherná bazilika, která uchovává jeho ostatky, ale v celém světě. Věřící mají rádi obrazy a sochy, které jej znázorňují s liliemi, symbolem čistoty, nebo s Dítětem Ježíšem v náruči, na připomínku zázračného zjevení, jež je zmiňováno v některých literárních pramenech. Antonín významně přispěl k rozvoji františkánské spirituality svými výjimečnými dary inteligence, vyváženosti, apoštolské horlivosti, a hlavně mystickou vroucností.

Narodil se v Lisabonu ve šlechtické rodině roku 1195 a byl pokřtěn jménem Ferdinand. Vstoupil ke kanovníkům, kteří zachovávali mnišská pravidla sv. Augustina. Nejprve byl v klášteře sv. Vincence v Lisabonu a potom v klášteře Sv. Kříže v Coimbre, proslulém kulturního centru Portugalska. Se zájmem a pečlivostí se věnoval studiu Bible a církevních otců a osvojil si teologické vědění, které zužitkoval během svých kázání a při vyučování. V Coimbre došlo k události, která vnesla do jeho života rozhodující obrat. Zde byly roku 1220 vystaveny relikvie prvních pěti františkánských misionářů, kteří se vydali do Maroka, kde podstoupili mučednictví. Jejich příběh v mladém Ferdinandovi zrodil touhu je napodobit a stát se Bratrem menším. Jeho žádost byla přijata a dostal jméno Antonín. Také on se vydal do Maroka, ale božská Prozřetelnost rozhodla jinak. V důsledku nemoci byl nucen se vrátit do Itálie a roku 1221 se účastnil slavné Kapituly v Assisi, kde se setkal také se svatým Františkem. Potom žil nějaký čas v naprostém ústraní v konventu poblíž Forli na severu Itálie, kde jej Pán povolal k dalšímu poslání. Byl za zcela nahodilých okolností pozván, aby kázal na kněžském svěcení, a prokázal, že je obdarován věděním a výmluvností. Představení jej tedy určili ke službě kázání. V Itálii a Francii tak zahájil apoštolskou činnost, jež byla natolik intenzivní a účinná, že přivedla nemálo lidí, kteří se odloučili od církve, aby se vrátili na svou cestu. Antonín byl také mezi Bratry menšími jedním z prvních magistrů teologie, ne-li přímo prvním. Začal vyučovat v Boloni s požehnáním svatého Františka, který rozpoznal Antonínovy ctnosti a zaslal mu krátký list, který začínal těmito slovy: „Líbí se mi, že vyučuješ bratry v teologii“. Antonín položil základy františkánské teologie, která po přínosu dalších významných myslitelů dosáhla svého vrcholu ve svatém Bonaventurovi z Bagnoregia a blahoslaveném Duns Scotovi.

Stal se provinčním představeným Bratří menších v severní Itálii, pokračoval ve své službě kazatele a střídavě se věnoval úkolům řadového vedení. Když skončil v úřadě provinciála, usadil se nedaleko Padovy, kde již dříve několikrát přebýval. Sotva po roce zemřel před branami města 13. června 1231. Padova, která jej srdečně přijala a ctěla již za jeho života, si jej vždycky vážila a prokazovala mu úctu. Papež Řehoř IX. jej po vyslechnutí jeho kázání označil za „Archu Zákona“ a kanonizoval ho už rok po smrti roku 1232 také v důsledku zázraků, ke kterým došlo na jeho přímělu.

V posledním období života Antonín sepsal dva cykly „Kázání“, nazvaných „Nedělní“ a „Kázání o svatých“, které byly určeny pro kazatele a učitele teologických studií františkánského řádu. V těchto Kázáních komentuje texty Písma, podávané liturgií za použití patristicko-středověké interpretace čtyř smyslů, literárního či historického, alegorického či kristologického, morálního či tropologického, a anagogického, který vede k životu věčnému. Dnes se znovu objevuje, že tyto smysly jsou dimenzemi jediného smyslu Písma svatého a že je správné interpretovat Písmo svaté hledáním těchto čtyř dimenzí jeho slova. Kázání svatého Antonína jsou teologicko-homiletické texty, jež odrážejí jeho živá kázání, kterými Antonín ve vlastním a pravém smyslu vytyčuje trasu křesťanského života. Bohatství duchovních nauk obsažených v jeho „Kázáních“ je tak veliké, že ctihodný papež Pius XII. prohlásil Antonína roku 1946 za Učitele církve a přiřkl mu titul „Učitel evangelia“, protože z jeho spisů vysvítá svěžest a krása evangelia a dodnes je můžeme číst s velkým duchovním užitekem.

V těchto kázáních svatý Antonín mluví o modlitbě jako o vztahu lásky, jenž vede člověka k něžnému rozhovoru s Pánem a způsobuje nevýslovnou radost, která během modlitby pozvolna duši prostupuje. Antonín nám připomíná, že modlitba potřebuje atmosféru ticha, které není opakem vnějšího hluku, ale vnitřní zkušeností, která vede k

odstraňování nesoustředěnosti vyvolané duševními starostmi a vytváří ticho v duši samotné. Podle nauky tohoto významného františkánského učitele se modlitba vyznačuje čtyřmi nezbytnými postoji, které v Antonínově latině nesou jména: *obsecratio*, *oratio*, *postulatio*, *gratiarum actio*. Mohli bychom je přeložit následovně: důvěřivá otevřenost vlastního srdce Bohu, což je první krok modlitby; nikoli tedy jen jednoduché přijetí slova, ale otevření srdce k Boží přítomnosti, pak vroucí rozhovor s Ním, který je přítomen spolu se mnou, potom – věc velmi přirozená – představení našich potřeb; a nakonec chvála a poděkování.

V tomto učení sv. Antonína o modlitbě nacházíme jeden ze specifických rysů františkánské teologie, jejímž byl iniciátorem, to znamená roli, jež je přikládána božské lásce, která vstupuje do sféry citů, vůle a srdce a která je také zdrojem duchovního poznání, jež každé poznání přesahuje. Milováním totiž poznáváme.

Antonín píše: „Láska je duší víry, oživuje ji; bez lásky, víra zahyne.“ (*Sermones Dominicales et Festivi* II, Messaggero, Padova 1979, str. 37).

Jedině duše, která se modlí, může v duchovním životě konat pokroky. To je oblíbený předmět kázání sv. Antonína, který dobře zná vady lidské přirozenosti, naši tendenci upadat do hříchu, a proto neustále nabádá: bojovat proti tendencím žádostivosti, pýchy, nečistoty a namísto toho praktikovat ctnosti chudoby a štědrosti, pokory a poslušnosti, cudnosti a ryzosti. Počátkem 13. století v kontextu rozvoje měst a rozkvětu obchodování, vzrostl počet lidí necitlivých vůči potřebám chudých. Z tohoto důvodu Antonín často vybízí věřící, aby přemýšleli o pravém bohatství: bohatství srdce, které přivádí k dobrotě a milosrdenství a shromažďuje poklady pro Nebe. „Ó bohatí – vyzývá – učinite si přátele z chudých, přijměte je do svých domovů. Oni – chudí – budou těmi, kdo vás pak přijmou do věčných příbytků, kde je krása pokoje, důvěra bezpečí a blahobytné spočinutí ve věčném nasycení“ (*Ibid.*, str. 29).

Není snad toto učení, drazí přátelé, velmi důležité také dnes, kdy finanční krize a závažná ekonomická nerovnováha nemálo lidí ochuzuje a vytváří chudobu? Ve své encyklice *Caritas in veritate* připomínám: „Ekonomika totiž ke svému řádnému fungování potřebuje etiku; ne jakoukoli etiku, ale etiku přátelskou k lidské osobě“ (č.45).

Antonín podle Františkovy školy klade Krista vždy do středu života a myšlení, jednání a kázání. Kristocentrismus je tedy dalším hlavním rysem františkánské teologie, která ráda kontemplanuje a zve ke kontemplaci tajemství Pánova lidství, člověka Ježíše, zejména tajemství Narození, Boha, který se stal Dítětem a vydal se nám do rukou: tajemství, které probouzí city lásky a vděčnosti k božské dobrotě.

Na jedné straně Narození, ústřední bod lásky Krista k lidstvu, ale také vize Ukřižovaného inspirují Antonína myšlenkami uznání Boha a úcty k důstojnosti lidské osoby, takže všichni, věřící i nevěřící, mohou nalézt v Ukřižovaném a v jeho znázornění význam, který je pro život obohacujícím. Svatý Antonín píše: „Kristus, který je tvým životem, visí před tebou, aby ses díval na kříž jako do zrcadla. Tam budeš moci poznat jak smrtelná byla tvá zranění, která žádná medicína nebude moci vyléčit, ne-li krev Syna Božího. Budeš-li se dívat dobře, uvědomíš si, jak velká je tvá lidská důstojnost a tvá hodnota... Nikde jinde si člověk nemůže lépe uvědomit, jakou má cenu, než tím, že se dívá do zrcadla kříže“ (*Sermones Dominicales et Festivi* III, str. 213-214).

Rozjímáním těchto slov můžeme lépe pochopit důležitost znázornění Ukřižovaného pro naši kulturu, pro náš humanismus, který se zrodil z křesťanské víry. Právě hledíme-li na

Ukřižovaného, vidíme - praví svatý Augustin - jak velká je lidská důstojnost a hodnota člověka. Nikde jinde nelze pochopit, jakou cenu má člověk, právě proto, že Bůh nás činí tak důležitými, shledává nás tak důležitými, že Mu stojíme za to, aby pro nás trpěl. Veškerá lidská důstojnost se tak ukazuje v zrcadle Ukřižovaného a pohled na Něho je vždycky zdrojem uznání lidské důstojnosti.

Drazí přátelé, kéž se Antonín z Padovy, jenž je věřícími tolik ctěn, přimlouvá za celou církev a zejména za ty, kteří se věnují kázání; prosme Pána, aby nám pomohl osvojit si trochu z tohoto umění svatého Antonína. Kazatelé ať si berou inspiraci z jeho příkladu, pečují o solidní a zdravé učení, upřímnou a vroucí zbožnost, pronikavost v komunikaci. Modleme se v tomto Roce kněží, aby kněží a jáhni konali pro věřící pečlivě tuto službu hlásání a aktualizace Božího Slova, zejména v liturgických homiliích. Ať jsou účinnou prezentací věčné krásy Krista právě tak, jak radí sv. Antonín: „Hlásáš-li Krista, On obměkčuje zatvrzelá srdce, vyzýváš-li Jej, odráží pokušení; když na Něho myslíš, osvěcuje tvé srdce; když Jej čteš, sytí tvou mysl“ (*Sermone Dominicales et Festivi* III, str.59).

(*Benedikt XVI.*)

Jsem moc rád, že mohu spolu s vámi slavit slavnost sv. Antonína z Padovy. Jeho kult nemá v Církvi obdoby a také zde, v Kalábrii, díky kapucínům, kteří v tomto starobylém kostele Panny Marie Andělské stále živilí jeho úctu, počínaje P. Lorenzem da Gimiglianem, který byl jeho prvním zázračně uzdraveným. Svatý Antonín se tak stal nejvýznamnějším světce regionu; a vy jste si ho tolik zamilovali pro jeho příklad lásky ke Kristu a k bližním. Je Andělským učitelem, Světcem zázraků, Archou smlouvy, jak jej nazval papež Řehoř IX., „kladivem heretiků“, Světcem všech.

Narodil se v Lisabonu v Portugalsku. Pocházel z urozené rodiny a na křtu svatém dostal jméno Fernando. Studoval u řádových kanovníků sv. Augustina a tam byl také vysvěcen na kněze. Silně jej přitahoval františkánský řád a jeho první mučedníci. Byl přijat do konventu, který založil sv. František, a vyslán jako misionář do Maroka, protože i on se chtěl stát mučedníkem. Poté, co se těžce se roznemohl, opustil Afriku. Ale loď ztroskotala u břehů Sicílie, kde se tato událost připomíná dodnes. Setkal se se sv. Františkem při proslulé „Kapitulě Stuoie“ v Assisi. Žil nepoznán v Montepaolu nedaleko Forli, dokud po jedné homílii, která ho proslavila, se mu dostalo pověření být „Kazatelem řádu“ a zahájil svůj apoštolát v Itálii a ve Francii: kázal na náměstích, potíral hereze, uklidňoval města, reformoval mravy. Byl rovněž jmenován „Mistrem teologie“, a sám František mu napsal: „Bratr František bratru Antonínovi, mému biskupu (učiteli ve víře), pozdravení. Jsem rád, že předcítáš bratřím posvátnou teologii, jen když v těchto studiích nepohasíná duch svaté modlitby, jak ukládá Řehole. Ať se ti daří.“ Byl kustódem v Limoges a provinciálem v severní Itálii, střídaje péči o řád s kázáním. Řehoř IX., který ho slyšel, si přál, aby kázal v Římě poutníkům, kteří by mu ve svých jazycích rozuměli. Poté, co se uchýlil do Padovy, zastával významné úkoly: působil ještě v Římě; ve Veroně naléhavě prosil za vězně u tyrana Ezzelina da Romana; kázal rolníkům v Marca Trevigiana; v Camposampiero mu postavili malou celu na mohutném ořechu, z něhož promlouval k lidu. Když se mu zhoršilo zdraví, chtěl se vrátit do Padovy, ale musel se zastavit v malém konventu v Arcelle, kde v extazi viděl Ježíše a zapěl hymnus Panně Marii: „Ó Paní vznešená“. Zemřel v pátek večer, 13. června 1231. Děti z předměstí hlasitě provolávaly: „Zemřel svatý otec.“

Zemřel světec!“ Neuplynul ani rok a papež Řehoř IX. jej ve Spoletu kanonizoval, a Pius XII. jej v roce 1946 prohlásil Učitelem Církve. Úchvatná bazilika v Padově, kde je pohřben a kde očekává vzkříšení, se stala světovým centrem poutí.

Drazí věřící. Proč je Antonín tolik uctíván? Protože zaséval lásku! Jak jen miloval Ježíše! Sv. Antonín živil tuto lásku modlitbou, jak to dokládá 1. čtení: „Modlil jsem se a ducha moudrosti jsem v úděl přijal ... Spolu s ní se mi dostalo všeho dobra“. (Mdr 7,11). Moudrost v Bibli není abstraktním pojmem, není něčím ale Někým, je to sám Ježíš, Moudrost Otce, jak často opakoval sv. Antonín (*Assunzione*, 1,1; *Cattedra di S. Pietro*, 5,9; *I Sermoni*, Padova 2005, str. 1108, 1163, 1167). Jak říkal sv. Pavel ve 2. čtení, usiloval o růst v poznání Božího Syna a v lásce k Němu (srv. Ef 4,13.15). Proto studoval Písmo svaté, které při kázání citoval neustále, aby dal porozumět Božímu Slovu. V celém svém životě, i když tak krátkém, se Antonín řídil příkazem, který Ježíš dal apoštolům, jak jsme právě slyšeli: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu stvoření“. A oni pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znamením, která je provázela“ (Mk 16,20). Antonín skutečně vyšel všude, aby hlásal evangelium, a Pán jej provázal zázraky. Je zamilovaný do Ježíše, zcela uchvácen Ježíšem! Jeho život byl životem pokání, oběti, modlitby. Říkával: „Kdo miluje, ten se modlí pořád“. Byl apoštolem. Neúnavně hlásal Ježíšovu lásku k nám, od Vtělení po vánoce, od utrpení po zmrtvýchvstání. S jakou něhou tisknul k srdci Ježíška! Když Antonín mluvil o vánocích, zajásal, protože říká: z Marie se zrodil úsměv“ (Natale del Signore, 9; cit. dílo str. 942), s Ježíšem přišla do světa slast: „Ó sladký Ježíši, říká ještě, co je sladší než Ty? Tvé jméno je jméno sladkosti, jméno spásy. Sladký v lůně, sladký v jesličkách, sladký ve křtu, sladký na poušti, sladký ve slovu, sladký v zázracích, nekonečně sladký v nebi“ (*Purificazione*, 10; cit. dílo, str. 1126). A kolik lásky k Ukřižovanému! Říkalo se, že když Antonín mluvil o Ježíšově umučení, bylo to, jako by ho viděl na Kalvárii! „Učedníci prchají, říká, známí a přátelé se vytrácejí, Petr zapírá, vojáci přibíjejí na kříž. Nohy, jimž samo moře poskytlo, aby kráčely po jeho hladině, byly přibity na kříž. Tvář, která je jako slunce, co září v celém svém jase, se pokrývá sinalostí smrti. Milované oči, jimž není neviditelné žádné stvoření, jsou zavřeny ve smrti“ (*Dom Quinquages*, 19; cit. dílo, str. 63s.). Ano, sv. Antonín rozséval Kristovu lásku, aniž by se kdy šetřil.

A z jeho lásky k Ježíši vyrašila jeho láska k bratřím. Jeho zázraky byly znamením hrdinské lásky k druhým. Jsou tak četné, že je nemožné je všechny vyjmenovat; a natolik uváděly v úžas, že ani necelých dvacet let po smrti byly vyobrazeny v bazilice sv. Františka z Assisi. Proslulé responsorium *Si quaeris miracula* je oslavuje, když vypovídá, že Antonín zdolává smrt, nemoci, neštěstí, hereze, ďábla, lepru, pouta, ztroskotání, uzdravuje postižené údy, dává nalézat ztracené věci. Tento hymnus se zpívá každý týden v bazilice Svatého Hrobu v Jeruzalémě! Ztracené věci! S jakou vroucností vzpomínám, jak maminka, když jsme něco ztratili, nás nechávala říkat modlitbičku ke svatému Antonínu, abychom to našli! Dosud ji opakují, po tolika letech, a modlitba zabírá! Se stejnou něžností jako Ježíš miloval světec děti, sirotky, dívky, slepé, hluché, němé. Jeho zázraky ukazovaly na nesmírnou lásku k člověku. Ještě dnes „chlebem chudých“, se stará o základní životní stravu pro tolik lidí ve světě. Je vskutku světovým světcem!

Drazí přátelé, Antonín nás vybízí, abychom rozsévali lásku! Papež Jan Pavel II. řekl, že „Antonín učil jedinečným způsobem činit Krista a evangelium trvalým odkazem každodenního života“ (Ap. list u příležitosti VIII. stého výročí narození, 13. VI. 1994). Je to odkaz, který musíme opravdu naplnit. Sv. Antonín žádá nás všechny: miluj Ježíše! miluj

bližní! Žádá to po nás, kněžích, kteří jsme právě slavili Rok kněží, abychom byli uchvázeni Kristem, studovali do hloubky jeho Slovo a obětovali se pro druhé. Žádá to po vás, laicích, po vás, drazí mladí, protože chce, abyste žili podle evangelia, i přesto, že půjdete proti proudu. Milovat Krista znamená učinit Jej středem života, rodiny, společnosti; znamená to žít v Boží milosti, za každou cenu prchat před hříchem, sytit se Eucharistií, nikdy nezapomínat na to, jakou lásku nám Ježíš prokázal, když se pro nás stal Dítětem, pro nás zemřel na kříži. Pro nás! A milovat bližní znamená dávat dobrý příklad, konat vždy dobro, nikdy zlo, odpouštět urážky, pomáhat potřebným. Sv. Antonín neustále bojoval proti hříchu, zvláště proti nenávisti, lichvě, podvodu, nečistotě; až k smrti se namáhal, aby mezi lidmi nastolil úctu, dobrotu, pravdu a spravedlnost. Dnes potřebujeme znovu slyšet jeho hlas, ve světě, který zapomněl na Boha a jeho zákon, ve světě, který nás otravuje drogou a neřestí, který se stal netečným k bližnímu a dospěl až k pohrdání životem, a netečným ke zločinu. Ať nás sv. Antonín chrání před těmito zly, činí nás věrnými Církvi a papeži! Ať je stále naším mistrem a učitelem!

Sv. Antonín velmi miloval Pannu Marii. Říkával: „Ani den bez Marie“. K ní se obracíme stejnými slovy, aby nás posílila v našich předsevzetích: „Nuže, tedy, naše Paní, naše jediná naděje! Prosíme tě, osvěťuj naši mysl jasem své milosti, očišťuj ji ryzostí své čistoty, rozněčuj teplem své přítomnosti. Usmiřuj všechny se svým Synem, abychom mohli dojít k záři tvé slávy“ (*Annunciazione*, 6; *cit. dílo.*, str. 1085). Vskutku, Maria nás usmiřuje s Ježíšem! V jeho Jménu nás všechny Antonín vlídně vybízí, abychom vždy milovali Krista a bližní. náš svatý Antoníne, učíš nás svatými, učíš nás pravými křesťany, přiveď nás k Bohu, spoj nás s Ježíšem! Ať s Tebou a jako Ty, rozséváme kolem sebe lásku, aniž bychom kdy umdlévali! (*homilie J. E. Giovanniho kardinála Coppy, čestného občana Drysic, ve svatyni sv. Antonína, Lamezia Terme, 13. 6. 2010*)

14. ČERVEN – SV. ELIZEUS

V 9. stol př. Kr. se stal Eliášovým pokračovatelem z příkazu Hospodina. Ten Eliášovi přikázal: "Elizea, syna Šáfatova z Ábel-mechóly, pomažeš za proroka místo sebe" (1Kr 19,16). Eliáš ho našel jak oře a před ním dvanáct spřežení. Šel k němu a hodil mu na ramena svůj plášť. Elizeus se za ním rozběhl a vyžádal si ještě dovolení rozloučit se polibkem s rodiči. Eliáš mu řekl: "Jdi a vrať se! Nezapomeň, co jsem ti učinil." Elizeus se obrátil, vzal spřežení dobytčat a obětoval je. Maso uvařil na dříví z jejich jha a dal je lidu k sněžení. Nato vstal a šel za Eliášem

jako jeho služebník (srov. 1Kr 19,19-21). Soubor dalších příběhů o Elizeovi můžeme číst v Bibli, v první polovině Druhé Královské knihy. Pojednávají o událostech za vlády několika nejmenovaných králů. Druhá kapitola popisuje Eliášovo nanebevzetí, před nímž se zeptal Elizea, co může pro něj udělat než bude od něj vzat. Ten řekl: "Ať je na mně dvojnásobný díl tvého ducha (2Kr 9). Elizeus byl vyslyšen a ujal se svého úkolu. Elizeova žádost se v podstatě týká milosti hlubokého prožívání života v Boží přítomnosti jako dědického podílu prvorozeného i přesto, že duch se nedědí, ale je svobodným darem od Boha. Proto také Eliáš mluví o znamení, které Elizeus dostane, rozhodne-li se Bůh touto milostí ho obdarovat. Tím znamením bylo vidění Eliáše, kterak v ohnivém voze vystupoval za vichru do nebe. Oheň je symbolem lásky a Ducha sv. Řeč o dvojnásobném duchu je kompetentními osobami vykládána v trojím smyslu. První snad vychází z toho, že stejný obrat je v Dt 21,17, kde je řeč o dědickém podílu prvorozeného syna. Elizeus se hlásí o prvorozenecké právo, o privilegium podílu. A podobně tak činí ti, kteří se k Eliášovi hlásí - karmelitáni. Jedná se o otázku a míru jeho následování.

Druhý smysl, který se dvojnásobnému duchu dává, je podivuhodné spojení kontemplativního a činného života u Eliáše. Sledujeme-li jeho život, je vidět Boží povolání Eliáše od nazírání k činnému životu a pak jeho návraty k nazírání jako k vyšší stránce svého povolání. Je z toho patrný soustavný život v Boží přítomnosti Třetí smysl je v harmonickém spojení lidského usilování o ctnosti a mystického života, vlitého Bohem. Spojení očistné cesty, na níž se usiluje o ctnosti, s cestou sjednocující, tedy činnosti založené na životě modlitby. Znamená to život v Boží přítomnosti. A těmito slovy lze charakterizovat Elizea. Ten, když se ujímal svého úkolu, udeřil pláštěm od Eliáše do vod Jordánu a ony mu umožnily přechod, stejně jako dříve Eliášovi. Zvednutím pláště a opakováním divu rozdělení vody se Elizeus prokázal jako legální dědic Eliášův a byl tak přijat. Eliášovské divy však neumožnil konat jeho plášť, ale Hospodin. Z Elizeových divů je připomínána jeho pomoc vdově, utiskované věřitelem. Elizeus ukázal vdově rozmnožující moc Božího požehnání tím, že z malé baňky s olejem neubývalo, dokud měla možnost plnit nádoby, s nimiž pak šla na prodej. Dalším zázrakem bylo, že neplodné Šúnemance vyprosil početí syna. Dítě vyrostlo v chlapce, který zemřel. Tehdy ho Elizeus vzkřísil. Ve čtvrté kapitole 2Kr je ještě popsáno zázračné nasycení v Gilgálu. Bible dále uvádí zázračné uzdravení Aramejce Naamána z malomocenství po splnění Elizeova příkazu, aby se 7x ponořil do Jordánu. Uzdravení je projevem jak Hospodinovy svrchovanosti nad pohany, tak i znamením, že Boží milosti nejsou jen pro Izrael. Naamán si po uzdravení odvezl ze zaslíbené země hlínu, aby se na ní modlil doma k Hospodinu. Ještě několik dalších kapitol 2Kr hovoří o Elizeově životě ve službách Bohu i lidu. Před jeho smrtí ho navštívil s pláčem izraelský král Jóáš a nazval ho Vozatajem Izraele, čímž zhodnotil jeho význam. Elizeus mu zároveň předpověděl i dobré výsledky bojů s Aramejci s upozorněním, že kdyby byl rozhodnější, byla by jejich porážka úplnější. Elizeus zemřel asi po 55letém působení, a to prý ve věku 85 - 90 let. Ke všem zprávám o Elizeově působení se ještě řadí vyprávění o mrtvém Izraelci, vhozeném do hrobu Elizeova. Mimořádná síla vycházela ještě i z Elizeových ostatků.

15. ČERVEN - SV. VÍT

Vít se pravděpodobně narodil koncem III. století na Sicílii. Jako rodné město bývá uváděna Masara a jako otec bohatý Hylas (či Ilasius), s římským občanstvím, označovaný také za pohanského šlechtice. Jako vychovatelé jsou uváděni křesťanská chůva Krescencie a její manžel Modest. Nejstarší zachovaný životopis pochází až ze VII. století a popisuje Víta jako zázračného chlapce, kterého nedokázal od víry nikdo odvrátit. Ani jeho pohanský otec, ani soudce Valerián, ani císař Dioklecián, ani smrtelná muka. Vít dostal dobrou křesťanskou výchovu, musel se setkat se vzorem pravé křesťanské lásky, aby poznal, že ho Bůh dokonale miluje a když on se nevzdá, že ho Ježíš neopustí. S dětskou prostotou si ho zamiloval a dal mu svou důvěru, i když poznal, že se s Ježíšem musí projít i cesta utrpením. V kolika letech dospěl pro věčnou slávu, přesně nevíme, ale z lidského pohledu dospělosti nedosáhl. V průměru bývá uváděn věk kolem 12 let, když začalo pronásledování. Kniha Rok se svatými uvádí, že se dožil pouze sedmi let. Životopis, který by

se dal označit za spolehlivý, se nám nedochoval a současné životopisy jsou ovlivněné legendami, které mohutněly se zájmem o tohoto mladého světce. Stačí se podívat na obsáhlý patronát a připomenout si skutečnost, že ve středověku se úcta k němu rozšířila po celé Evropě. Šířily se hojně projevy lidové zbožnosti a bylo asi 1300 jemu zasvěcených kostelů. Na Sicílii a Sardinii stály již v VI. století jemu zasvěcené kostely a kláštery. Dochovala se i zmínka o kostele sv. Víta ze století V., jehož zasvěcení provedl papež Gelasius I. Zásluhou legend se o Vítovi vypráví, že o jeho křtu a výchově ve víře otec nějaký čas vůbec nevěděl. Až jednoho dne si uvědomil, že synek nectí bohy, jak by se už slušelo, a proto s ním o věci promluvil a přemlouval ho, aby změnil víru, kterou přijal od křesťanů. Snad to byli Modest a Krescencie, které hoch hned neprozradil. Někteří se domnívají, že mohlo jít o vliv křesťanů mimo domov. Skutečností je, že v té době vyšla Diokleciánova nařízení proti křesťanům a začalo se s pronásledováním. Vítek byl pro víru pořádně zbit, pravděpodobně u místodržícího Valeriána, protože umíněně vyznával víru v Ježíše. Vrácen byl otci s napomenutím, že musí co nejdříve změnit svůj postoj k náboženství. Vítův otec viděl, že má na synka malý vliv, a uvažoval prý o jeho vydání soudu. V klidu nezůstali ani Modest a Krescencie. Dle některých vyprávění byl Modest ve snu vyzván andělem, aby s hochem uprchli ze země. Každopádně se Vít dostal k jihoitalskému břehu poblíž Lukánie a sám byl na cestu malý. Podle legendy se tam nějakou dobu skrývali a zároveň se snažili víru nabídnout i druhým. Vít žil s vědomím sv. tajemství, že Kristus sám sebe vydal na smrt ukřižováním, abychom my měli věčnou spásu. Od jednoho obyvatele se Vítovi i jeho průvodcům dostalo šlechetné pomoci. Pro svou odvahu však byli odhaleni a Vít pak ve snaze evangelizovat vyléčil prý panovníkova syna z epilepsie nebo z posedlosti. Panovník se však snažil odvděčit v první řadě tím, že mu chtěl vymluvit křesťanskou víru. Je vyzdvihována Vítova ctnost bdělosti, že se nikdy ničím a od nikoho nenechal zlákat, aby se zpronevěřil lásce k Ježíši. Proto jeho hlavním

atributem je kohout. Z dalších ctností je uváděna pokorná prostota. Na otázku, proč se zdráhá obětovat nesmrtelným bohům, jeho odpověď zněla ve smyslu: "Neklaním se kameni ani dřevu. Pouze pravému a živému Bohu!" Také prý na poznámku o záhubě řekl: "Nevrhám se do záhuby, ale toužím po sboru svatých u Boha." Tím, že vytrval, nevrhal se do záhuby, ale do Boží náruče. Z připravených muk, které se na něm snažili vyzkoušet, vycházel zprvu bez úhony. Absolvoval koupel v kotli s vroucí smolou nebo olejem a když zdráv kotel opustil, byl prý učiněn pokus dát ho napospas hladovému lvu. Ten mu však také neublížil. Za smrtelné lůžko tedy byl určen skřípec, kde prý byl nakonec s'at. Uvádí se, že při jeho popravě se začaly bořit vlivem zemětřesení pohanské chrámy. Vít brzy začal být vzýván jako ochránce proti mnoha nemocem a pro více povolání se stal patronem. V 8. století byly jeho ostatky přeneseny do francouzského St. Dennis a odtud do kláštera v Corvey. Rámě sv. Víta bylo německým králem Jindřichem I. darováno knížeti Václavovi, který k Vítově počtě zbudoval začátkem X. stol. na Pražském hradě chrám. Císař Karel IV. tam pak nechal k Vítově oslavě postavit katedrálu. Nespokojil se však jen s Vítovým ramenem, ale v roce 1355 přivezl prý do Prahy značnou část jeho zbývajících ostatků. Uloženy jsou v oltáři sv. Víta v ochozu za hlavním oltářem.

16. ČERVEN - SV. BENNO

Narodil se roku 1010 v Hildesheimu v Německu za panování Jindřicha II. jako druhý syn hraběte Bedřicha z Bullenburgu a jeho manželky Bezele. Jeho jméno Benno se překládá Zbyněk. Otec měl rozsáhlé statky v Dolním Sasku. Benno byl asi od šesti let u místního biskupa a pozdějšího světce Bernwarda (pam. 20. 11.), který byl jeho příbuzným a přislíbil chlapcovu dobrou výchovu a zajištění vzdělání. Toho se mu dostávalo od hildesheimského převora Vigeru. Biskup Bernward strávil posledních pět let v nemoci upoután na lůžko a jeho útěchou byl Benno, který u něho trávil hodně času. Toho důrazně nabádal k ctnostnému životu a uděloval mu otcovské rady. Když biskup zemřel, měl Benno 12 let a pak pokračoval ve vzdělání. Ve dvaceti mu zemřel otec a on s matčíným souhlasem vstoupil do benediktinského

kláštera sv. Michaela v Hildesheimu. Žil asketicky, byl trpělivým a velmi dobrým mnichem. Ve 25 letech byl posvěcen na jáhna a po pěti letech mu bylo uděleno kněžské svěcení. Ve 32 letech byl po smrti opata zvolen jeho nástupcem. Volbě se podrobil jen z poslušnosti a po třech měsících se mu podařilo hodnost složit. Císař Jindřich III. založil v Goslaru na řece Gose kapitolu, kterou chtěl obsadit nejlepšími duchovními. Z tamní školy měli vycházet na jeho přání pozdější biskupové. Vyžádal si tam i Benna prostřednictvím papeže Lva IX. Benno tamní školu spravoval 17 let. V roce 1066 byl povolán za biskupa do Míšně. Postaral se o to bývalý probošt v Goslaru, arcibiskup Hanno. Benno v

Magdeburku přijal biskupské svěcení s odhodláním napnout všechny své síly a působit jako dobrý pastýř i kdyby to znamenalo položit život. Míšeňská diecéze byla přes letité potlačování a odnárodňování od německých panovníků ještě většinou slovanská a Slované přebývali i v sousedství. Mnozí z těchto Slovanů byli již dříve donuceni přijmout křesťanství, ale časem se vrátili k modloslužbě. V době Bennova nástupu na biskupství zavraždili polabští Slované v Lončíně křesťanského krále Gotšalka za to, že se podrobil panovníkovi patřícímu k nepřátelům. A tak rostla vzpoura Slovanů od Labe až k Baltu proti německé nadvládě. Jednalo se o národně-pohanský akt. Chrámy a kláštery byly bořeny, křesťané vyháněni, duchovní kamenováni a rarožský biskup Jan na počest pohanského boha Radegasta byl zavražděn. Toto se dělo v sousední diecézi. Slované již z dřívějších měli špatné zkušenosti, protože brzy za německým knězem přišlo vojsko jeho panovníka, císařští muži si osobovali právo na vládu, ukládali daně a jiná břemena, takže u pohanských Slovanů byla zakořeněna nedůvěra k hlasatelům křesťanství. Do takto špatně připravené půdy přišel Benno jako biskup rozsévat Boží slovo. Své slovanské svěřence získával nejdříve dobrotou a mírností. Laskavým poučováním se je pak snažil obracet na křesťanskou víru. Důkladně se naučil jejich slovanskému jazyku a obrnil se trpělivostí. Podporoval chudé a mezi Slovany stavěl chrámy. Počáteční nedůvěra slábla, když viděli, že se chová úplně jinak, než byli zvyklí od Němců. Skláněl se k nim jako otec, osvědčoval se upřímnou láskou a požehnaně působil. V roce 1075 se strhla válka mezi králem Jindřichem IV. a saskými šlechtici. Slované povstali proti králi, aby se osvobodili od útisku. Benno zůstal stranou, nevměšoval se do politiky ani do bojů. Zpupný Jindřich IV. mu měl za zlé, že mu nepomohl, napadl Míšeň, zajal ho, uvěznil, vše mu pobral a plenil celé biskupství. Největší Bennovou bolestí bylo, že jeho stádo zůstalo bez pastýře a jeho dílo mezi Slovany bylo válkou silně poškozeno. Ostatní utrpení spojené s vězněním snášel trpělivě a s odevzdaností do Boží vůle. Po roce získal svobodu a pustil se do obnovování toho, co bylo válkou poškozeno. Pýchou posedlý Jindřich svolal do Vormsu německé biskupy, aby sesadili papeže. Benno ho neposlechl a místo do Vormsu odcestoval do Říma. Tím dal jednoznačně najevo, na čí straně je. Řehoř VII. svého věrného biskupa uvítal a přál si ho nechat u sebe. Do svého biskupství se Benno mohl vrátit, až byl Jindřich IV. donucen podrobit se papeži. Jeho návratu se týká vyprávění, pro které má mezi atributy klíč a rybu. Před odchodem do Říma odevzdal kanovníkům klíč od hlavního chrámu s nařízením střežit jej před císařovými stoupenci. Klíč měli vhodit do Labe, jakmile dojde k Jindřichově klatbě. Prý tak učinili. Klíč pak byl dle legendy nalezen ve velké rybě, kterou kuchali v pohostinství, v němž se při zpáteční cestě i s ostatky svatých Benno zastavil. Po návratu dbal již jen na duchovní blaho svěřeného lidu. Při své horlivé činnosti neopomíjel duchovní spojení s Pánem, prohlubované modlitbou. Lidé za ním přicházeli v hojném počtu se svými modlami, které rozbíjeli, a přijímali od něj svátosti. Legendární vyprávění se zmiňuje o údolí Svatodol, někde poblíž Míšně, v němž biskup Benno kázal a křtil. Jednou za velkého vedra se kolem něj sešlo mnoho lidí, nedostávalo se vody a někteří v davu omdlévali. Biskup prý pomohl tím, že zarazil do země pastýřskou berlu a když ji vytáhl, vyrazil za ní pramen vody. Čtyřicet let spravoval svou diecézi a v 96 letech po přípravě na smrt rozloučil se s kanovníky a odevzdal svou duši Pánu.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy"

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Vítězové pijí od radosti, poražení pijí od žalu,
Moraváci pijí od rána!

II.

Přijde pán k vysokému paneláku a povídá
chlapečkovi. „Prosím Tě, kde tu bydlí pan Novák?“.
„Já Vás tam dovedu, ale nejede výtah“. A tak spolu
dojdou až do 12. poschodí, chlapec ukáže na
dveře a říká: „Tak tady bydlí, ale jestli s ním chcete

mluvit, tak sedí na lavičce před domem“.

III.

V obchodním domě v oddělení textilu přistoupí k pultu mladá hezká slečna, ukazuje na roli látky a povídá: „Chtěla bych tuhle látku na šaty. Kolik stojí?“. Mladý prodavač odpoví s jiskřením v očích a významným úsměvem: „Jeden polibek za metr.“ „Dobrá, vezmu si pět metrů.“ Prodavač spěšně naměří a zabalí látku. Podává slečně balíček a v obličejí se mu zračí očekávání. Slečna popadne balíček a kývne směrem k postaršímu pánovi, který stojí ve frontě za ní: „Dědeček zaplatí.“

IV.

Dva lovci z Texasu letěli na Aljašku lovit losy. Letadlo přistálo na zamrzlém jezeře a do dvou hodin byli oba zpátky a každý táhnul na saních velikého losa. Vyčerpaní dorazili k letadlu a pilot povídá: „Pánové, tohle mrňavé letadlo neunesete ty dvě těla navíc. Jedno tu budete muset nechat.“ Jeden z lovců povídá: „Hele, to je srab, a ne pilot!“ Druhý lovec se přidá: „No jasně. Loni jsme tu byli taky, taky jsme ulovili dva samce, a pilot, co neměl o nic větší letadlo, se nebál.“ Pilot se naštvál: „Zatraceně, přece dokážu lítat jako ostatní. Dobře, naložte to.“ Naložili letadlo, pilot nahodil motor a rozjeli se po zamrzlém jezeře. Letadlo se konečně odlepilo od země, ale nemělo dostatečné stoupání a tak škrtno o vrcholky stromů u jezera, převrátilo se a spadlo. Z trosk se vyhrabává pilot, otřesený nárazem a mumlá: „Bože, kde to jsme?“ Jeden lovec se trochu rozhlédne a říká: „No, řekl bych, že tak o padesát metrů dál, než loni...“

V.

Syn povídá otci v domově důchodců: „Tak jsem ti chtěl k narozeninám vybrat nějakou knížku...“ – „Sice už špatně vidím, ale potěšilo by mě to...“, povídá stařeček, „a co, vybral jsi...?“ – „Ale kde, všechny jsou na heslo...!“

VII.

Rada dne: Bud'te hodní na své děti, jednou vám budou vybírat domov důchodců!

POŘAD BOHOSLUŽEB: 2. - 9. června 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 2. června	SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ	PODIVICE-8.00: za + Rudolfa POSPÍŠILA, dvě manželky, + děti, vnučku a Boží požehnání pro rodinu POSPÍŠILOVU a ŠMEHLÍKOVU	
	DRYSICE: 9.30 za + Vojtěcha BARTOŠKA, švagra, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu		
	PUSTIMĚŘ: PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ (5) PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 11.00	za +Karla a Marii TOMÁŠKOVY, + rodinu KUDLIČKOVU a duše v očistci
	PUSTIMĚŘ: PROCESÍ CORPUS DOMINI: ROTUNDA, SV. ANNA, P. M. LURDSKÁ, KOSTEL	TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 3. června	SV. KAREL LWANGA A DRUHOVÉ, MUČEDNÍCI	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Marii a Františka MALÝCH, syna, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 4. června	ÚTERÝ 9. TÝDNE V MEZIDOBÍ	SVATÝ HOSTÝN	POUŤ KNĚŽÍ
STŘEDA 5. června	SV. BONIFÁC, BISKUP A MUČEDNÍK	DRYSICE 18.00	za živou a zemřelou rodinu CHARVÁTOVU, ŠUSTKOVU, MAHDALOVU a VELECKOU
ČTVRTEK 6. června	SV. NORBERT, BISKUP	PODIVICE-8.00: za +Bohuslava MARÁKA, + rodiče, dva bratry, dvě švagrové, dva synovce a Boží požehnání pro živou rodinu	
PÁTEK 7. června	SLAVNOST NEJSVĚTĚJŠÍ SRDCE JEŽÍŠOVO	PODIVICE 8.00	za Boží ochranu, pomoc a požehnání, a za dary Ducha Svatého pro živou rodinu
		DRYSICE 16.00	za +P. Františka PETRŮ, živou a +rodinu BENÍČKOVU, ZELENKOVU a BUČKOVU
		PUSTIMĚŘ 18.00	za +Nepomucenu STEINEROVOU, manžela a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 8. června	NEPOSKVRNĚNÉ SRDCE PANNY MARIE	PODIVICE 8.00	za nemocné a trpící ve farnosti Podivice
NEDĚLE 9. června	10. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Víta POSPÍŠILA, rodiče, sourozence, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE - 9.30: na poděkování za dar zdraví s prosbou o Boží pomoc a ochranu Panny Marie pro rodinu POLÁCHOVU	
		PODIVICE 11.00	za + Jana KUČERU, +Ladislava BLAŽKA, živou a +rodinu a duše v očistci
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

POŘAD BOHOSLUŽEB: 9. - 16. června 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 9. června	10. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Víta POSPÍŠILA, rodiče, sourozence, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE - 9.30: na poděkování za dar zdraví s prosbou o Boží pomoc a ochranu Panny Marie pro rodinu POLÁCHOVU	
		PODIVICE 11.00	za + Jana KUČERU, +Ladislava BLAŽKA, živou a +rodinu a duše v očistci
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 10. června	PONDĚLÍ 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	ke cti Božského Dítěte
ÚTERÝ 11. června	SV. BARNABÁŠ, APOŠTOL	PODIVICE 8.00	za + Ing. Josefa BENÍČKA, živou a zemřelou rodinu
STŘEDA 12. června	STŘEDA 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 18.00	za + Antonína BENÍČKA, rodiče, sourozence a duše v oč.
ČTVRTEK 13. června	SV. ANTONÍN Z PADOVY, KNĚZ	PODIVICE 8.00	za Boží požehnání pro rodinu BENÍČKOVU a BUČKOVU
PÁTEK 14. června	PÁTEK 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jana PŘIKRYLA a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 15. června	SV. VÍT, MUČEDNÍK		
NEDĚLE 16. června	11. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za rodinu VŠETULOVU, ZBOŘILOVU, POTĚŠILOVU a Boží požehnání pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Ladislava BUREŠE, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Antonína KOLAŘÍKA, manželku, rodiče z obou stran a duše v očistci
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

INTENCE MŠÍ SVATÝCH NA II. POLOLETÍ 2024 (1.7. - 31.12.2024)

zapisují **17. - 30. června 2024** po mši svaté ve všední dny

(PUSTIMĚŘ- v sakristii; DRYSICE – na faře; PODIVICE, TOPOLANY - i v neděli - v sakristii).

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>